

บทที่ 2

ข้อเท็จจริงในคดี ข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณี ประเด็นข้อกฎหมาย และ คำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน

ในบทนี้จะเป็นกรณีศึกษาคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศใน 4 คดี โดยเริ่มจากคดี North Sea Continental Shelf 1969 ระหว่างเยอรมันและเดนมาร์ค และระหว่างเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ , คดี Tunisia - Libya 1982, คดี Gulf of Maine Area 1984 ระหว่างสหรัฐอเมริกาและแคนาดา และคดี Libya - Malta 1985 เป็นคดีสุดท้าย ซึ่งเป็นคดีที่มีความสำคัญในเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกัน สามคดีแรกเป็นการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดกัน ส่วนคดีสุดท้ายเป็นการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งอยู่ตรงข้ามกัน โดยศึกษาถึงข้อเท็จจริงในคดี ข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณี ประเด็นข้อกฎหมาย คำพิพากษาและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน ความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งของผู้พิพากษาในคดี รวมถึงหลักกฎหมายจากคำพิพากษาเหล่านี้ว่ามีหลักใดที่เหมือนกัน และหลักใดที่แตกต่างกัน

2.1 NORTH SEA CONTINENTAL SHELF CASES 1969

คดีนี้เกิดขึ้นหลังจากที่อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 มีผลใช้บังคับแล้ว ประเทศคู่กรณีคือเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ได้ลงนามและให้สัตยาบันต่ออนุสัญญา จึงเป็นภาคีอนุสัญญาระบับนี้ตั้งแต่วันที่ 10 มิ.ย.1964 และ 20 มี.ค.1966 ตามลำดับ ส่วนเยอรมันลงนามแต่ไม่ได้ให้สัตยาบัน จึงไม่เป็นภาคีของอนุสัญญาระบับนี้¹

---

¹ ICJ Rep., 1969, para 26.

เรื่องราวในคดีนี้เกี่ยวกับ²

การกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างสามรัฐที่อยู่ประชิดกันในทะเลเหนือ ศาลได้กล่าวถึงข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของวิธีระยะทางเท่ากัน (equidistance method) และทฤษฎีการแบ่งปันที่ยุติธรรมและเป็นธรรม (Theory of just and equitable apportionment) ซึ่งไม่ตรงกับหลักความต่อเนื่องตามธรรมชาติ (natural appurtenance) ของไหล่ทวีปต่อรัฐชายฝั่ง เพราะงานของศาลคือการกำหนดเขต (delimitation) ไม่ใช่การแบ่งปัน (apportionment)

หลักระยะทางเท่ากันในข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ. 1958 ใช้ไม่ได้ต่อเยอรมัน ไม่ว่าโดยสนธิสัญญาหรือโดยการปฏิบัติตน (conduct) หรือหลักกฎหมายปิดปาก (estoppel)

หลักระยะทางเท่ากันและหลักความสืบเนื่องตามธรรมชาติ (natural appurtenance) ความคิดของความใกล้ชิดที่สุด (Notion of closest proximity) ไม่ได้เกิดจากหลักความสืบเนื่องลักษณะพื้นฐานของหลักไหล่ทวีปในฐานะที่เป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดิน (natural prolongation of the land territory)

ประวัติของกฎหมายในการกำหนดเขตเริ่มจากคำประกาศของประธานาธิบดีทรูแมน (Truman Proclamation) บทบาทของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศในการประชุมที่เจนีวาในปีค.ศ.1958 การยอมรับหลักระยะทางเท่ากันในฐานะกฎเกณฑ์ทางสนธิสัญญาอย่างแท้จริง ไม่ใช่การสะท้อน หรือการก่อรูปขึ้นของกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ เนื่องจากสามารถตั้งข้อสงวนต่ออนุสัญญาเจนีวาได้ และความไม่เพียงพอของการปฏิบัติของรัฐที่ตามมาภายหลังที่จะแปลงกฎเกณฑ์ทางสนธิสัญญา ไปสู่กฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ความเชื่อมั่นว่ามีพันธกรณีตามกฎหมาย (opinio juris sive necessitatis) แสดงประจักษ์อย่างไร

การแถลงว่าอะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายที่ใช้ การกำหนดเขตโดยความตกลง,โดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม,คำนิ่งถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและเพื่อที่จะให้มีผลต่อหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติ เสรีภาพของรัฐคู่กรณีในการเลือกวิธีการกำหนดเขต และมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเจรจา

² Ibid., p.3.

2.1.1 ข้อเท็จจริงในคดี

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1967 ความตกลงพิเศษ (Special Agreement) 2 ฉบับถูกยื่นต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ฉบับแรกคือ สนธิสัญญาทวิภาคี ลงวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ.1964 ระหว่างรัฐบาลเยอรมันและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ และอีกฉบับคือ สนธิสัญญาทวิภาคี ลงวันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ.1965 ระหว่างรัฐบาลเยอรมันและรัฐบาลเดนมาร์ค

ข้อ 1 และ 3 ของความตกลงพิเศษระหว่างรัฐบาลเยอรมันและรัฐบาลเดนมาร์ค และระหว่างรัฐบาลเยอรมันและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ มีดังต่อไปนี้³

ข้อ 1 (1) ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศถูกร้องขอให้ตัดสินคำถามต่อไปนี้: อะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณี ในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือซึ่งเป็นของแต่ละฝ่ายนอกเหนือจากเขตแดนบางส่วนที่ได้กำหนดโดยอนุสัญญาลงวันที่ 1 ธ.ค.1964 และอนุสัญญาลงวันที่ 9 มิ.ย.1965 ?

(2) รัฐบาลของเดนมาร์คและรัฐบาลของเยอรมัน และรัฐบาลของเยอรมัน และรัฐบาลของเนเธอร์แลนด์ จะกำหนดเขตไหล่ทวีปในทะเลเหนือระหว่างประเทศของพวกเขา โดยความตกลงตามคำตัดสินของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

ข้อ 3 ความตกลงฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่ได้มีการลงนาม

โดยความตกลงพิเศษ 2 ฉบับ รัฐคู่กรณีได้เสนอต่อศาลถึงความแตกต่างที่แน่นอนเกี่ยวกับ "การกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือซึ่งเป็นของแต่ละฝ่าย" ที่ตั้งอยู่ใกล้กับชายฝั่ง ซึ่งเป็นเรื่องของการกำหนดเขตโดยความตกลง 2 ฉบับ ลงวันที่ 1 ธ.ค.1964 และ 9 มิ.ย.1965 ที่ทำขึ้นระหว่างเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ฉบับหนึ่ง และระหว่างเยอรมันและเดนมาร์คอีกฉบับหนึ่ง⁴ เป็นการกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปที่อยู่ถัดไปทางทะเลจากเขตแดนบางส่วนที่ถูกกำหนดแล้ว ศาลถูกร้องขอโดยความตกลงพิเศษแต่ละฉบับให้ตัดสินว่าอะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ ศาลไม่ได้ถูกร้องขอโดยตรงให้กำหนดเขตซึ่งในความตกลงพิเศษสงวนไว้ให้เป็นการของรัฐบาลคู่กรณีที่จะกำหนดเขตโดยความตกลงตามคำตัดสินของศาล บนหลักเกณฑ์และสอดคล้องกับหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ศาลเห็นว่าใช้ได้⁵

³ Ibid., p.6,7.

⁴ Ibid., para 1.

⁵ Ibid., para 2.

ลักษณะทางภูมิศาสตร์คือ ทะเลเหนืออยู่ระหว่างยุโรปแผ่นดินใหญ่และสหราชอาณาจักร มีรูปร่างเป็นวงรี เป็นทะเลที่ถูกล้อมรอบโดยประเทศต่างๆ ทางด้านตะวันออกติดกับนอร์เวย์ เดนมาร์ก เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม และฝรั่งเศส ส่วนทางด้านตะวันตกติดกับสหราชอาณาจักรและหมู่เกาะต่างๆ จะเห็นได้ว่าไหล่ทวีปของเยอรมันตั้งอยู่ระหว่างไหล่ทวีปของเดนมาร์กและเนเธอร์แลนด์⁶

น้ำในทะเลเหนือต้น พื้นดินท้องทะเลทั้งหมดประกอบด้วยไหล่ทวีปที่มีความลึกน้อยกว่า 200 เมตร ยกเว้น Norwegian Trough ที่ลึก 200 - 650 เมตร ไหล่ทวีปส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้องคือ สหราชอาณาจักร นอร์เวย์ เดนมาร์ก และเนเธอร์แลนด์ โดยการลากเส้นมัธยะ (median lines)⁷

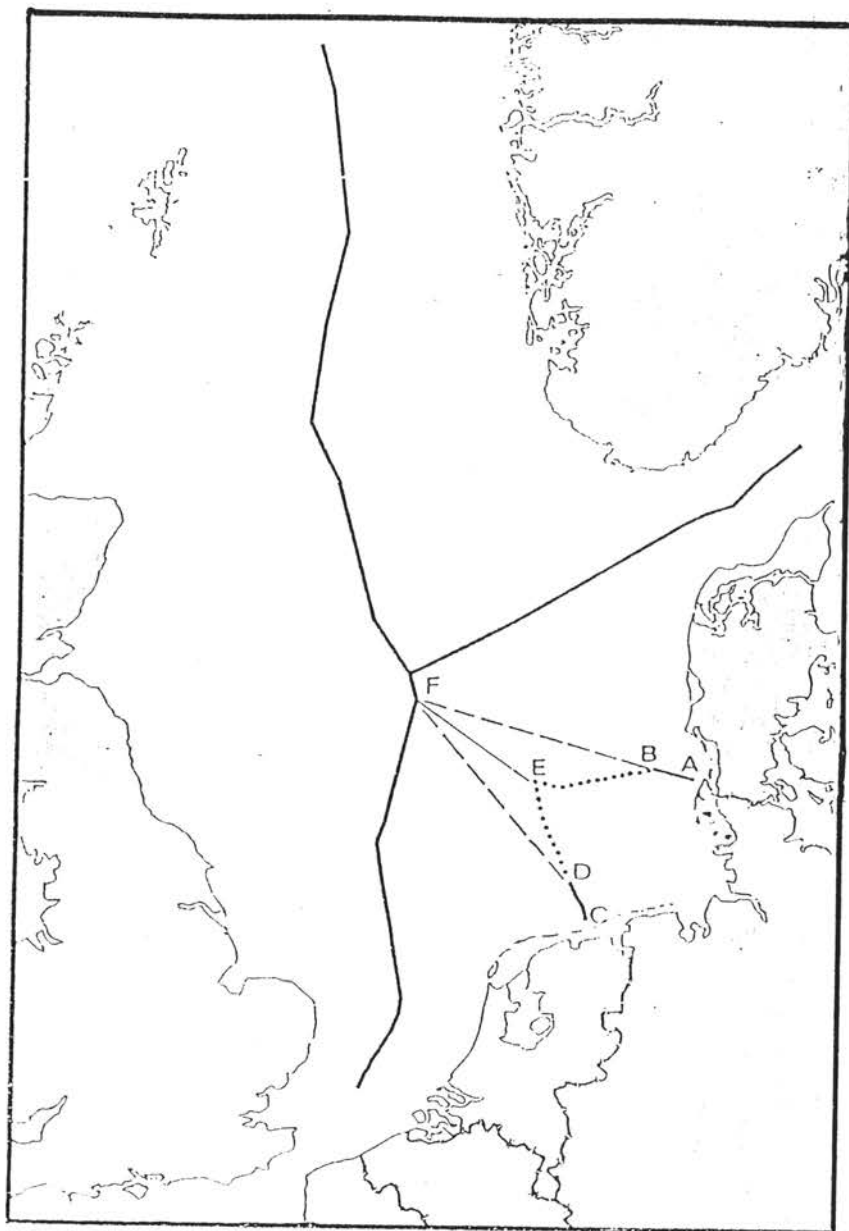
เส้นเขตแดนบางส่วนระหว่างเยอรมันกับเดนมาร์ก และเยอรมันกับเนเธอร์แลนด์ ที่ถูกสร้างขึ้นโดยความตกลง 2 ฉบับนั้น คือ เส้น A - B และ C - D เส้น E - F สร้างขึ้นโดยความตกลงระหว่างเดนมาร์กและเนเธอร์แลนด์ ส่วนเส้นจุด B - E และ D - E เป็นเขตแดนที่ยังตกลงกันไม่ได้ เส้นประ B - F และ D - F แสดงเขตแดนคร่าวๆ ที่เยอรมันต้องการ⁸ (ภาพที่ 1.)

---

⁶ Ibid., para 3.

⁷ Ibid., para 4.

⁸ Ibid., para 5.

Map 3
(See paragraphs 5-9)

Carte 3
(Voir paragraphes 5-9)

The maps in the present Judgment were prepared on the basis of documents submitted to the Court by the Parties, and their sole purpose is to provide a visual illustration of the paragraphs of the Judgment which refer to them.

Les cartes jointes au présent arrêt ont été établies d'après les documents soumis à la Cour par les Parties et ont pour seul objet d'illustrer graphiquement les paragraphes de l'arrêt qui s'y réfèrent.

ภาพที่ 1. แผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางทะเลบางส่วนระหว่างประเทศเยอรมันกับเดนมาร์ค และเยอรมัน กับ เนเธอร์แลนด์
ที่มา : ICJ Reports, 1969.

การเจรจาต่อไประหว่างรัฐคู่กรณีในการกำหนดเขตแดนถัดจากที่ได้กำหนดแล้วบางส่วนล้มเหลว เพราะเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ต้องการให้ลากเส้นเขตแดนนี้บนหลักเกณฑ์ระยะทางเท่ากัน คือเส้นจุด B - E และ D - E แต่เยอรมันคิดว่าไม่เป็นธรรมเพราะเป็นการตัดบริเวณที่เยอรมันควรได้รับออกเกินควร⁹ ในกรณีของชายฝั่งที่เว้าเข้าข้างในอย่างของเยอรมันในทะเลเหนือ ผลของการใช้วิธีระยะทางเท่ากันจะดึงเส้นเขตแดนเข้ามาข้างในในทิศทางของความเว้า จะทำให้เขตไหล่ทวีปของเยอรมันเป็นรูปสามเหลี่ยม ในทางตรงข้าม ผลของการยื่นออกมาของชายฝั่งอย่างของเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ จะทำให้เส้นเขตแดนที่ลากโดยหลักระยะทางเท่ากันมีทิศทางตรงกันข้าม ทำให้บริเวณไหล่ทวีปนอกชายฝั่งนั้นกว้างขึ้น ผลที่แตกต่างกันนี้เป็นสาเหตุโดยตรงมาจากการใช้วิธีระยะทางเท่ากันในการกำหนดเขตไหล่ทวีป¹⁰

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ 26 เม.ย. 1968 ว่าเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์มีผลประโยชน์ร่วมกัน และดำเนินกระบวนการพิจารณาร่วมกันในสองคดี¹¹ เยอรมันได้ตั้งข้อสงวนในเส้น E - F โดยรัฐบาลเยอรมันแสดงต่อรัฐบาลสหราชอาณาจักร เดนมาร์ค เนเธอร์แลนด์ว่าประเด็นการกำหนดเขตในทะเลเหนือระหว่างเยอรมันและเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์มีความสำคัญ และไม่อาจทำให้เป็นผลร้ายโดยความตกลงที่ทำระหว่างประเทศเหล่านั้น¹²

ต่อไปนี้ข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณีและคำตัดสินของศาลจะนำไปกล่าวรวมกันในส่วนของคำพิพากษาและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน เพื่อแสดงให้เห็นคำวินิจฉัยของศาลในแต่ละประเด็น

⁹ Ibid., para 7.

¹⁰ Ibid., para 8.

¹¹ Ibid., para 10.

¹² Ibid., para 12.

2.1.2 ข้อกล่าวอ้างของรัฐคูเกรณี

ในแนวทางของกระบวนการพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษร, ข้อเสนอต่อไปนี้ถูกเสนอโดยรัฐคูเกรณี :

ในนามของรัฐบาลเยอรมัน,

ในบันทึกความจำ¹³ :

" ขอศาลได้โปรดรับรองและแถลง :

1. การกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐคูเกรณีในทะเลเหนือถูกบังคับโดยหลักซึ่งแต่ละรัฐชายฝั่งมีสิทธิในส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรม
2. วิธีในการกำหนดเขตแดนของไหล่ทวีปในทางเช่นที่ว่าทุกๆจุดของเขตแดนมีระยะห่างเท่ากันจากจุดที่ใกล้ที่สุดของเส้นฐานซึ่งความกว้างของทะเลอาณาเขตของแต่ละรัฐถูกวัด (วิธีระยะทางเท่ากัน) ไม่ใช่กฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และด้วยเหตุนี้ ไม่ใช้ระหว่างรัฐคูเกรณี
3. วิธีระยะทางเท่ากันไม่สามารถใช้สำหรับการกำหนดเขตไหล่ทวีป เว้นเสียแต่ว่ามันถูกก่อตั้งโดยความตกลง, อนุญาโตตุลาการ, หรือโดยประการอื่น, เพื่อที่จะบรรลุถึงการแบ่งปันที่เป็นธรรมและยุติธรรมของไหล่ทวีปในระหว่างรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ในเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐคูเกรณีในทะเลเหนือ, วิธีระยะทางเท่ากันไม่สามารถใช้ได้ โดยเหตุที่จะไม่แบ่งปันส่วนแบ่งที่ยุติธรรม และเป็นธรรมต่อเยอรมัน" ;

ในคำตอบ¹⁴ :

" ขอศาลได้โปรดรับรองและแถลง :

1. การแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐคูเกรณีในทะเลเหนือถูกบังคับโดยหลักที่ว่ารัฐชายฝั่งแต่ละรัฐมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรม

¹³ Ibid., p.8,9.

¹⁴ Ibid., p.9.

2. (a) วิธีการกำหนดเขตแดนของไหล่ทวีปในทางเช่นนั้นที่ว่าทุกๆ จุดของเขตแดนมีระยะทางเท่ากันจากจุดที่ใกล้ที่สุดของเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตของแต่ละรัฐ(วิธีระยะทางเท่ากัน) ไม่ใช่กฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ
- (b) กฎเกณฑ์ในประโยคที่ 2 ของวรรค 2 ของข้อ 6 ของอนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป ได้บัญญัติว่าในกรณีไม่มีความตกลง, และเว้นเสียแต่ว่าสภาวะการณ์พิเศษทำให้เป็นการสมควรที่จะใช้เส้นเขตแดนอื่น เขตแดนจะถูกกำหนดโดยการใช้หลักระยะทางเท่ากัน, ไม่กลายมาเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ
- (c) แม้ว่ากฎเกณฑ์ภายใต้ (b) จะถูกใช้ระหว่างรัฐคู่กรณี, สภาวะการณ์พิเศษภายในขอบเขตความหมายของกฎเกณฑ์นั้นจะไม่รวมการใช้วิธีระยะทางเท่ากันในคดีนี้
3. (a) วิธีระยะทางเท่ากันไม่สามารถใช้สำหรับการกำหนดเขตไหล่ทวีป เว้นเสียแต่ว่ามันถูกก่อตั้งโดยความตกลง, อนุญาโตตุลาการ, หรือโดยประการอื่น, เพื่อที่ว่าจะบรรลุการแบ่งปันที่ยุติธรรมและเป็นธรรมของไหล่ทวีปในระหว่างรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (b) ในเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐคู่กรณีในทะเลเหนือ, เดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ไม่อาจเชื่อมั่นการใช้วิธีระยะทางเท่ากัน, โดยเหตุที่ว่าจะไม่นำไปสู่การแบ่งปันที่เป็นธรรม
4. เนื่องจากเหตุนั้น, การกำหนดเขตไหล่ทวีปในทะเลเหนือระหว่างรัฐคู่กรณีเป็นเรื่องราวที่ต้องตกลงโดยความตกลง ความตกลงนี้ควรจะแบ่งปันส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมต่อแต่ละรัฐคู่กรณีเนื่องมาจากปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องใน เรื่องนี้"

ในนามของรัฐบาลเดนมาร์กและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์,

ในบันทึกความจำได้ตอบ¹⁵ :

“พิจารณาว่า, ดังที่ได้บันทึกใน compromis , ความเห็นแตกต่างกันมีอยู่ระหว่างรัฐคู่กรณีซึ่งไม่สามารถถูกระงับโดยการตกลงในรายละเอียด ในทิศทางต่อไปของเขตแดนนอกเหนือจากเขตแดนบางส่วนที่ได้ถูกกำหนดโดยอนุสัญญา

พิจารณาว่าภายใต้เงื่อนไขของข้อ 1 , วรรค 1 , ของ compromis งานที่ได้ถูกมอบหมายต่อศาลไม่ได้เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์สำหรับการกำหนดเขตไหล่ทวีปในทะเลเหนือระหว่างรัฐคู่กรณีโดยสุจริต, แต่เพื่อตัดสินว่าอะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ใช้ในการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือซึ่งเป็นของแต่ละฝ่ายนอกเหนือจากเขตแดนบางส่วน ที่ได้ถูกกำหนดโดยอนุสัญญาที่ได้กล่าวถึงข้างต้น

เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงและข้อโต้แย้งที่ได้เสนอใน ส่วน 1 และ 2 ของบันทึกความจำได้ตอบนี้,

ขอศาลได้โปรดตัดสินและแถลง :

1. การกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณที่ได้กล่าวถึง ของไหล่ทวีปในทะเลเหนือ ถูกบังคับโดยหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งถูกแสดงในข้อ 6 , วรรค 2, ของอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีปปี 1958
2. รัฐคู่กรณีที่ไม่เห็นด้วย, เว้นเสียแต่ว่าเขตแดนอื่นถูกให้เหตุผลสนับสนุนโดยสภาพการณ์พิเศษ, เขตแดนระหว่างพวกเขาถูกกำหนดโดยการให้หลักระยะทางเท่ากันจากจุดที่ใกล้ที่สุดของเส้นฐานซึ่งความกว้างของทะเลอาณาเขตของแต่ละรัฐถูกวัด
3. สภาพการณ์พิเศษซึ่งให้เหตุผลสนับสนุนเส้นเขตแดนอื่นไม่ได้ถูกตั้งขึ้น, เขตแดนระหว่างรัฐคู่กรณีถูกกำหนดโดยการให้หลักระยะทางเท่ากันได้ถูกแสดงในข้อเสนอก่อนหน้านี้”

¹⁵ Ibid., p.9,10.

ในนามของรัฐบาลเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์,

ในคำโต้ตอบร่วมกัน¹⁶:

ขอศาลได้โปรดตัดสินและแถลงต่อไป:

4. ถ้าหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศได้ถูกกล่าวถึงในข้อเสนอ 1 ของบันทึกความจำโต้ตอบ ตามลำดับ ไม่ถูกใช้ระหว่างรัฐคู่กรณี, เขตแดนถูกกำหนดระหว่างรัฐคู่กรณีบนหลักเกณฑ์ของสิทธิเฉพาะของแต่ละรัฐคู่กรณี เนื้อไหล่ทวีปประชิดชายฝั่งของรัฐ และของหลักว่าเขตแดนถูกเหลือไว้แก่แต่ละรัฐคู่กรณีทุกๆ จุดของไหล่ทวีปที่อยู่ใกล้กว่าต่อชายฝั่งของรัฐมากกว่าต่อชายฝั่งของรัฐคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง"

2.1.3 ประเด็นข้อกฎหมาย

เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ และเดนมาร์ค มีข้อพิพาทกันในเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศทั้งสามในทะเลเหนือ มีประเด็นข้อกฎหมายคือ หลักระยะทางเท่ากันและหลักสภาพการณ์พิเศษเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือไม่ ลักษณะชายฝั่งที่เว้าแหว่งถือเป็นสภาพการณ์พิเศษหรือไม่ หลักสัดส่วนต้องถูกนำมาพิจารณาหรือไม่ และมีหลักกฎหมายใดบ้างที่นำมาใช้ในการกำหนดเขตไหล่ทวีป

2.1.4 คำพิพากษาของศาลและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน

ในตอนนี้จะพิจารณาข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณี และคำพิพากษาของศาลไปพร้อมๆ กัน

รัฐบาลเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์โต้เถียงว่าการกำหนดเขตถูกบังคับโดยกฎเกณฑ์ของกฎหมายที่มีสภาพบังคับที่อยู่ในข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ระยะทางเท่ากัน - สภาพการณ์พิเศษ โดยอ้างว่าวิธีระยะทางเท่ากันเป็นส่วนสำคัญในหลักนิติธรรม (rule of law) กฎเกณฑ์นี้เป็นผลเมื่อไม่มีความตกลงระหว่างรัฐคู่กรณีที่จะ

¹⁶ Ibid., p.11.

ใช้วิธีอื่น เขตไหล่ทวีปทั้งหมดต้องถูกลากโดยเส้นระยะทางเท่ากัน เว้นเสียแต่ว่ามีสภาพการณ์พิเศษ รูปร่างชายฝั่งทะเลเหนือของเยอรมันไม่มีสภาพการณ์พิเศษที่จะทำให้ไม่ใช้วิธีระยะทางเท่ากัน มีเพียงเกาะเล็กเกาะน้อย หรือการยื่นออกมาเล็กน้อยเท่านั้น¹⁷ และอ้างว่า เส้น E - F โดยความตกลงของเนเธอร์แลนด์และเดนมาร์ก ใช้ได้เป็นการทั่วไป และเยอรมันต้องยอมรับ เว้นแต่จะสามารถแสดงได้ว่ามีสภาพการณ์พิเศษ¹⁸

เยอรมันยอมรับว่าวิธีระยะทางเท่ากันในหลายกรณีอาจถูกใช้อย่างเหมาะสม และมีข้อได้เปรียบ แต่ได้ปฏิเสธลักษณะที่ผูกมัดว่าตนไม่ใช่ภาคีสัญญาเจนีวา 1958 อ้างว่า ต้องใช้การแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมของไหล่ทวีป ในสัดส่วนความยาวของเส้นชายฝั่งของรัฐ¹⁹ เยอรมันอ้างว่าถ้าวิธีระยะทางเท่ากันถูกยืนยันว่าใช้ได้ รูปร่างชายฝั่งทะเลเหนือของเยอรมันมีสภาพการณ์พิเศษ ทำให้ไม่ต้องใช้วิธีนี้²⁰ และอ้างว่าหลักส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปที่ถูกยอมรับแล้ว²¹

ศาลไม่อาจยอมรับข้อโต้เถียงของเยอรมันได้ เพราะงานของศาลคือการกำหนดเขต ไม่ใช่การแบ่งบริเวณที่เกี่ยวข้องออกเป็นส่วนๆ การกำหนดเขตเป็นกระบวนการซึ่งเกี่ยวกับการสร้างเขตแดนที่เป็นของรัฐชายฝั่งอยู่แล้ว ไม่ใช่การกำหนดบริเวณเช่นนั้นขึ้นใหม่ การกำหนดเขตไม่ใช่สิ่งเดียวกับการให้ส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมในบริเวณที่ยังไม่เคยถูกกำหนดเขตมาก่อน แม้ว่าในหลายกรณี ผลลัพธ์อาจเป็นอย่างเดียวกัน²²

หลักของส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมไม่เหมือนกับหลักนิติธรรมที่สำคัญเกี่ยวกับไหล่ทวีป กล่าวคือ สิทธิของรัฐชายฝั่งในบริเวณไหล่ทวีปที่ประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐภายใต้ทะเลมีอยู่แล้วตามสภาพข้อเท็จจริงและมีแต่แรกเริ่ม (ipso facto and ab initio) โดยอาศัยอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน สิทธินั้นมีอยู่แล้ว (inherent) ไม่ต้องการแสดงออกทางกฎหมายใดๆ สิทธิไม่ได้ขึ้นอยู่กับการใช้สิทธิ มันเป็นสิทธิจำเพาะ (exclusive) ในนัยที่ว่าถ้ารัฐชายฝั่งไม่สำรวจหรือแสวงประโยชน์ในบริเวณไหล่ทวีปของรัฐตน เป็น

¹⁷ Ibid., para 13.

¹⁸ Ibid., para 14.

¹⁹ Ibid., para 15.

²⁰ Ibid., para 16.

²¹ Ibid., para 17.

²² Ibid., para 18.

เรื่องของรัฐนั้น แต่ไม่มีผู้ใดอาจทำเช่นนั้นโดยปราศจากความยินยอมของรัฐนั้น²³ หลักการแบ่ง
ในบริเวณที่ยังไม่ได้กำหนดเขตขัดกับหลักพื้นฐานของการมีสิทธิในไหล่ทวีป²⁴

ศาลพิจารณาคำถามของเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ที่ว่า หลักกระยะทางเท่ากัน
- สภาวะการณ์พิเศษเป็นกฎเกณฑ์ที่มีสภาพบังคับ ไม่ว่าจะโดยหลักเกณฑ์ของสนธิสัญญาหรือ
กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ที่จะบังคับต่อการกำหนดเขตไหล่ทวีปในกรณีนี้หรือไม่
หรือเยอรมันอยู่ภายใต้พันธกรณีตามกฎหมายที่จะยอมรับหลักกระยะทางเท่ากัน - สภาวะการณ์
พิเศษหรือไม่²⁵ วิธีระยะทางเท่ากันเป็นวิธีที่สะดวกและถูกใช้ในหลายกรณี อาจใช้ได้เกือบจะ
ทุกสภาวะการณ์²⁶ แต่การใช้วิธีระยะทางเท่ากันภายใต้สภาวะการณ์ที่แน่นอนอาจก่อให้เกิดผลที่มี
ธรรมดาหรือไม่สมเหตุสมผล²⁷

อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 มีการลงนาม 46 ประเทศ จนถึง
คดีนี้มีการให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ 39 ประเทศ มีผลใช้บังคับในวันที่ 10 มิ.ย. 1964 และมีผล
ใช้บังคับในเวลาที่รัฐคู่กรณีได้มีการกำหนดเขตกัน เดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ได้ลงนามและให้
สัตยาบัน จึงเป็นภาคีอนุสัญญานี้ตั้งแต่ 10 มิ.ย.1964 และ 20 มี.ค.1966 ส่วนเยอรมันลงนามแต่
ไม่ได้ให้สัตยาบัน จึงไม่ใช่ภาคี²⁸

เดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์ยอมรับว่าอนุสัญญา 1958 ไม่อาจผูกมัดเยอรมัน
ในทางสนธิสัญญา แต่อนุสัญญานี้โดยเฉพาะข้อ 6 ได้ผูกมัดเยอรมันในทางอื่น คือ โดยการปฏิบัติ
ตน โดยการประกาศต่อสาธารณชน เยอรมันได้แสดงการยอมรับต่อระบอบของอนุสัญญา ทำให้รัฐอื่น
เชื่อมั่นในท่าทีเช่นนั้น²⁹ ศาลเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอน ยังไม่อาจถือได้ว่าเยอรมัน
ยอมรับว่าระบอบของข้อ 6 ของอนุสัญญานี้ผูกพันตนเอง³⁰ เพราะในขณะที่มีการกำหนดเขต
ไหล่ทวีปในทะเลเหนือ เยอรมันได้สงวนท่าทีต่อหลักเกณฑ์ระยะทางเท่ากัน ที่อาจเป็นผลร้ายต่อ

²³ Ibid., para 19.

²⁴ Ibid., para 20.

²⁵ Ibid., para 21.

²⁶ Ibid., para 22.

²⁷ Ibid., para 24.

²⁸ Ibid., para 26.

²⁹ Ibid., para 27.

³⁰ Ibid., para 32.

ไหล่ทวีปของตน³¹ ศาลจึงยืนยันว่าข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวาใช้ไม่ได้ในการกำหนดเขตที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณานี้³²

เดนมาร์คและเยอรมันยืนยันว่าวิธีระยะทางเท่ากัน - สภาการณพิเศษ เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป จึงผูกพันเยอรมันโดยอัตโนมัติ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมใดๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากเยอรมัน³³

เดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์อ้างว่าหลักความใกล้ชิด (proximity) เป็นสิ่งทดสอบความต่อเนื่องของไหล่ทวีป คือส่วนของไหล่ทวีปที่ติดต่อกับรัฐชายฝั่งซึ่งอยู่ใกล้กับชายฝั่งรัฐนั้นมากกว่าชายฝั่งรัฐอื่น ดังนั้นการกำหนดเขตต้องเหลือให้กับรัฐชายฝั่งในบริเวณทั้งหมดที่ใกล้ที่สุดกับชายฝั่งของรัฐนั้น ซึ่งเส้นตามหลักระยะทางเท่ากันเท่านั้นที่ทำได้อย่างถูกต้องตามหลักพื้นฐานของไหล่ทวีป³⁴ ศาลไม่ได้ตัดสินตามหลักนี้โดยเห็นว่าเป็นการใช้ถ้อยคำที่แน่นอนและเป็นการทั่วไป มีลักษณะที่ไม่แน่นอนและความหมายอาจเปลี่ยนแปลงได้³⁵ หลักที่สำคัญก็คือหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติของความต่อเนื่องของดินแดนแผ่นดิน บริเวณใต้ทะเลไม่ใช่เป็นของรัฐชายฝั่งเพียงเพราะอยู่ใกล้รัฐชายฝั่ง เมื่อใดก็ตามบริเวณใต้ทะเลที่ถูกอ้างไม่ได้ประกอบเป็นการแผ่ขยายตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐชายฝั่ง แม้ว่าบริเวณนั้นอาจอยู่ใกล้รัฐชายฝั่งนั้นมากกว่ารัฐอื่นใด ก็ไม่อาจพิจารณาว่าเป็นของรัฐนั้น³⁶

ในคดีนี้ทั้งสองฝ่ายเชื่อมั่นในหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติและเห็นว่ามี ความสำคัญ แต่ละฝ่ายมีการแปลความหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งศาลเห็นว่าไม่ถูกต้องทั้งสองฝ่าย เดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์พิสูจน์แนวทอดยาวตามธรรมชาติกับความใกล้ชิดที่สุด และอ้างว่าต้องใช้เส้นระยะทางเท่ากัน ส่วนเยอรมันคิดว่ามันหมายถึงหลักส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรม ศาลเห็นว่าในส่วนระยะทางเท่ากัน ไม่อาจถูกพิสูจน์พร้อมกับหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติ เนื่องจาก การใช้วิธีระยะทางเท่ากันอาจทำให้บริเวณที่เป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนของอีกรัฐ

³¹ Ibid., para 33.

³² Ibid., para 34.

³³ Ibid., para 37.

³⁴ Ibid., para 39.

³⁵ Ibid., para 41.

³⁶ Ibid., para 43.

หนึ่งถูกอ้างว่าเป็นของอีกรัฐหนึ่ง³⁷ ดังนั้น หลักระยะทางเท่ากันไม่ใช่ส่วนประกอบของหลักพื้นฐานของไหล่ทวีป³⁸

จุดเริ่มต้นและพัฒนาการของวิธีระยะทางเท่ากันในการกำหนดเขตอาจเริ่มมาจากคำประกาศของประธานาธิบดีทรูแมน (Truman Proclamation) ที่ถูกประกาศโดยสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 28 ก.ย.1945 ศาลเห็นว่ามีสถานะพิเศษ เป็นจุดเริ่มต้นของกฎหมายที่ใช้ หลักสำคัญคือ รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่แรกเริ่ม (original) ตามธรรมชาติ (natural) และโดยจำเพาะเจาะจง (exclusive) ในไหล่ทวีปนอกชายฝั่งของตน และถูกสะท้อนให้เห็นในอนุสัญญา 1958 คำประกาศของประธานาธิบดีทรูแมนกำหนดว่า “เขตแดนจะถูกกำหนดโดยสหรัฐอเมริกาและรัฐที่เกี่ยวข้องโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม” แนวคิดทั้งสองคือความตกลงสองฝ่ายและการกำหนดเขตโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม ถูกใช้ในเรื่องการกำหนดเขตต่อๆ มา และในการประกาศอ้างสิทธิของรัฐต่างๆ³⁹ รัฐส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็นที่จะทำสนธิสัญญาหรือออกกฎหมายเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเลระหว่างรัฐที่อยู่ประชิดกันก่อนที่ปัญหาการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติของพื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิวได้เกิดขึ้น ดังนั้น การปฏิบัติของรัฐจึงมีไม่มากนัก⁴⁰

ในเรื่องวิธีการกำหนดเขตมีความเชื่ออยู่ 2 ประการคือ ประการแรก ไม่มีวิธีการกำหนดเขตอย่างใดที่จะสร้างความพอใจในทุกๆ สภาวการณ์ และการกำหนดเขตควรถูกดำเนินการโดยความตกลง ประการที่สอง ควรถูกทำให้เป็นผลโดยหลักความเป็นธรรม ซึ่งในอนุสัญญาเจนีวา ข้อ 6 ก็ให้ความสำคัญต่อการกำหนดเขตโดยความตกลง และมีข้อยกเว้นในส่วนสภาวการณ์พิเศษ แต่ก็ยังมีข้อสงสัยอยู่ว่าหลักระยะทางเท่ากันจะเป็นธรรมในทุกกรณีหรือไม่⁴¹

ศาลพิจารณาว่าข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวา 1958 ถูกเสนอโดยคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศด้วยความตั้งใจพอสมควรบนหลักเกณฑ์ที่เป็นเครื่องทดลอง ไม่ได้ถูกเสนอในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น จึงไม่ได้สื่อให้เห็นถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณี⁴² และถูกยืนยันโดยข้อเท็จจริงที่ว่าข้อ 12 ของอนุสัญญา

³⁷ Ibid., para 44.

³⁸ Ibid., para 46.

³⁹ Ibid., para 47.

⁴⁰ Ibid., para 48.

⁴¹ Ibid., para 55.

⁴² Ibid., para 62.

มีข้อความให้รัฐใดๆ อาจตั้งข้อสงวนต่อข้อ 6 ในการลงนาม ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติต่ออนุสัญญา ซึ่งเป็นลักษณะของกฎเกณฑ์ของสนธิสัญญาอย่างแท้จริง เพราะสิ่งนี้ไม่อาจทำได้ในกรณีของกฎหมายจารีตประเพณีหรือกฎหมายทั่วไป ไม่เหมือนกับข้อ 1-3 ของอนุสัญญานี้ที่ไม่ยอมให้มีการตั้งข้อสงวน ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นการสะท้อนหรือก่อรูปขึ้นของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับไหล่วีปี่ที่เกิดขึ้น⁴³ ดังนั้น ข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวาจึงเป็นกฎเกณฑ์ทางสนธิสัญญาอย่างแท้จริง (purely conventional rule) ไม่เป็นปฏิบัติต่อเยอรมัน⁴⁴

ศาลเห็นว่าบทบัญญัติข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวา ไม่ใช่ลักษณะที่สร้างบรรทัดฐาน (norm - creating character) เนื่องจากข้อ 6 ญกวางกรอบในการที่จะใช้วิธีระยะทางเท่ากันภายหลังจากความตกลง และยังมีกรณีเดียวในเรื่องความหมายที่แน่นอนและขอบข่ายของสภาพการณ์พิเศษ และยังสามารถในการตั้งข้อสงวนต่อข้อ 6 ได้⁴⁵ การให้สัตยาบันและการภาคยานุวัติของรัฐต่างๆ มีจำนวนที่ไม่เพียงพอ⁴⁶ ในส่วนการถือปฏิบัติของรัฐภายหลังจากอนุสัญญาเจนีวา ซึ่งรัฐต่างๆ ได้ตกลงที่จะลากหรือได้ลากเส้นเขตแดนตามหลักระยะทางเท่ากัน แต่ไม่มีหลักฐานว่ารัฐเหล่านั้นทำเช่นนั้นเพราะรู้สึกถูกบังคับตามกฎหมายที่จะลากเส้นเขตแดนดังกล่าว โดยเหตุผลของกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีผูกมัดพวกเขาให้ทำเช่นนั้น⁴⁷ กรณีที่อ้างจึงยังไม่มีข้อพิสูจน์แน่นอน และไม่เป็นหลักฐานที่เพียงพอของการปฏิบัติ⁴⁸

ศาลสรุปว่าอนุสัญญาเจนีวาในจุดเริ่มต้นไม่ได้ประกาศกฎเกณฑ์ที่มีสภาพบังคับของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ที่ใช้หลักระยะทางเท่ากันในการกำหนดเขตไหล่วีปี่ระหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดกัน การปฏิบัติของรัฐยังไม่เพียงพอกับความมุ่งหมายนี้⁴⁹ ดังนั้น การใช้วิธีระยะทางเท่ากันไม่ผูกมัดสำหรับการกำหนดเขตไหล่วีปี่ในกระบวนการพิจารณานี้ ศาลจึงไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดว่ารูปร่างของชายฝั่งทะเลเหนือของเยอรมันมีลักษณะเป็นสภาพการณ์พิเศษหรือไม่⁵⁰

⁴³ Ibid., para 63.

⁴⁴ Ibid., para 69.

⁴⁵ Ibid., para 72.

⁴⁶ Ibid., para 73.

⁴⁷ Ibid., paras 76,78.

⁴⁸ Ibid., para 79.

⁴⁹ Ibid., para 81.

⁵⁰ Ibid., para 82.

สถานะทางกฎหมายคือรัฐคู่กรณีไม่อยู่ภายใต้พันธกรณีในการใช้หลักกระยะทางเท่ากัน ไม่ว่าจะภายใต้อนุสัญญา 1958 หรือในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือกฎหมายทั่วไป ศาลต้องแสดงถึงหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายในการกำหนดเขต ศาลจะกำหนดแนวทางที่จำเป็นสำหรับรัฐคู่กรณี แต่จะไม่แสดงวิธีการที่เป็นรายละเอียด ซึ่งรัฐคู่กรณีได้สงวนไว้สำหรับตนเอง⁵¹

หลักพื้นฐานในการกำหนดเขตได้มาจากคำประกาศของประธานาธิบดีทรูแมน คือต้องมีการตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุผลโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม⁵² ใช้หลักความเป็นธรรม และต้องคำนึงถึงสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไหล่ทวีปของรัฐต้องเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐ และต้องไม่ล้วงล้ำบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติดินแดนของรัฐอื่น⁵³

ในกรณีนี้ การเจรจาในปี 1965 และ 1966 ล้มเหลว เพราะเดนมาร์กและเนเธอร์แลนด์เชื่อว่าหลักกระยะทางเท่ากันประการเดียวที่ใช้ได้และผูกมัดเยอรมัน โดยไม่เห็นเหตุผลที่จะไม่ใช้วิธีนี้ ส่วนเยอรมันไม่อาจยอมรับสถานการณ์ที่เป็นผลมาจากการใช้กฎเกณฑ์นี้ ดังนั้น การเจรจาไม่บรรลุผล แต่ทั้งสามฝ่ายต้องมีการเจรจากันใหม่ตามหลักเกณฑ์ของคำพิพากษานี้⁵⁴

ในสภาวะการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่แน่นอน วิธีระยะทางเท่ากันอาจนำไปสู่ความไม่เป็นธรรม คือความผิดปกติน้อยของเส้นชายฝั่งถูกขยายอัตโนมัติโดยเส้นระยะทางเท่ากัน เป็นผลจากการกำหนดเขตไหล่ทวีป ในกรณีเส้นชายฝั่งที่เว้าเข้าข้างในหรือโค้งออกข้างนอก ซึ่งถ้าใช้วิธีระยะทางเท่ากัน ยิ่งไกลจากเส้นชายฝั่งมากเท่าไร ผลลัพธ์ที่ไม่สมเหตุผลสมผลก็เกิดมากขึ้นเท่านั้น⁵⁵

ศาลเห็นว่าความเป็นธรรมไม่ได้หมายถึงความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง, ไม่อาจมีประเด็นของการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ, ความเป็นธรรมไม่ได้ต้องการให้รัฐที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลได้ส่วนแบ่งในไหล่ทวีป, ความเท่าเทียมกันต้องถูกพิจารณาในระดับเดียวกัน, และมันไม่ใช่

⁵¹ Ibid., para 84.

⁵² Ibid., para 85.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Ibid., para 87.

⁵⁵ Ibid., para 88.

ความไม่เท่าเทียมกันตามธรรมชาติที่ความเป็นธรรมชาติอาจเยียวยา สิ่งที่ไม่อาจยอมรับได้คือ รัฐอาจใช้สิทธิในไหล่ทวีปที่แตกต่างจากรัฐข้างเคียงเพียงเพราะว่าในกรณีหนึ่งเส้นชายฝั่งโค้งออกข้างนอก และอีกกรณีหนึ่งเว้าเข้าข้างในอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นไม่ใช่ประเด็นของการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติโดยสิ้นเชิง แต่เป็นการบรรเทาผลของลักษณะพิเศษที่อาจเกิดขึ้น⁵⁶

ศาลคำนึงถึงระดับที่สมเหตุสมผลของความเป็นสัดส่วน ซึ่งในการกำหนดเขตโดยหลักความเป็นธรรม ต้องพิจารณาถึงขอบเขตไหล่ทวีปที่เป็นของรัฐที่เกี่ยวข้อง และความยาวของเส้นชายฝั่งของรัฐ เพื่อที่จะสร้างความสมดุลระหว่างรัฐที่มีชายฝั่งตรง กับรัฐที่มีชายฝั่งเว้าเข้าหรือโค้งออกอย่างเด่นชัดหรือเพื่อปรับเส้นชายฝั่งที่ผิดปกติอย่างรุนแรงให้มีสัดส่วนที่ถูกต้องมากขึ้น⁵⁷

อาศัยเหตุผลดังกล่าว

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ, ด้วยคะแนนเสียง 11 ต่อ 6 พบว่า⁵⁸, ในแต่ละกรณี,

- (A) การใช้วิธีระยะทางเท่ากันในการกำหนดเขตไม่ผูกมัดระหว่างรัฐคู่กรณี; และ
- (B) ไม่มีวิธีวิธีเดียวอื่นในการกำหนดเขตการใช้ซึ่งอยู่ในสภาวะการณ์ทั้งหมดผูกมัด;
- (C) หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือที่เป็นของแต่ละฝ่ายของพวกเขาออกเหนือจากเขตแดนบางส่วนที่ได้ถูกกำหนดโดยความตกลงในวันที่ 1 ธ.ค.1964 และ 9 มิ.ย.1965, ตามลำดับ, มีดังต่อไปนี้ :

- (1) การกำหนดเขตต้องถูกทำให้เป็นผลโดยความตกลง โดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม, และคำนึงถึงสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด, ในทางที่เหลื่อไว้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้แก่แต่ละรัฐคู่กรณี ในส่วนเหล่านั้นทั้งหมดของไหล่ทวีป ซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินไปในและภายใต้ทะเล, โดยปราศจากการล่วงล้ำบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของอีก รัฐหนึ่ง ;

⁵⁶ Ibid., para 91.

⁵⁷ Ibid., para 98.

⁵⁸ Ibid., para 101.

- (2) ถ้าการกำหนดเขตเหลือแก่รัฐคู่กรณีซึ่งบริเวณทับซ้อนกัน, บริเวณซึ่งทับซ้อนกันต้องถูกแบ่งในสัดส่วนที่ตกลงกัน หรือกรณีความตกลงล้มเหลว, อย่างเท่าเทียมกัน, เว้นเสียแต่ว่ารัฐคู่กรณีตัดสินบนระบอบของเขตอำนาจรัฐร่วมกัน, ผู้ใช้, หรือการใช้ประโยชน์สำหรับเขตแดนที่ทับซ้อนหรือส่วนใดๆ ร่วมกัน

(D) ในแนวทางของการเจรจา, ปัจจัยที่ถูกลำดับไปค้ำนึ่งถึง รวมถึง :

- (1) ลักษณะรูปร่างทั่วไปของชายฝั่งของรัฐคู่กรณี, เช่นเดียวกับการมีลักษณะสำคัญที่ผิดปกติหรือพิเศษใดๆ ;
- (2) トラบเท่าที่รับรู้หรืออาจทราบได้แล้ว, โครงสร้างทางกายภาพและธรณีวิทยา, และทรัพยากรธรรมชาติ, ของบริเวณไหล่ทวีปที่เกี่ยวข้อง;
- (3) ส่วนของระดับที่มีเหตุผลของความเป็นสัดส่วน, ซึ่งการกำหนดเขตได้ถูกดำเนินการให้บรรลุผลโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม ควรจะทำให้เกิดมีขึ้นระหว่างการขยายของบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของรัฐชายฝั่งและความยาวของชายฝั่งของรัฐ ถูกวัดในทิศทางทั่วไปของเส้นชายฝั่ง, โดยการค้ำนึ่งถึงสำหรับความมุ่งหมายนี้ของผล, ที่เป็นอยู่ในขณะนี้หรือในโอกาสภายหน้า, ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปอื่นใดระหว่างรัฐที่ประชิดกันในภูมิภาคเดียวกัน

2.1.5 ความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งของผู้พิพากษา

Judge Sir Muhammad Zafrulla Khan ในคำประกาศ⁵⁹ เห็นว่าหลักระยะทางเท่ากันไม่มีอยู่ในแนวคิดของไหล่ทวีป

Judge Bengzon ในคำประกาศ⁶⁰ ไม่เห็นด้วยกับข้อสรุปส่วนใหญ่ของศาล โดยเห็นว่าข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวา 1958 เป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ได้ วิธีระยะทางเท่า

⁵⁹ Ibid., p.56.

⁶⁰ Ibid.

กันเป็นกฎเกณฑ์สำหรับการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณี ซึ่งกฎเกณฑ์อาจได้มาจากหลักกฎหมายทั่วไป

Judge Jessup ในความเห็นแตกต่าง⁶¹ เห็นด้วยกับข้อสรุปของศาลที่ว่าวิธีหรือหลักระยะทางเท่ากันไม่ผูกมัดในกฎหมายระหว่างประเทศ และเสนอทางที่ง่ายที่สุดในการแบ่งที่เป็นธรรมในส่วนของทรัพยากรในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือ คือระบอบของการใช้และควบคุมร่วมกัน

Judge Padilla Nervo ในความเห็นแตกต่าง⁶² เห็นด้วยกับคำพิพากษาและเหตุผลที่ว่า ในกรณีนี้ การใช้วิธีระยะทางเท่ากันในการกำหนดเขตไม่ผูกมัดระหว่างรัฐคู่กรณี และสรุปว่าในกรณีเฉพาะนี้ กฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากันไม่อาจใช้ได้, ไม่มีกฎหมายจารีตประเพณีทั่วไปผูกมัดเยอรมันให้กำหนดเขตไหล่ทวีปของตนตามเส้นที่ถูกลากจากความตกลงระหว่างเดนมาร์คและเนเธอร์แลนด์, รัฐคู่กรณีควรหาและใช้วิธีการอื่นโดยสอดคล้องกับความเป็นธรรมและความยุติธรรม, รัฐคู่กรณีควรมีการเจรจาใหม่ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปในทะเลเหนือ โดยความตกลงตามคำตัดสินของศาล

Judge Ammoun ในความเห็นแตกต่าง⁶³ เห็นว่าวิธีระยะทางเท่ากัน - สภาวะการณพิเศษ ใช้ได้ในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายที่ได้จากหลักกฎหมายทั่วไป คือความเป็นธรรมแต่วิธีระยะทางเท่ากันโดยเคร่งครัดไม่ควรใช้เพราะไม่ให้เกิดที่เป็นธรรมที่เหมาะสมกับทุกกรณี

Vice-President Koretsky ในความเห็นแย้ง⁶⁴ พิจารณาว่าหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ ในข้อ 6 วรรค 2 ของอนุสัญญาเจนีวา 1958 ควรนำมาใช้ในคดีนี้ ในฐานะหลักและกฎเกณฑ์ทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ

Judge Tanaka ในความเห็นแย้ง⁶⁵ เห็นด้วยกับการใช้หลักระยะทางเท่ากันมากกว่าหลักความเป็นธรรม ซึ่งตรงกันข้ามกับคำตัดสินของศาล สรุปว่าการใช้หลัก ระยะทางเท่ากันไม่ถูกบังคับโดยหลักการแบ่งหรือการกำหนดเขตที่ยุติธรรมและเป็นธรรม

⁶¹ Ibid., pp.66,73.

⁶² Ibid., pp.85-87, 90,94.

⁶³ Ibid., pp.147-148.

⁶⁴ Ibid., pp.169-170.

Judge Morelli ในความเห็นแย้ง⁶⁶ เห็นว่ากฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากันเป็นกฎเกณฑ์ที่เด็ดขาด ศาลควรประกาศว่ากฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากันเป็นกฎเกณฑ์ที่เด็ดขาดของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป และใช้ได้ในการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือซึ่งเป็นของแต่ละฝ่าย

Judge Lachs ในความเห็นแย้ง⁶⁷ เห็นว่าการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือซึ่งเป็นของแต่ละฝ่าย ถัดจากเขตแดนบางส่วนที่ถูกกำหนดไว้แล้วโดยความตกลง ต้องถูกดำเนินการให้บรรลุผลตามข้อ 6 วรรค 2 ของอนุสัญญาเจนีวา 1958 โดยการใช้อีกกฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากัน ไม่มีสภาวะการณ์พิเศษซึ่งจะทำให้ไม่ใช้กฎเกณฑ์นี้

Judge Sorensen ในความเห็นแย้ง⁶⁸ เห็นว่า

1. ข้อ 6 วรรค 2 ของอนุสัญญาเจนีวา 1958 ใช้ได้ในการกำหนดเขตระหว่างรัฐคู่กรณีในบริเวณไหล่ทวีปในทะเลเหนือซึ่งเป็นของแต่ละฝ่าย ถัดจากเส้นเขตแดนบางส่วนที่ถูกกำหนดไว้แล้ว
2. ภายในความหมายของข้อ 6 วรรค 2 ไม่มีสภาวะการณ์พิเศษในคดีนี้ ซึ่งจะทำให้เป็นการสมควรใช้เขตแดนอื่น จึงต้องใช้หลักระยะทางเท่ากัน

ผู้พิพากษาที่มีความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งบางส่วนเห็นด้วยกับการไม่ใช้วิธีระยะทางเท่ากันของศาล โดยเห็นว่าไม่ผูกมัดเยอรมันในฐานะที่เป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีระยะทางเท่ากันใช้ได้ในการกรณีนี้ในฐานะหลักของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป และไม่มีสภาวะการณ์พิเศษซึ่งจะทำให้เป็นการสมควรใช้เส้นเขตแดนอื่น

ผู้เขียนเห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลว่าหลักระยะทางเท่ากันไม่ใช่กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือหลักกฎหมายทั่วไป จึงไม่ผูกมัดเยอรมัน เพราะหลักนี้ไม่ได้มีการยอมรับปฏิบัติทั่วไปอย่างกว้างขวางจากรัฐต่างๆ ด้วยความรู้สึกว่ามีพันธะกรณีตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติ

⁶⁵ Ibid., pp.195-196.

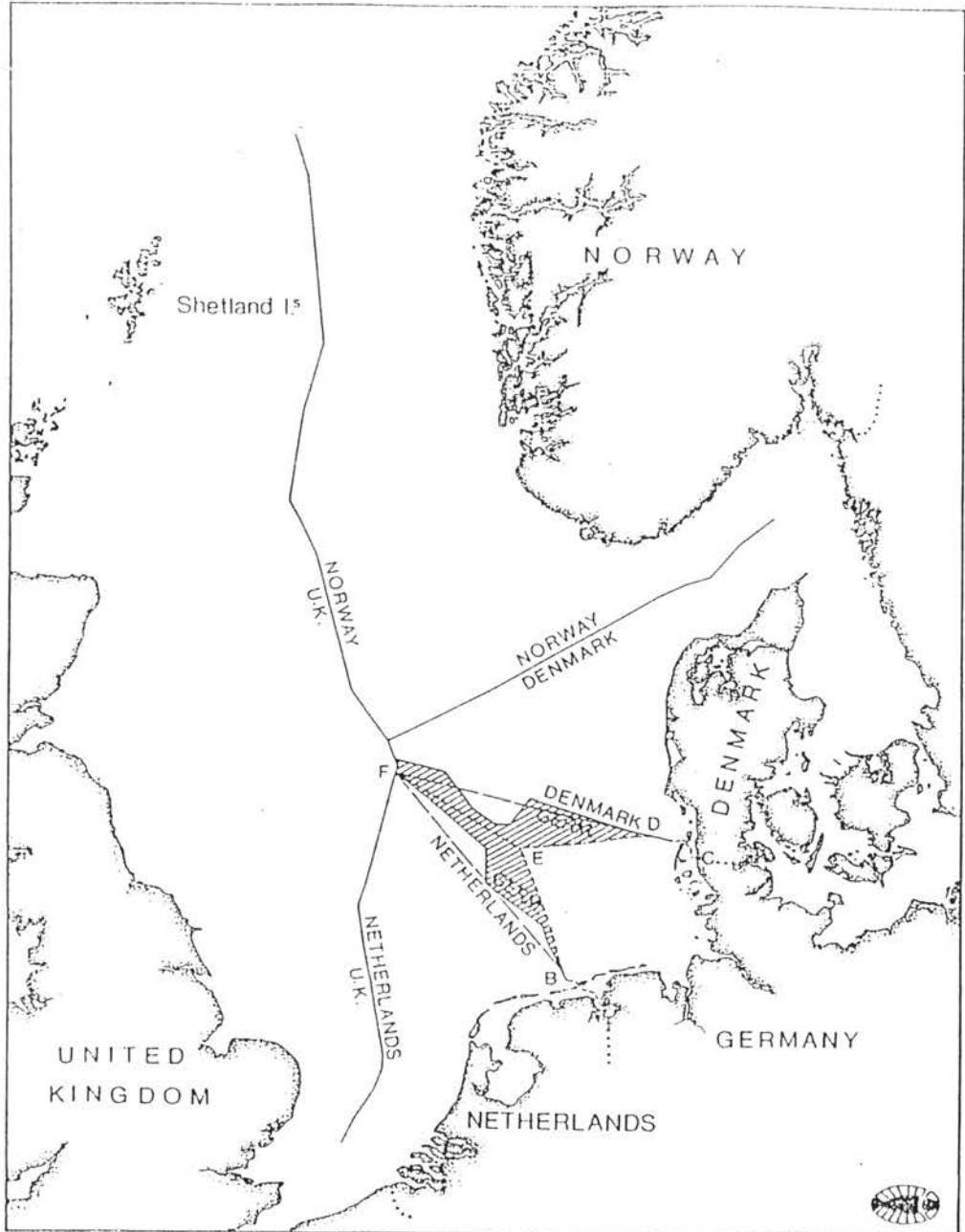
⁶⁶ Ibid., p.207.

⁶⁷ Ibid., p.240.

⁶⁸ Ibid., p.257.

เมื่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้มีคำพิพากษาแล้ว ต่อมา ประเทศเยอรมัน เดนมาร์ค และเนเธอร์แลนด์ ได้ทำสนธิสัญญาทวิภาคี 2 ฉบับ ลงวันที่ 28 มกราคม 1971 เป็น ความตกลงในการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างกันได้สำเร็จ

ในแผนที่ (ภาพที่ 2) แสดงบริเวณไหล่ทวีปของเยอรมันตามวิธีระยะทางเท่ากัน (B - E - D), บริเวณที่ถูกอ้างสิทธิโดยเยอรมัน (B - F - D), และบริเวณที่ถูกตกลงโดยรัฐคู่กรณีภายใต้ความตกลง ลงวันที่ 28 ม.ค.1971 โดยเดนมาร์กและเยอรมัน และโดยเยอรมันและเนเธอร์แลนด์ ในแผนที่ยังได้แสดงรูปภาพการกำหนดเขตทางทะเลในทะเลเหนือ แสดงเส้นเขตแดนที่เป็นผลมาจากความตกลงระหว่างเนเธอร์แลนด์และสหราชอาณาจักร ลงวันที่ 23 ธ.ค.1966 และวันที่ 25 พ.ย.1971, เดนมาร์กและสหราชอาณาจักร ลงวันที่ 3 มี.ค.1966 และวันที่ 25 พ.ย.1971, นอร์เวย์และสหราชอาณาจักร ลงวันที่ 29 มิ.ย.1965, เดนมาร์กและนอร์เวย์ ลงวันที่ 22 มิ.ย.1966

ภาพที่ 2. แผนที่แสดงบริเวณไหล่ทวีปตามความตกลงในการกำหนดเขตระหว่างประเทศเยอรมัน กับเดนมาร์ค และเยอรมัน กับ เนเธอร์แลนด์

ที่มา : Francalanci, G., and Scovazzi , T. Lines in the Sea ,

Martinus Nijhoff Publishers, 1994.

2.2 TUNISIA - LIBYA CASE 1982

คดีนี้อยู่ในระหว่างที่มีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ซึ่งรัฐคู่กรณีขอให้ศาลคำนึงถึงแนวโน้มใหม่ที่ได้รับการยอมรับจากที่ประชุมนี้ด้วย

เรื่องราวในคดีนี้เกี่ยวกับ⁶⁹

การแปลความหมายของข้อ 1 ของความตกลงพิเศษซึ่งทั้งสองรัฐคู่กรณีมีความเห็นไม่ตรงกัน บ่อเกิดของกฎหมายที่จะถูกใช้โดยศาล และอำนาจผูกมัดของคำพิพากษา

การกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่อยู่ประชิดกัน หลักและกฎเกณฑ์ที่ใช้ของกฎหมายระหว่างประเทศ แนวคิดของแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดิน ในฐานะการกำหนดวัตถุทางกายภาพหรือตำแหน่งของสิทธิของรัฐชายฝั่ง บทบาทของแนวคิดในการกำหนดเขต ผลของปัจจัยทางธรณีวิทยาและทางธรณีลักษณะ (geological and geomorphological factors)

แนวโน้มเร็วๆ นี้ ในกฎหมายที่ได้รับการยอมรับในที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ข้อ 76 และ 83 ของร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

ข้ออ้างสิทธิต่อสิทธิทางประวัติศาสตร์ที่ให้เหตุผลสนับสนุนการลากเส้นฐานตรง เขตแดนแผ่นดินและขอบเขตทางทะเล

การใช้หลักความเป็นธรรมเพื่อที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดบริเวณที่เกี่ยวข้องสำหรับการกำหนดเขต เกณฑ์ของความเป็นสัดส่วนในฐานะแห่งของความ เป็นธรรม

⁶⁹ ICJ Rep., 1982, p. 18.

2.2.1 ข้อเท็จจริงในคดี

คดีเกี่ยวกับไหล่ทวีประหว่างตูนิเซียและลิเบียซึ่งเป็นรัฐที่มีชายฝั่งอยู่ติดกัน นำขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และศาลได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 24 ก.พ.1982

เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 1978 และวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 1979 ตูนิเซียและลิเบียได้ยื่นความตกลงพิเศษที่ได้ทำขึ้นในวันที่ 10 มิถุนายน 1977 ต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ในความตกลงพิเศษระหว่างตูนิเซียและลิเบีย⁷⁰ มีดังนี้ :

- ข้อ 1 ศาลถูกร้องขอให้คำพิพากษาในเรื่องต่อไปนี้ : อะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งอาจถูกใช้สำหรับการกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของตูนิเซียและบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของลิเบีย และ, ในการให้คำตัดสินของศาล, ให้คำนึงถึงหลักความเป็นธรรมและสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ, เช่นเดียวกับแนวโน้มอื่นๆ นี้ที่ได้รับการยอมรับในที่ประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ศาลถูกร้องขอต่อไปอีกให้ระบุอย่างแน่นอนถึงทางที่ใช้ในทางปฏิบัติของหลักและกฎเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วที่ใช้ในสถานการณ์เฉพาะนี้เพื่อที่จะทำให้ผู้เชี่ยวชาญของ 2 ประเทศสามารถกำหนดเขตบริเวณเหล่านั้นโดยปราศจากความยากลำบากใดๆ
- ข้อ 2 ตามคำพิพากษาของศาล, รัฐคู่กรณีทั้งสองจะประชุมกันเพื่อนำผลหลักและกฎเกณฑ์เหล่านี้เพื่อกำหนดเส้นกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของแต่ละฝ่ายเพื่อนำไปสู่การทำสนธิสัญญาในเรื่องนี้
- ข้อ 3 ในกรณีที่ความตกลงที่ได้กล่าวถึงในข้อ 2 ไม่บรรลุภายในระยะเวลา 3 เดือน, สามารถทำใหม่โดยความตกลงสองฝ่าย, จากวันที่มีการส่งคำพิพากษาของศาล, รัฐคู่กรณีทั้งสองจะหันกลับไปสู่ศาลร่วมกัน และร้องขอคำอธิบายหรือคำชี้แจงใดๆ ซึ่งจะทำให้

⁷⁰ Ibid., p.21.

สะดวกต่องานของคณะผู้แทนทั้งสอง เพื่อที่จะบรรลุเส้นแบ่ง บริเวณไหล่ทวีปทั้งสอง, และรัฐคู่กรณีทั้งสองจะยินยอมกับคำ พิพากษาของศาล และกับคำอธิบายและข้อชี้แจงของศาล

ข้อ 5 ความตกลงฉบับนี้ จะมีผลใช้บังคับในวันที่มีการแลกเปลี่ยน สัตยาบันสาร และจะถูกแจ้งต่อฝ่ายทะเบียนของศาลโดยรัฐคู่ กรณีสองฝ่ายหรือโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ในคดีนี้คือ ประเทศทั้งสองคือตูนิเซียและลิเบียตั้งอยู่บน เส้นชายฝั่งทางเหนือของทวีปแอฟริกา หันหน้าสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ตูนิเซียตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก มากกว่า ที่ประมาณ ระหว่าง 30 เหนือ และ 38 เหนือ และระหว่าง 7 ตะวันออก และ 12 ตะวัน ออก ส่วนลิเบียตั้งอยู่ทางตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ของตูนิเซีย ลิเบียตั้งอยู่ที่ประมาณ ระหว่าง 19 เหนือ และ 34 เหนือ และระหว่าง 9 ตะวันออกและ 25 ตะวันออก จุด Ras Ajdir เป็น เขตแดนทางบกระหว่างลิเบียและตูนิเซียที่เป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดเขตทางทะเล⁷¹ บริเวณที่ จะมีการกำหนดเขตมีเนื้อที่กว้าง ในบริเวณนี้ ไม่มีความตกลงการกำหนดเขตที่รัฐใดรัฐหนึ่งทำกับ มอลต้า ตูนิเซียได้ทำความตกลงเมื่อวันที่ 20 ส.ค.1971 กับอิตาลี โดยหลักเกณฑ์เส้นมัธยะ⁷² (ภาพที่ 3.)

⁷¹ Ibid., para 19.

⁷² Ibid., para 20.

CONTINENTAL SHELF (JUDGMENT)

MAP NO. 1

ภาพที่ 3. แผนที่แสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศ ตูนิเซียและลิเบีย
ที่มา : ICJ Reports, 1992.

ตุนีเซียกับลิเบียไม่ได้ทำความตกลงใดๆ กำหนดเขตไหล่ทวีป และในบริเวณทะเลอาณาเขต แต่ละฝ่ายได้มีการให้สัมปทานในบริเวณไหล่ทวีปที่เห็นว่าเป็นของตน และมีการขุดเจาะน้ำมันเป็นจำนวนมาก⁷³

ภายใต้ข้อ 1 ของความตกลงพิเศษ ประการแรกศาลถูกร้องขอให้กล่าวถึงหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของแต่ละฝ่าย โดยให้คำนึงถึงปัจจัย 3 ประการคือ

- (1) หลักความเป็นธรรม
- (2) สภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ และ
- (3) แนวโน้มใหม่ที่ถูกยอมรับในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3

ศาลถูกผูกมัดที่จะคำนึงถึงบ่อเกิดทางกฎหมายทั้งหมดที่ถูกระบุในข้อ 38 วรรค 1 ธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ในการกำหนดหลักและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการกำหนดเขต และถูกผูกมัดตามข้อ 1 (a) ที่จะใช้บทบัญญัติของความตกลงพิเศษ ปัจจัยสองประการสอดคล้องกับคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในคดี North Sea Continental Shelf ที่ยืนยันว่า กฎหมายระหว่างประเทศต้องการให้การกำหนดเขตมีผล "โดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และคำนึงถึงสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด" (ICJ Rep., 1969, para 101 (c) (1)) ส่วนแนวโน้มใหม่ที่ถูกยอมรับ ศาลต้องคำนึงถึงงานของที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ซึ่งมีความก้าวหน้าไป มาก⁷⁴ บทบัญญัติต่อไปในความตกลงพิเศษต้องการให้ศาลอธิบายวิธีในทางปฏิบัติสำหรับการใช้หลักและกฎเกณฑ์เหล่านี้ ที่ศาลเห็นว่าใช้ได้ในการกำหนดเขต ในสถานการณ์เฉพาะนี้ เพื่อที่จะทำให้ผู้เชี่ยวชาญของสองประเทศสามารถกำหนดเขตบริเวณเหล่านี้โดยปราศจากความยากลำบาก⁷⁵

มีปัญหาของความเห็นที่ไม่ตรงกันของสองฝ่ายเกิดขึ้นในการแปลความหมายข้อ 1 ของความตกลงพิเศษ และขอบเขตงานที่ได้มอบหมายต่อศาล⁷⁶ ในความเห็นของตุนีเซีย

⁷³ Ibid., para 21.

⁷⁴ Ibid., para 23.

⁷⁵ Ibid., para 25.

⁷⁶ Ibid., para 26.

ศาลฎีการ้องขอให้ระบุอย่างชัดเจนว่าหลักและกฎเกณฑ์ควรถูกใช้ในทางปฏิบัติอย่างไร และกำหนดเส้นที่แน่นอนบนแผนที่⁷⁷ ส่วนลิเบียเห็นว่าไม่ถูกให้อำนาจที่จะทำเช่นนี้ ศาลเพียงแค่วินิจฉัยข้อพิจารณาและปัจจัยเพิ่มเติมที่ต้องคำนึงถึงและชั่งน้ำหนัก แต่ไม่ต้องกำหนดวิธีการกำหนดเขต⁷⁸ ศาลเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญมากนัก และยืนยันกับความเห็นของตุนิเซียที่ว่างานของศาลคือการให้คำพิพากษาที่ชัดเจนซึ่งอาจกำหนดเขตไหล่ทวีปอย่างแท้จริง และจะผูกมัดและใช้บังคับได้⁷⁹ ส่วนข้อ 2 และ 3 ของความตกลงพิเศษ รัฐคู่กรณีรับรองพันธกรณีที่จะยินยอมตามคำพิพากษาของศาล⁸⁰

ในส่วนลักษณะพื้นดินท้องทะเลของบริเวณที่มีการกำหนดเขต ถูกตรวจสอบมากมายโดยรัฐคู่กรณี และโดยการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ในรายละเอียดโดยผู้เชี่ยวชาญระหว่างกระบวนการพิจารณา บริเวณพื้นดินท้องทะเลนี้เป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคใต้ทะเลที่กว้าง บริเวณที่ถูกอ้างโดยรัฐคู่กรณี คือ Pelagian Block หรือ Pelagian Basin อยู่ภายใต้ทะเล Pelagian ศาลสังเกตว่าบริเวณใต้ทะเลนี้ลาดเทจากตะวันตกสู่ตะวันออก⁸¹

2.2.2 ข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณี

ในแนวทางของกระบวนการพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษร, ข้อเสนอต่อไปนี้จะถูกเสนอโดยรัฐคู่กรณี :

ในนามของตุนิเซีย :

ในบันทึกความจำ⁸²

“ บนหลักเกณฑ์ของการพิจารณาทางข้อเท็จจริง และทางกฎหมายที่ระบุในบันทึกความจำถูกเสนอโดยตุนิเซีย, ขอศาลได้โปรดตัดสินและแถลง :

ในคำตอบต่อคำถามแรกในข้อ 1 ของความตกลงพิเศษของวันที่ 10 มิ.ย.1977

⁷⁷ Ibid., para 27.

⁷⁸ Ibid., para 28.

⁷⁹ Ibid., para 29.

⁸⁰ Ibid., para 30.

⁸¹ Ibid., para 32.

⁸² Ibid., para 15.

1. การกำหนดเขตต้องทำให้เป็นผลในทางเช่นนั้น, โดยคำนึงถึงลักษณะพิเศษทางกายภาพและทางธรรมชาติของบริเวณ, เพื่อที่จะเหลือต่อแต่ละรัฐคู่กรณี ในส่วนเหล่านั้นทั้งหมดของไหล่ทวีปซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐไปในและภายใต้ทะเล, โดยปราศจากการลวงล้ำบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐหนึ่ง ;
2. การกำหนดเขตต้องไม่ลวงล้ำบริเวณซึ่งตูนิเซียเป็นเจ้าของสิทธิทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้องแล้ว, ซึ่งถูกกำหนดข้างเคียงไปทางด้านลิเบียโดยเส้น ZV - 45 , และในทิศทางของทะเลเปิดโดย 50 เมตรไอโซบาร์ ;
3. กฎเกณฑ์ที่ได้ถูกกำหนดในวรรค 1 ข้างบน ต้องใช้โดยคำนึงถึงว่า เนื่องจากผลลัพธ์ของลักษณะพิเศษทางธรณีฐานของภูมิภาค มันเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดแนวทอดยาวตามธรรมชาตินั้นของตูนิเซียอย่างแน่นอนแผ่ขยายไปทางตะวันออกจนถึงบริเวณระหว่าง 250 เมตร และ 300 เมตรไอโซบาร์, และไปทางตะวันออกเฉียงใต้จนถึงบริเวณที่ถูกประกอบโดย Zira and Zuwarah Ridges ;
4. ในบริเวณตั้งอยู่ไปทางตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ของภูมิภาคที่ถูกกำหนดข้างบน, การกำหนดเขตต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งแสดงลักษณะบริเวณ, และโดยเฉพาะ :
  - (a) ข้อเท็จจริงที่ว่าด้านหน้าของชายฝั่งทางตะวันออกของตูนิเซียถูกทำให้ปรากฏชัดโดยการมีส่วนร่วมของเกาะ, เกาะเล็กเกาะน้อย และแนวน้ำลด ซึ่งก่อให้เกิดส่วนประกอบของดินแดนใกล้ฝั่งทะเลของตูนิเซีย ;
  - (b) ข้อเท็จจริงที่ว่าลักษณะรูปร่างทั่วไปของชายฝั่งของรัฐทั้งสองถูกถอดแบบซึ่งลักษณะที่ตรงกับความจริงที่น่าสังเกตโดยเส้นโค้งของการวัดน้ำในบริเวณที่มีการกำหนดเขต และที่ว่าข้อเท็จจริงนี้เป็นการแสดงอย่างง่ายของโครงสร้างทางกายภาพและทางธรณีวิทยาของภูมิภาค ; ที่ว่าเนื่องจากเหตุนี้ แนวทอดยาวตามธรรมชาติของตูนิเซียหันไปทางตะวันตก-ตะวันออก , และของลิเบียไปทางตะวันตกเฉียงใต้ - ตะวันออกเฉียงเหนือ ;
  - (c) ผลที่ถูกตัดออกที่สามารถจะเป็นได้สำหรับตูนิเซียซึ่งสามารถเป็นผลจากการเป็นมุมเฉพาะของดินแดนใกล้ฝั่งทะเลของตูนิเซีย - ลิเบีย ในการผสมผสานกับตำแหน่งบนชายฝั่งของจุดเขตแดนระหว่างรัฐทั้งสอง ;
  - (d) การแสดงลักษณะที่ผิดปกติของชายฝั่งตูนิเซีย, เป็นผลมาจากลักษณะที่ต่อเนื่องกันของความเว้าเข้าข้างใน (concavities) และความโค้งนูนออกข้างนอก

(convexities), โดยเปรียบเทียบกับความสม่ำเสมอทั่วไปของชายฝั่งลิเบียในบริเวณที่มีการกำหนดเขต ;

- (e) ตำแหน่งที่ตั้งของตูนิเซียอยู่ตรงข้ามรัฐซึ่งชายฝั่งนั้นอยู่ใกล้ชิดอย่างได้ส่วนกับชายฝั่งของตูนิเซียเอง, และผลของการกำหนดเขตที่เป็นอยู่ในเวลานี้หรือในกาลภายหน้าใดๆ ถูกดำเนินการให้บรรลุผลกับรัฐเหล่านั้น.

ในคำตอบต่อคำถามที่สองที่อยู่ในข้อ 1 ของความตกลงพิเศษของวันที่ 10 มิ.ย.1977 :

1. การกำหนดเขตควรนำไปสู่การลากเส้นซึ่งจะไม่ออกไปมากนัก จากเส้นซึ่งเป็นผลมาจากการคำนึงถึงปัจจัยทางธรณีฐานฐานเป็นพิเศษต่อภูมิภาค, โดยเฉพาะการมีอยู่ของเส้นยอด (Crestline) ถูกประกอบโดยแนวร่อง Zira and Zuwarah และของการหันเหโดยทั่วไปของแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนของประเทศทั้งสอง ไปสู่ที่ราบห้วงลึกของทะเลไอโอเนียน ;

2. เส้นกำหนดเขตอาจอย่างไรอย่างหนึ่ง :

- (a) ถูกประกอบโดยเส้นที่ถูกลากที่เขตแดนตูนิเซีย - ลิเบีย ขนานกับเส้นที่แบ่งออกเป็นสองส่วนเท่ากันของมุมที่ถูกก่อให้เกิดโดยดินแดนใกล้ฝั่งทะเลตูนิเซีย - ลิเบีย ในอ่าว Gabes ; หรือ
- (b) ถูกกำหนดตามมุมของช่องของเส้นชายฝั่งที่เขตแดนของตูนิเซีย - ลิเบีย, ได้สัดส่วนกับความยาวของชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของรัฐทั้งสอง"

ในนามของลิเบีย:

ในบันทึกความจำ⁸³

“ เมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ได้ชี้แจงในส่วน 1 ของบันทึกความจำนี้, ถ้อยคำของกฎหมายในส่วน 2, และข้อโต้แย้งการใช้กฎหมายต่อข้อเท็จจริงดังเช่นได้กล่าวถึงในส่วน 3 ของบันทึกความจำนี้ ;

พิจารณาว่าความตกลงพิเศษระหว่างรัฐคูเกรณี ร้องขอต่อศาลให้มีคำพิพากษาในเรื่องอะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่อาจถูกใช้สำหรับการกำหนดเขต

⁸³ Ibid., p.29.

บริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของลิเบีย และต่อบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของตูนิเซีย, และร้องขอต่อศาลให้มี คำตัดสินตามหลักความเป็นธรรม, และสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ, เช่นเดียวกับแนวโน้ม เร็วๆ นี้ที่ได้รับการยอมรับในที่ประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ;

ขอศาลได้โปรด, ในนามของลิเบีย, ตัดสินและแถลง :

1. แนวคิดของไหล่ทวีปในฐานะแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดน แผ่นดินไปในและภายใต้ทะเล เป็นพื้นฐานต่อแนวคิดทางกฎหมาย ของไหล่ทวีป และรัฐมีสิทธิโดยนัยนั้นและแต่แรกเริ่มต่อไหล่ทวีปซึ่ง เป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐไปในและ ภายใต้ทะเล
2. การกำหนดเขตใดๆ ควรเหลือไว้มากเท่าที่เป็นไปได้แก่แต่ละรัฐคู่กรณี ในส่วนเหล่านั้นทั้งหมดของไหล่ทวีปซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตาม ธรรมชาติเช่นนั้น
3. การกำหนดเขตซึ่งให้ผลต่อหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติเป็นวิธี หนึ่ง ซึ่งเคารพสิทธิโดยนัยทางกฎหมายซึ่งมีอยู่แล้วของแต่ละรัฐ, และ การอ้างสิทธิเช่นนั้นสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม
4. ทิศทางของแนวทอดยาวตามธรรมชาติถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ กันทางธรณีวิทยาและทางภูมิศาสตร์โดยทั่วไปของไหล่ทวีปต่อผืน แผ่นดินใหญ่, และไม่ใช่โดยทิศทางที่เป็นธรรมดาหรือโดยบังเอิญของ ส่วนเฉพาะใดๆ ของชายฝั่ง
5. ในคดีนี้ ไหล่ทวีปนอกชายฝั่งของอัฟริกาเหนือเป็นแนวทอดยาวไปทาง เหนือของผืนแผ่นดินใหญ่, และโดยเหตุนี้ วิธีที่เหมาะสมของการ กำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของแต่ละรัฐคู่กรณีในสถานการณ์ เฉพาะนี้ คือเพื่อสะท้อนทิศทางของแนวทอดยาวนี้ไปทางเหนือของจุด ปลายทางของเขตแดนแผ่นดิน
6. การใช้วิธีระยะทางเท่ากันไม่ผูกมัดรัฐคู่กรณี ไม่ว่าโดยสนธิสัญญาหรือ โดยฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ
7. ที่ว่าการใช้วิธีเฉพาะของการกำหนดเขตโดยสอดคล้องกับหลักความ เป็นธรรม ต้องถูกทดสอบโดยผลลัพธ์ของมัน

8. วิธีระยะทางเท่ากันในตัวมันเองไม่ใช่ “กฎเกณฑ์” หรือ “หลัก” และไม่ใช่ ‘เป็นธรรม’ อย่างแน่แท้ โดยเหตุที่การใช้ของมันภายใต้สภาวะการณ์เฉพาะ อาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นธรรม
9. หลักหรือวิธีของการกำหนดเขตซึ่งไม่คำนึงถึงสิทธิโดยนัยทางกฎหมายเองของรัฐชายฝั่งต่อไหล่ทวีป ซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐ, โดยนัยนั้น, ผิดกฎหมายและไม่เป็นธรรมอย่างแน่แท้
10. ในคดีนี้, มีลักษณะรูปร่างทางภูมิศาสตร์ที่เฉพาะ, วิธีระยะทางเท่ากันอาจก่อผลลัพธ์ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปซึ่งอาจไม่เป็นธรรม, ไม่เหมาะสม, และไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
11. เส้นฐานที่ถูกประกาศโดยตูนิเซียในปี ค.ศ. 1973 ไม่เป็นปฏิบัติต่อลิเบีย สำหรับความมุ่งหมายของการกำหนดเขต และผลลัพธ์ของการทำให้มีผลต่อพวกมันในกรณีใดๆ อาจไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม
12. สำหรับความมุ่งหมายของการบรรลุการกำหนดเขตที่เป็นธรรม, พื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิวทั้งหมดถัดไปจากแนวน้ำลงตามชายฝั่งของแต่ละรัฐคู่กรณี ต้องนำมาคำนึงถึง”

ในบันทึกความจำได้ตอบ⁸⁴:

“ เมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ได้ชี้แจงในส่วน 1 ของบันทึกความจำของลิเบีย, ถ้อยคำของกฎหมายที่อยู่ในส่วน 2, และข้อโต้เถียงการใช้กฎหมายต่อข้อเท็จจริง ดังเช่นได้กล่าวในส่วน 3 ของบันทึกความจำของลิเบีย; และ

เมื่อคำนึงถึงข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังที่ได้กล่าวในบันทึกความจำของตูนิเซีย และถ้อยคำของกฎหมายที่อยู่ในข้อนั้น, และข้อเท็จจริงเพิ่มเติมและถ้อยคำของกฎหมายที่มีอยู่ในบันทึกความจำได้ตอบนี้;

พิจารณาว่าความตกลงพิเศษระหว่างรัฐคู่กรณีร้องขอต่อศาล ให้มีคำพิพากษาในเรื่องว่า อะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่อาจถูกใช้สำหรับการกำหนด

⁸⁴ Ibid., p.30.

เขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของลิเบีย และต่อบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของตูนิเซีย, และร้องขอต่อศาลให้ มีคำตัดสินตามหลักความเป็นธรรม, และสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ, เช่นเดียวกับแนวโน้ม เร็วๆ นี้ที่ได้รับการยอมรับใหม่ในที่ประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ;

ขอศาลได้โปรด, ปฏิเสธข้ออ้างสิทธิที่ตรงข้ามทั้งหมด และข้อเสนอที่ได้ชี้แจงในบันทึก ความจำของตูนิเซีย,

เพื่อตัดสินและแถลงดังต่อไปนี้ :

1. แนวคิดของไหล่ทวีปในฐานะแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดิน ไปในและภายใต้ทะเล เป็นพื้นฐานต่อแนวคิดทางกฎหมายของไหล่ทวีป, และ รัฐมีสิทธิโดยนัยนั้นและมีแต่ดั้งเดิมต่อไหล่ทวีปซึ่งเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐไปในและภายใต้ทะเล
2. แนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐไปในและภายใต้ ทะเล ซึ่งก่อให้เกิดสิทธิในทางกฎหมายของรัฐต่อไหล่ทวีปที่ต่อเนื่อง ถูก กำหนดโดยโครงสร้างทางกายภาพทั้งหมดของแผ่นดินใหญ่ ดังได้แสดงเบื้องต้นโดยธรณีวิทยา
3. สันเขาได้นำบนพื้นท้องทะเลซึ่งไม่ได้ทำลายความเป็นเอกภาพที่สำคัญของ ไหล่ทวีป ไม่ได้ให้หลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับหลักทางกฎหมายในการ กำหนดเขต
4. " สิทธิในการประมง" ถูกอ้างสิทธิโดยตูนิเซียในฐานะ " สิทธิทางประวัต ศาสตร์" ในกรณีใดๆ ไม่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตไหล่ทวีปในคดีนี้
5. ทิศทางของแนวทอดยาวตามธรรมชาติถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์กันทาง ธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์โดยทั่วไปของไหล่ทวีปต่อแผ่นดินใหญ่, และไม่ใช่โดย ทิศทางที่เป็นธรรมดาหรือโดยบังเอิญของส่วนเฉพาะใดๆ ของชายฝั่ง
6. ในคดีนี้ ไหล่ทวีปนอกชายฝั่งของอัฟริกาเหนือเป็นแนวทอดยาวไปทางเหนือของ ผืนแผ่นดินใหญ่, และโดยเหตุนี้ วิธีที่เหมาะสมของการกำหนดเขตบริเวณไหล่ ทวีปที่เป็นของแต่ละรัฐคู่กรณี ในสถานการณ์เฉพาะนี้ เพื่อสะท้อนทิศทางของ แนวทอดยาวนี้ไปทางเหนือของจุดปลายทางของเขตแดนแผ่นดิน
7. วิธีที่ใช้ในทางปฏิบัติ สำหรับการใช้หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่าง ประเทศในสถานการณ์เฉพาะนี้ โดยเหตุนี้ ต้องดำเนินต่อไปถึงการสะท้อน ของทิศทางของแนวทอดยาวไปทางเหนือตามธรรมชาติ จากขอบนอกของทะเล อาณาเขต, อย่างน้อยจนถึงการขนานที่ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทิศทาง

ทั่วไปของชายฝั่งตุนีเซีย ซึ่งอาจต้องการตามสมควรที่จะนำมาคำนึงถึง เพื่อที่จะบรรลुकารกำหนดเขตที่พาดพิงถึงสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม, โดยปราศจากการกระทบกระเทือนสิทธิของรัฐซึ่งไม่ใช่รัฐคู่กรณีในกระบวนการพิจารณาเหล่านี้

8. การกำหนดเขตใดๆ ควรเหลือมากเท่าที่เป็นไปได้ แก่แต่ละรัฐคู่กรณี ในส่วนเหล่านั้นทั้งหมดของไหล่ทวีปซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของรัฐ
9. การกำหนดเขตซึ่งทำให้เป็นผลต่อหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติเป็นวิธีหนึ่งซึ่งเคารพสิทธิโดยนัยทางกฎหมายที่มีอยู่แล้วของแต่ละรัฐ, และการอ้างสิทธิเช่นนั้นสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม หลักหรือวิธีการกำหนดเขตซึ่งไม่คำนึงถึงสิทธิโดยนัยทางกฎหมายของรัฐชายฝั่งต่อไหล่ทวีปซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐ, โดยนัยนั้น, ผิดกฎหมายและไม่เป็นธรรมโดยแน่แท้
10. ที่ว่าการใช้วิธีเฉพาะของการกำหนดเขตโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม ต้องถูกทดสอบโดยผลลัพธ์ของมัน
11. สำหรับความมุ่งหมายของการบรรลุถึงการกำหนดเขตที่เป็นธรรม, พื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิวทั้งหมดถัดไปจากแนวน้ำลงตามชายฝั่งของแต่ละรัฐคู่กรณีต้องถูกนำมาคำนึงถึง
12. ในขณะที่แนวคิดของความเป็นสัดส่วนไม่ใช้ต่อการต่อเนื่องกันทางธรณีวิทยาและทางกฎหมายของไหล่ทวีป ซึ่งให้การมีสิทธิโดยนัยทางกฎหมายต่อรัฐ, มันอาจถูกใช้อย่างเหมาะสม ในฐานะเกณฑ์เพื่อประเมินผลของลักษณะทางภูมิศาสตร์ในการกำหนดเขตในบริเวณริมขอบ
13. การใช้วิธีระยะทางเท่ากันไม่ผูกมัดรัฐคู่กรณี ไม่ว่าโดยสนธิสัญญาหรือในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ วิธีระยะทางเท่ากันในตัวมันเองไม่ใช่ "กฎเกณฑ์" หรือ "หลัก" และไม่ใช่ "เป็นธรรม" อย่างแน่แท้ โดยเหตุที่การใช้ของมันในสภาวะการณ์เฉพาะอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นธรรม
14. ในคดีนี้, มีลักษณะรูปร่างทางภูมิศาสตร์ที่เฉพาะ, วิธีระยะทางเท่ากันอาจก่อผลลัพธ์ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปซึ่งอาจไม่เป็นธรรม, ไม่เหมาะสม, และไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
15. เส้นฐานที่ถูกประกาศโดยตุนีเซียในปี ค.ศ.1973 ไม่เป็นปฏิบัติต่ออติเยียสำหรับความมุ่งหมายของการกำหนดเขต และผลลัพธ์ของการทำให้มีผลต่อพวกมันในกรณีใดๆ อาจไม่สมควรและไม่เป็นธรรม"

2.2.3 ประเด็นข้อกฎหมาย

ตูนิเซียและลิเบียพิพาทกันเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐทั้งสอง มีประเด็นข้อกฎหมายคือการใช้วิธีระยะทางเท่ากันผูกมัดรัฐคู่กรณีหรือไม่ ไม่ว่าจะโดยสนธิสัญญาหรือกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ วิธีระยะทางเท่ากันนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นธรรมเสมอไปหรือไม่ และลักษณะทางกายภาพและทางธรรมชาติของบริเวณไหล่ทวีป ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะทางธรณีวิทยา ธรณีสัณฐาน สิทธิทางประวัติศาสตร์ การคำนึงถึงหมู่เกาะ เกาะเล็กเกาะน้อย แนวน้ำลง ความผิดปกติของชายฝั่ง ความใกล้ชิดของรัฐที่อยู่ตรงข้ามหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดิน ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณก้นทะเล สิ่งเหล่านี้ต้องถูกนำมาคำนึงถึงเพื่อให้บรรลุถึงผลที่เป็นธรรมในการกำหนดเขตไหล่ทวีปหรือไม่

2.2.4 คำพิพากษาของศาลและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน

ในส่วนนี้จะพิจารณาข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณีไปพร้อมๆ กัน

ทั้งสองรัฐคู่กรณีให้ความสนใจต่อเกณฑ์ที่สำคัญในการกำหนดเขต กล่าวคือ แนวคิดไหล่ทวีปที่สำคัญในฐานะที่เป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของแผ่นดิน ประเด็นสำคัญในข้อโต้แย้งระหว่างทั้งสองรัฐเกี่ยวกับกรณีซึ่งหลักและกฎเกณฑ์ที่ได้ควรถูกใช้ต่อสถานการณ์เฉพาะของคดีนี้ และเกี่ยวกับการกำหนดปัจจัยซึ่งต้องนำมาคำนึงถึง เพื่อที่จะทำให้การกำหนดเขตเป็นผล

85

ในความเห็นของทั้งสองรัฐคู่กรณี จุดเริ่มต้นในการกล่าวถึงหลักและกฎเกณฑ์ที่ใช้ คือ คำพิพากษาของศาลในคดี North Sea ทั้งสองฝ่ายเห็นเช่นเดียวกับคดีนั้น ว่าการกำหนดเขตในคดีนี้ต้องทำให้เป็นผลโดยความตกลงโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และคำนึงถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ในทางที่เหลื่อมมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้แก่แต่ละฝ่าย ในส่วนเหล่านั้นทั้งหมดของไหล่ทวีปซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินไปในและภายใต้ทะเล โดยปราศจากการล่วงล้ำบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของอีกรัฐหนึ่ง และปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการเจรจาระหว่างรัฐคู่กรณีคือ ระดับของความเป็นสัดส่วนระหว่าง

⁸⁵ Ibid., para 36.

ขอบเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของรัฐชายฝั่งและความยาวของชายฝั่งของรัฐที่วัดในทิศทางทั่วไปของเส้นชายฝั่ง⁸⁶

ในคดีนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้หลักและกฎเกณฑ์ที่ถูกกำหนด และปัจจัยที่ถูกระบุโดยศาลในปี 1969 อาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่แตกต่างอย่างกว้างขวางตามสถานการณ์ ซึ่งหลักและกฎเกณฑ์เหล่านั้นถูกแปลความหมายและถูกใช้ และน้ำหนักที่ให้ต่อแต่ละปัจจัยเหล่านั้นในการกำหนดวิธีการกำหนดเขต ทั้งสองฝ่ายเห็นว่าแนวคิดของแนวทอดยาวตามธรรมชาติของแผ่นดินไปในและภายใต้ทะเลมีความสำคัญ แต่มีความเห็นแตกต่างกันในส่วนของความหมายของแนวทอดยาวตามธรรมชาติ และที่เห็นแตกต่างกันอีกประการหนึ่งคือ ใช้ข้อพิจารณาใดนอกจากภูมิศาสตร์ ธรณีสังฐาน และธรณีวิทยา ในการกำหนดว่าอะไรคือแนวทอดยาวตามธรรมชาติของแต่ละรัฐ⁸⁷

ลิเบียอ้างว่าแนวทอดยาวตามธรรมชาติอาจถูกกำหนดโดยข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์โดยการใช้เกณฑ์ทางธรณีวิทยา หลักความเป็นธรรมไม่ควรมีบทบาทในการพิสูจน์ไหล่ทวีปที่ต่อเนื่องบนแนวคิดของแนวทอดยาวตามธรรมชาติตามกฎหมาย ประเด็นระหว่างรัฐคู่กรณีในส่วนนี้คือ แนวทอดยาวตามธรรมชาติที่ถูกกำหนดในทางวิทยาศาสตร์ โดยปราศจากการอ้างอิงต่อหลักความเป็นธรรมเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติอย่างแท้จริง สำหรับความมุ่งหมายของการกำหนดเขตหรือไม่⁸⁸ ตุลาการเห็นว่าต้องใช้ธรณีวิทยาตามลำพังในการกำหนดแนวทอดยาวตามธรรมชาติ และข้อพิจารณาทางภูมิศาสตร์ ธรณีสังฐาน และการวัดน้ำเกี่ยวข้องกับประเด็นเช่นเดียวกับธรณีวิทยา⁸⁹ ศาลเห็นว่าแนวทอดยาวตามธรรมชาติของรัฐชายฝั่งเป็นหลักเกณฑ์ของสิทธิในทางกฎหมายของรัฐชายฝั่ง แต่ไม่ได้ให้เกณฑ์ที่ใช้กำหนดเขตบริเวณที่เป็นของรัฐที่อยู่ประชิดกัน⁹⁰

ลิเบียได้อ้างทฤษฎี “การเปลี่ยนแปลงของผิวโลก” (Plate Tectonics) โดยมีคำให้การของผู้เชี่ยวชาญเพื่อสนับสนุนว่า Pelagian Block ซึ่งเป็นหลุมบนพื้นท้องทะเล เป็นแนวทอด

⁸⁶ Ibid., para 37.

⁸⁷ Ibid., para 38.

⁸⁸ Ibid., para 39.

⁸⁹ Ibid., para 40.

⁹⁰ Ibid., para 48.

ยาวตามธรรมชาติของแผ่นดินรัฐตนไปในทะเล ลิเบียยืนยันว่าทิศทางของแนวทอดยาวตามธรรมชาติไปทางเหนือ⁹¹

ตูนิเซียให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องทางธรณีวิทยาของ Pelagian Block กับดินแดนของตูนิเซียทางตะวันออก บริเวณทางธรณีวิทยาของตูนิเซียตั้งอยู่ในทิศทางตะวันตก - ตะวันออก เป็นแนวทอดยาวไปในบริเวณทะเลที่อยู่ทางตะวันออกของรัฐ ตูนิเซียอ้างว่าบริเวณ Pelagian Block เป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติไปทางตะวันออกของตูนิเซีย และไม่ใช่แนวทอดยาวตามธรรมชาติไปทางเหนือของลิเบีย⁹²

ศาลเห็นว่าสำหรับความมุ่งหมายในทางกฎหมาย เป็นไปไม่ได้ที่จะกำหนดบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของตูนิเซียและของลิเบีย โดยการอ้างอิงเพียงลำพังต่อข้อพิจารณาทางธรณีวิทยา สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปคือ สภาพการณ์ทางกายภาพที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ได้แก่รูปร่างทางภูมิศาสตร์ของชายฝั่งในขณะนี้ และพื้นดินท้องทะเลในขณะนี้ที่เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่วิวัฒนาการที่ยาวนานในอดีต⁹³

ศาลพิจารณาข้อโต้เถียงของรัฐคู่กรณีในทางธรณีสัญฐานและการวัดน้ำ ลิเบียวิเคราะห์ลักษณะทางธรณีสัญฐานว่าเป็นวิธีของการกำหนดขอบเขตของแนวทอดยาวตามธรรมชาติ และพิจารณาว่าลักษณะทางภูมิศาสตร์สนับสนุนธรณีวิทยา ซึ่งชี้ว่าแนวทอดยาวตามธรรมชาติของแผ่นดินใหญ่ต้องไปทางเหนือ โดยยอมรับว่าเส้นกำหนดเขตที่ไปทางเหนือต้องหันเหมาทางตะวันออก เพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม และคำนึงถึงสภาพการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ⁹⁴ ตูนิเซียโต้เถียงว่าแนวทอดยาวตามธรรมชาติของตูนิเซียหันไปทางตะวันตก - ตะวันออก และของลิเบียหันไปทางตะวันตกเฉียงใต้ - ตะวันออกเฉียงเหนือ⁹⁵ ตูนิเซียยังได้เสนอ Tripolitanian Furrow ว่าเป็นเขตแดนใต้ทะเลตามธรรมชาติอย่างแท้จริง⁹⁶

⁹¹ Ibid., para 52-57.

⁹² Ibid., para 58-59.

⁹³ Ibid., para 61.

⁹⁴ Ibid., para 62.

⁹⁵ Ibid., para 63.

⁹⁶ Ibid., para 64.

ศาลได้พิจารณาหลักฐานและข้อโต้แย้งที่ถูกเสนอเกี่ยวกับการมีอยู่และความสำคัญของลักษณะได้ทะเลที่ถูกอ้างว่าเกี่ยวข้องในการกำหนดเขต ศาลไม่ยอมรับข้อโต้แย้งของลิเบียที่อ้างเส้นไปทางเหนือที่กำหนดโดยทางธรณีวิทยา และได้ปฏิเสธลักษณะทางธรณีสัณฐานและการวัดน้ำ เพราะพบว่าทฤษฎีเหล่านั้นไม่ใช่สิ่งที่ไม่อาจโต้แย้งได้⁹⁷

ศาลพิจารณาถึงประเด็นของหลักความเป็นธรรมที่ใช้ในการกำหนดเขตซึ่งในความตกลงพิเศษให้นำมาคำนึงถึงในคดีนี้ด้วยทั้งสองฝ่ายพิจารณาถึงความหมายและความสำคัญของหลักความเป็นธรรมในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติ ตูนีชี้แจงอ้างว่าความเป็นธรรมต้องคำนึงแนวทอดยาวตามธรรมชาติ และสภาวการณ์ทางภูมิศาสตร์ ส่วนลิเบียแนะนำว่าการกำหนดเขตที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงทางกายภาพของแนวทอดยาวตามธรรมชาติ ไม่อาจเป็นไปได้ที่จะไม่เป็นธรรม⁹⁸

ศาลได้ยืนยันว่าศาลถูกผูกมัดที่จะตัดสินคดีบนหลักเกณฑ์ของหลักความเป็นธรรม ผลลัพธ์ของการใช้หลักความเป็นธรรมต้องเป็นธรรม ไม่ใช่ทุกๆ หลักที่เป็นธรรมในตัวเอง ศาลจะเลือกตามความเหมาะสมของหลักนั้นๆ เพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม⁹⁹ ความเป็นธรรมในฐานะแนวคิดทางกฎหมายเป็นการเกิดขึ้นโดยตรงของความคิดของความยุติธรรม ศาลซึ่งงานโดยคำนิยามคือให้ความยุติธรรม ผูกมัดที่จะใช้ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมจะช่วยบรรเทาความแข็งกระด้างของกฎหมายที่ใช้อยู่เพื่อให้เกิดความยุติธรรม แนวคิดทางกฎหมายของความเป็นธรรมเป็นหลักทั่วไปใช้ได้โดยตรงในฐานะที่เป็นกฎหมาย ศาลในคดีนี้ถูกผูกมัดที่จะใช้หลักความเป็นธรรมในฐานะส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ และในการชั่งน้ำหนักข้อพิจารณาหลายประการที่เห็นว่าเกี่ยวข้องเพื่อที่จะก่อให้เกิดผลที่เป็นธรรม แต่ไม่มีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดว่าศาลจะชั่งน้ำหนักแต่ละส่วนในคดีอย่างไร¹⁰⁰

ต่อมา ศาลพิจารณาถึงสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ เห็นว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรมในการกำหนดเขตใดๆ โดยไม่คำนึงถึงสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ รัฐทั้งสองรับรองว่าหลักความเป็นธรรมต้องพิจารณาถึงสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ แต่มีความเห็นที่แตกต่างกันว่าคือสิ่งใด ในความตกลงพิเศษร้องขอต่อศาล เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งใดคือ

⁹⁷ Ibid., para 66.

⁹⁸ Ibid., para 69.

⁹⁹ Ibid., para 70.

¹⁰⁰ Ibid., para 71.

สภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง และประเมินน้ำหนักสิ่งเหล่านั้นเพื่อความมุ่งหมายของการบรรลุผลที่เป็นธรรม¹⁰¹

ตูนิเซียได้อ้างถึงสิ่งที่เป็นสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องคือ การมีอยู่ของเกาะ เกาะเล็ก เกาะน้อยและแนวน้ำลง ทางชายฝั่งตะวันออกของตูนิเซีย , ลักษณะที่ผิดปกติของชายฝั่งตูนิเซีย โดยเปรียบเทียบกับชายฝั่งของลิเบียที่เป็นปกติ , ความใกล้ชิดของรัฐที่อยู่ตรงข้ามกับตูนิเซีย, สิทธิทางประวัติศาสตร์ , ผลที่อาจถูกตัดออกโดยเส้นที่ลิเบียเสนอ , ลักษณะพิเศษทางเศรษฐกิจและทางประวัติศาสตร์, ปัจจัยทางธรณีวิทยาและทางภูมิศาสตร์¹⁰²

ส่วนสิ่งที่ลิเบียได้อ้างว่าเป็นสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้ โครงสร้างทางธรณีวิทยาของไหล่ทวีปและความสัมพันธ์กับแผ่นดินใหญ่ที่อยู่ข้างเคียง และลักษณะรูปร่างทางภูมิศาสตร์ของชายฝั่ง นอกจากนี้ยังได้อ้างถึงข้อเท็จจริงที่ว่า 2 รัฐอยู่ประชิดกัน ถูกแบ่งโดยเขตแดนทางบกเหนือ - ใต้ , ข้อเท็จจริงที่ว่าบริเวณไหล่ทวีปมีความต่อเนื่อง และมีลักษณะที่ประกอบด้วยส่วนที่เหมือนกัน, ลักษณะรูปร่างทั่วไปของชายฝั่งของรัฐคูเกรณี, การกำหนดเขตกับรัฐที่สามในภูมิภาค, การมีกฎหมายจำนวนมากของรัฐทั้งสองเกี่ยวกับการประมง ทะเลอาณาเขต และการให้สัมปทานปิโตรเลียม และการมีบ่อน้ำมันปิโตรเลียมในบริเวณที่เกี่ยวข้อง¹⁰³

สภาพการณ์ที่ศาลเห็นว่าเกี่ยวข้องรวมถึง ตำแหน่งของเกาะ เกาะเล็กเกาะน้อย และแนวน้ำลง โดยศาลเห็นว่าการมีอยู่และตำแหน่งของเกาะ Kerkennah และแนวน้ำลงที่อยู่รอบๆ มีความสำคัญ¹⁰⁴ รูปร่างลักษณะทางธรณีสัณฐานที่แน่นอนของพื้นดินท้องทะเลอาจนำมาคำนึงถึง ลักษณะที่สำคัญคือ Tripolitanian Furrow ก็อาจคำนึงถึง¹⁰⁵ รวมถึงเขตแดนทางบก (ตำแหน่งที่มีการตัดกันกับเส้นชายฝั่ง) , สิทธิทางประวัติศาสตร์ที่ถูกอ้างโดยตูนิเซีย และข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจบางประการ ก็ถือว่าเป็นสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง¹⁰⁶

¹⁰¹ Ibid., para 72.

¹⁰² Ibid., para 76.

¹⁰³ Ibid., para 77.

¹⁰⁴ Ibid., para 79.

¹⁰⁵ Ibid., para 80.

¹⁰⁶ Ibid., para 81.

ในส่วนของเส้นเขตแดน ศาลเห็นว่าเส้น 26 องศา จาก Ras Ajdir ใช้ได้ เพราะเป็นผลมาจากการที่สองรัฐได้ให้สัมปทานในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากน้ำมันและกาซนอกชายฝั่งแต่เริ่มแรก ซึ่งถูกรับรองโดยปริยายเป็นเวลาหลายปี และยังคงตรงกับเส้นที่ตั้งจากกับชายฝั่งที่จุดเขตแดนซึ่งในอดีตถูกตั้งถือว่าเป็นขอบเขตทางทะเลในความเป็นจริง¹⁰⁷

ศาลสรุปว่าประเด็นสิทธิทางประวัติศาสตร์ของตูนิเซียอาจเกี่ยวข้องสำหรับคำตัดสินในคดีนี้ เนื่องจากข้อโต้แย้งที่สำคัญของตูนิเซียที่ว่ากำหนดเขต ณ จุดใดๆ ต้องไม่ล่วงล้ำบริเวณที่ตูนิเซียเป็นเจ้าของสิทธิทางประวัติศาสตร์ที่ถูกก่อตั้งแล้ว¹⁰⁸

รัฐคู่กรณีตกลงกันให้คำมั่นถึงระดับของความเป็นสัดส่วนระหว่างขอบเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของรัฐชายฝั่ง และความยาวของชายฝั่งของรัฐนั้นวัดโดยทิศทางทั่วไปของเส้นชายฝั่ง ศาลพิจารณาว่าเป็นหลักสำคัญที่ทำให้แน่ใจในการกำหนดเขตที่เป็นธรรมระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้อง¹⁰⁹

ตูนิเซียได้อ้างข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจใน 2 ทางคือ ประการแรก พิจารณาถึงความยากจนของคนที่ไม่มีทรัพยากรธรรมชาติอย่างเช่นเกษตรกรรมและแร่ธาตุ เปรียบเทียบกับลิเบียที่มีจำนวนมาก โดยเฉพาะความร่ำรวยของน้ำมันและก๊าซ เช่นเดียวกับทรัพยากรทางการเกษตร ประการที่สองซึ่งว่า ทรัพยากรทางการประมงที่ได้จากสิทธิทางประวัติศาสตร์ และน้ำมันประวัติศาสตร์ว่าต้องนำมาคำนึงถึงเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจของชาติตนในการยังชีพเพื่อความอยู่รอดของประเทศ ลิเบียเห็นว่าความยากจนทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องในการกำหนดเขต¹¹⁰ ศาลเห็นว่าข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจเหล่านี้ไม่อาจนำมาคำนึงถึงในการกำหนดเขตไหล่ทวีปที่เป็นของแต่ละรัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้อง เนื่องจากอาจแปรเปลี่ยนไปตามโชคชะตาหรือความหายนะของชาติที่ไม่อาจทำนายได้ตามแต่กรณี ประเทศอาจยากจนในวันนี้และร่ำรวยในวันรุ่งขึ้นเนื่องมาจากเหตุการณ์เช่นการค้นพบทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีคุณค่า ส่วนการมีอยู่ของบ่อน้ำมันในบริเวณอาจเป็นส่วนที่นำมาคำนึงถึงในกระบวนการซึ่งนำหนักปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อให้บรรลุผลที่เป็นธรรม¹¹¹

¹⁰⁷ Ibid., para 96.

¹⁰⁸ Ibid., para 102.

¹⁰⁹ Ibid., para 104.

¹¹⁰ Ibid., para 106.

¹¹¹ Ibid., para 107.

วิธีในทางปฏิบัติในการลากเส้นกำหนดเขต ศาลแบ่งบริเวณเป็น 2 ส่วนโดยใช้วิธีที่แตกต่างกันเพื่อให้บรรลุถึงผลที่เป็นธรรม ให้ผลครึ่งหนึ่งต่อเกาะ Kerkennah ของตูนิเซีย และใช้เกณฑ์ความเป็นลัดส่วนเพื่อทดสอบผลลัพธ์ที่เป็นธรรม

อาศัยเหตุผลดังกล่าว

ศาล, ด้วยคะแนนเสียง 10 ต่อ 4 , พบว่า ¹¹² :

- A. หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้สำหรับการกำหนดเขต, ที่จะถูกทำให้มีผลโดยความตกลงในการสนับสนุนคำพิพากษานี้, ในบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของตูนิเซียและลิเบีย ตามลำดับ, ในบริเวณ Pelagian Block ในข้อโต้แย้งระหว่างพวกเขา ดังได้กำหนดในวรรค B (1) , ข้างล่าง, มีดังต่อไปนี้ :
- (1) การกำหนดเขตต้องถูกทำให้เป็นผลโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม, และคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ;
  - (2) บริเวณที่เกี่ยวข้องสำหรับการกำหนดเขตประกอบเป็นไหล่ทวีปอันเดียวในฐานแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐคู่กรณีทั้งสอง, ดังนั้น ในคดีนี้, ไม่มีบรรทัดฐานสำหรับการกำหนดเขตในบริเวณไหล่ทวีปสามารถได้มาจากหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติดังเช่นนั้น
  - (3) ในสภาพการณ์ทางภูมิศาสตร์เฉพาะของคดีนี้, โครงสร้างทางกายภาพของบริเวณไหล่ทวีป ไม่ใช่ดังเช่นในเรื่องกำหนดเส้นที่เป็นธรรมในการกำหนดเขต
- B. สภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องได้อ้างถึงในวรรค A (1) , ข้างบน, ที่ต้องถูกนำมาคำนึงถึงในการบรรลุการกำหนดเขตที่เป็นธรรม รวมถึงดังต่อไปนี้ :
- (1) ข้อเท็จจริงที่ว่าบริเวณที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเขตในคดีนี้ ถูกกั้นขอบเขตโดยชายฝั่งตูนิเซียจาก Ras Ajdir ไปยัง Ras Kaboudia และชายฝั่งลิเบียจาก Ras Ajdir ไปยัง Ras Tajoura และโดยเส้นขนานของละติจูดพาดผ่าน

¹¹² Ibid., para 133.

Ras Kaboudia และเส้นเมริเดียนพาดผ่าน Ras Tajoura, สิทธิของรัฐที่สามถูกสงวน ;

- (2) รูปร่างลักษณะทั่วไปของชายฝั่งของรัฐคูเกรณี, และโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดในทิศทางของเส้นชายฝั่งตุนีซึ่งระหว่าง Ras Ajdir และ Ras Kaboudia ;
- (3) การมีอยู่และตำแหน่งที่ตั้งของเกาะ Kerkennah ;
- (4) เขตแดนทางบกกระหว่างรัฐคูเกรณี, และการปฏิบัติตนของรัฐคูเกรณีก่อนปี ค.ศ.1974 ในการอนุญาตการให้สัมปทานปิโตรเลียม, มีผลลัพธ์ในการใช้เส้นไปทางทะเลจาก Ras Ajdir ที่มุมโดยประมาณ 26 ตะวันออกของเส้นเมริเดียน, ซึ่งเส้นมีลักษณะเช่นเดียวกับเส้นตั้งฉากกับชายฝั่งที่จุดเขตแดนซึ่งในอดีตได้ถูกสังเกตในฐานะขอบเขตทางทะเลในทางข้อเท็จจริง
- (5) ส่วนของระดับที่มีเหตุผลของความเป็นสัดส่วน, ซึ่งการกำหนดเขตถูกดำเนินการให้บรรลุผลโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม ควรจะก่อให้เกิดระหว่งการแผ่ขยายของบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของรัฐชายฝั่ง และความยาวของส่วนที่เกี่ยวข้องของชายฝั่งของรัฐ, ถูกวัดในทิศทางทั่วไปของเส้นชายฝั่ง ที่เป็นอยู่ในเวลานี้หรือในกาลภายหน้า, ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปอื่นใดระหว่างรัฐในภูมิภาคเดียวกัน

C. วิธีที่ใช้ในทางปฏิบัติสำหรับการใช้หลักและกฎเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วของกฎหมายระหว่างประเทศในสถานการณ์เฉพาะของคดีนี้ มีดังต่อไปนี้ :

- (1) การคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณที่ถูกกำหนดในวรรค B (1) ข้างบน, รวมถึงการแผ่ขยายของมัน, ต้องใช้ในทางปฏิบัติ, สำหรับความมุ่งหมายในการกำหนดเขตของมัน, ระหว่างรัฐคูเกรณีต่อคดีนี้, ถูกทำขึ้นเป็น 2 ส่วน, แต่ละส่วนต้องการการใช้วิธีการกำหนดเขตเพื่อที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรมทั้งสิ้น ;
- (2) ในส่วนแรก, กล่าวคือในส่วนที่ใกล้ชิดกว่าต่อชายฝั่งของรัฐคูเกรณี, จุดเริ่มต้นสำหรับเส้นในการกำหนดเขตเป็นจุดที่ซึ่งขอบเขตภายนอกของทะเลอาณาเขตของรัฐคูเกรณีถูกตัดโดยเส้นตรง ถูกลากจากจุดเขตแดนแผ่นดินของ Ras Ajdir ผ่านจุด 33 55 เหนือ, 12 ตะวันออก, ซึ่งเส้นพาดผ่านที่ตำแหน่งโดยประมาณ 26 ตะวันออกของทางเหนือ, ตรงกันกับมุมทางเขต

แดนตะวันตกเฉียงเหนือของการให้สัมปทานปิโตรเลียมของลิเบีย หมายเลข NC 76,137,NC41 และ NC53, ซึ่งอยู่ในเส้นตรงบนเขตแดนตะวันออกเฉียงใต้ของการให้สัมปทานของตูนิเซีย (21 ต.ค.1966) ;จากจุดตัดกันที่ถูกกำหนดเช่นนั้น, เส้นกำหนดเขตระหว่างสองไหล่ทวีป คือไปทางเหนือ - ตะวันออก ผ่านจุด 33 55 เหนือ, 12 ตะวันออก, เช่นนี้บนตำแหน่งเดียวกันนั้น, ไปยังจุดของการตัดกันกับเส้นขนานพาดผ่านจุดไปทางตะวันตกที่สุดของเส้นชายฝั่งตูนิเซีย ระหว่าง Ras Kaboudia และ Ras Ajdir, จุดที่ไปทางตะวันตกที่สุดบนเส้นชายฝั่ง (แนวน้ำลง) ของอ่าว Gabes;

- (3) ในส่วนที่ 2 , กล่าวคือในบริเวณซึ่งแผ่ขยายไปทางทะเลถัดไปจากการขนานของจุดไปทางตะวันตกที่สุดของอ่าว Gabes, เส้นในการกำหนดเขตของสองไหล่ทวีปหันเหไปทางตะวันออกโดยการค้ำถึงเกาะ Kerkennah; เส้นกำหนดเขตพาดผ่านขนานกับเส้นที่ถูกลากจุดไปทางตะวันตกที่สุดของอ่าว Gabes แบ่งมุมออกเป็นสองส่วนเท่ากัน ถูกก่อให้เกิดโดยเส้นจากจุดนั้นไปยัง Ras Kaboudia และเส้นถูกลากจากจุดเดียวกันนั้นไปตามชายฝั่งทะเลของเกาะ Kerkennah,ทิศทางของเส้นกำหนดเขตขนานกับการแบ่งเป็นสองส่วนเช่นนั้น เป็นมุม 52 กับเส้นเมริเดียน; การขยายของเส้นไปทางตะวันออกเฉียงเหนือนี้ เป็นเรื่องที่เกิดอยู่นอกเขตอำนาจของศาลในคดีนี้, ด้วยเหตุที่จะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดเขตที่จะถูกตกลงกับรัฐที่สาม

2.2.5 ความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งของผู้พิพากษา

Judge Ago ในความเห็นแตกต่าง ¹¹³ เห็นด้วยกับผลลัพธ์รวมถึงวิธีการของทั้งสองเส้น แต่เห็นว่าเส้น 26 องศา อาจถูกให้เหตุผลสนับสนุนโดยการอ้างอิงต่อประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียว

Judge Schwebel ในความเห็นแตกต่าง ¹¹⁴ ยอมรับเส้นแรก (เส้น 26 องศา) แต่ตั้งคำถามว่าเหตุใดเส้นที่ 2 จึงถูกกำหนดโดยให้ผลครึ่งหนึ่ง (half effect) แทนที่จะเป็นผลเต็มที่ (full effect)

¹¹³ Ibid., p.95.

Judge Jimenez de Arechaga ในความเห็นแตกต่าง ¹¹⁵ เห็นด้วยกับการให้เหตุผลของศาล แต่พบว่าเส้นที่เหมาะสมสำหรับส่วนแรกควรเป็นเส้นประวัติศาสตร์ 22 องศา และศาลไม่ควรยินยอมต่อรัฐคู่กรณีที่ให้ข้อพิจารณาที่เป็นธรรมอยู่ภายใต้ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ เพราะกฎหมายระหว่างประเทศยอมรับแล้วว่าความเป็นธรรมเป็นเป้าหมายแรกของการพิจารณาคดี อย่างไรก็ตาม Judge Jimenez เห็นด้วยกับการแปลความหมายของศาลที่ว่าความตกลงพิเศษให้ดุลยพินิจแก่ศาลที่จะใช้คำให้การของผู้เชี่ยวชาญเพื่อบรรลุถึงผลที่เป็นธรรมซึ่งผูกมัดรัฐคู่กรณีทั้งสอง

Judge Gros ในความเห็นแย้ง ¹¹⁶ คิดว่าข้อ 1 ของความตกลงพิเศษให้ศาลกำหนดเพียงแค่วางทางต่อรัฐคู่กรณีตามความเห็นของลิเบีย

Judge Oda ในความเห็นแย้ง ¹¹⁷ เห็นว่าคำพิพากษาของศาลล้มเหลวในการคำนึงถึงแนวโน้มในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ศาลให้ความสนใจไม่เพียงพอต่อแนวคิดใหม่ของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเชื่อมั่นเกินควรในแนวคิดที่ไม่แน่นอนของหลักความเป็นธรรม และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ศาลล้มเหลวที่จะแนะนำหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่ และเส้นกำหนดเขตของศาลไม่ได้อยู่บนข้อพิจารณาที่น่าเชื่อถือใดๆ คำพิพากษาเป็นการเหมาะสมต่อกรณีที่จะตัดสิน *ex aequo et bono* ภายใต้ข้อ 38 วรรค 2 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ Judge Oda ได้อธิบายถึงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดเขตของเขาที่สร้างจากกฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากันที่ซับซ้อน โดยการลากเส้นที่มีระยะทางเท่ากันจากชายฝั่งของสองประเทศ โดยไม่คำนึงถึงเกาะ Kerkennah และแนวน้ำล้นที่อยู่ล้อมรอบ (ภาพที่ 4. และ 5.)

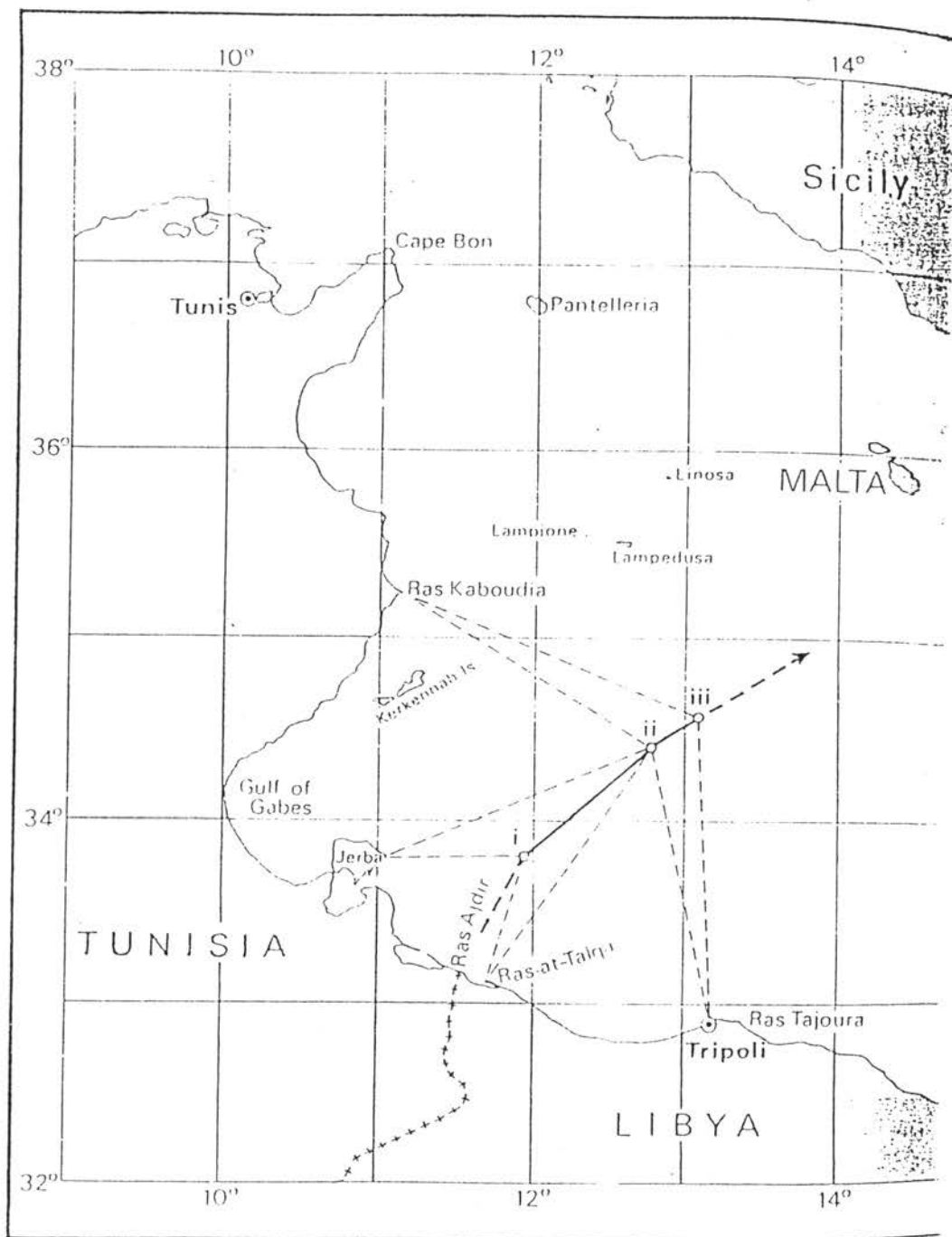
¹¹⁴ Ibid., p.99.

¹¹⁵ Ibid., pp.101-106.

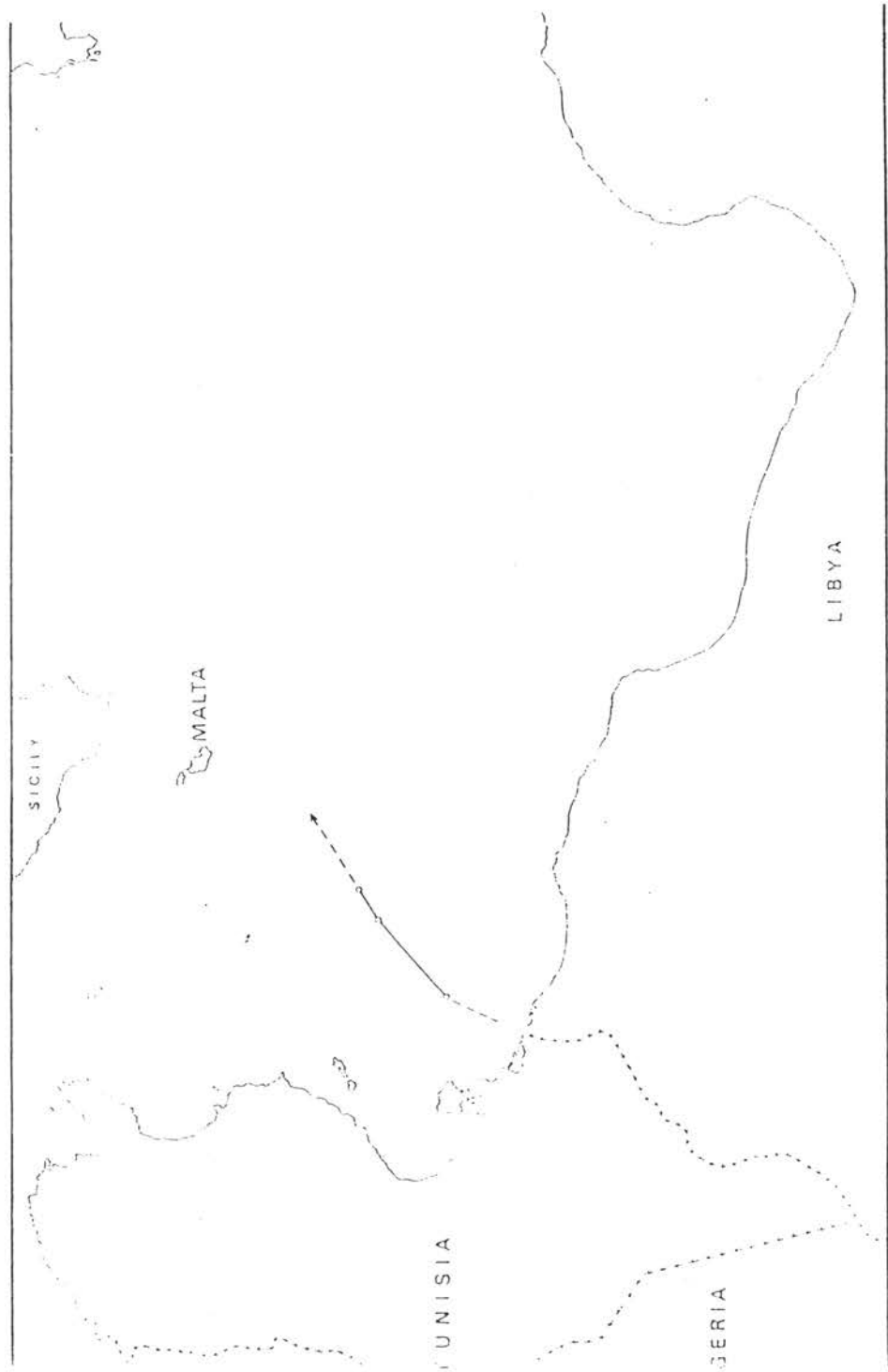
¹¹⁶ Ibid., p.143.

¹¹⁷ Ibid., pp.157, 173-197, 221-222, 270-274.

CONTINENTAL SHELF (DISS. OP. ODA)

ภาพที่ 4. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีระหว่างประเทศ ตูนิเซียและลิเบีย ตามวิธีของ Judge Oda
 ที่มา : ICJ Reports, 1982.

ภาพที่ 5. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศ ตูนิเซียและลิเบีย ตามวิธีของ Judge Oda
ที่มา : ICJ Reports, 1982.

Judge ad hoc Evensen ในความเห็นแย้ง¹¹⁸ เห็นว่ากรณีนี้ ชายฝั่งของสองรัฐอยู่ประชิดกัน แต่ในเวลาเดียวกันก็เกือบจะตรงข้ามซึ่งกันและกัน ศาลไม่ได้ให้ความสนใจเพียงพอกับข้อเท็จจริงทางภูมิศาสตร์นี้ ศาลยังไม่คำนึงถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องของชายฝั่งที่เกี่ยวข้อง อย่างเช่น เกาะ Jerba การยื่นออกมาของ Zarzis และหมู่เกาะ Kerkennah ซึ่งล้อมรอบด้วยแนวน้ำลง ศาลไม่ได้ให้การพิจารณาที่เพียงพอต่อแนวโน้มใหม่ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ในส่วนของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล และแนวโน้มของเกณฑ์ระยะทาง หลักเกณฑ์ระยะทางเท่ากันน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่เหมาะสมกว่าสำหรับความมุ่งหมายในการกำหนดเขต (ถูกปรับโดยข้อพิจารณาของความเป็นธรรม) มากกว่าวิธีที่ศาลเสนอ และรู้สึกว่าการแตกต่างระหว่างคำตัดสินบนหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศโดยสอดคล้องกับข้อ 28 วรรค 1 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และคำตัดสิน ex aequo et bono ภายใต้ข้อ 38 วรรค 2 ไม่ชัดเจน

ผู้พิพากษาที่มีความเห็นแย้งส่วนใหญ่เห็นว่าศาลให้ความสนใจไม่เพียงพอต่อแนวโน้มใหม่ของที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 และแนวคิดของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมถึงข้อเท็จจริงทางภูมิศาสตร์บางประการ ซึ่งผู้เขียนก็เห็นว่าศาลน่าจะให้ความสนใจต่อสิ่งเหล่านี้มากขึ้น

---

¹¹⁸ Ibid., pp.278-280, 319-323.

แผนที่ในภาพที่ 6. และ 7. แสดงการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างตูนิเซียและลิเบีย แบ่งเป็นสองส่วน คือ

ส่วนแรก เส้นถูกวางบนสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนหน้านี้ของรัฐคูเกรณี ตรงกันกับเส้นในทางข้อเท็จจริงที่แบ่งบริเวณสัมปทานปิโตรเลียมที่รัฐคูเกรณีอนุญาต ตั้งแต่ปี ค.ศ.1955¹¹⁹ เช่นเดียวกับเส้นที่เป็นผลมาจากความตกลงชั่วคราวโดยปริยายที่ถูกนำมาใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ.1919 โดยบรรพบุรุษของรัฐคูเกรณี (ฝรั่งเศสและอิตาลี)¹²⁰

ส่วนแรกพาดผ่านไปยังจุดตัดกันขนานผ่านไปยังจุดทางตะวันตกที่สุดบนเส้นชายฝั่งของอ่าว Gabes ในส่วนนี้ ข้อพิจารณาทางภูมิศาสตร์แทนที่สภาพการณ์ที่ถูกชี้้นำจากการปฏิบัติตนของรัฐคูเกรณี ในฐานะ "ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เห็นชัดที่สุดของเส้นชายฝั่งบนบริเวณไหล่ทวีปนั้น ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขต เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทิศทางทั่วไปของเส้นชายฝั่งของตูนิเซีย ที่ถูกกำหนดโดยอ่าว Gabes"¹²¹

ส่วนที่สอง ให้ผลครึ่งหนึ่ง (half effect) ต่อเกาะ Kerkennah ของตูนิเซีย ขนานกับเส้นที่แบ่งมุมเป็นสองส่วนระหว่างเส้นชายฝั่งของตูนิเซียและเส้นที่ไปตามชายฝั่งทะเลของเกาะ Kerkennah¹²² ส่วนที่ขยายออกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือตกอยู่ภายนอกเขตอำนาจของศาล โดยจะขึ้นอยู่กับการกำหนดเขตที่จะตกลงกับรัฐที่สาม

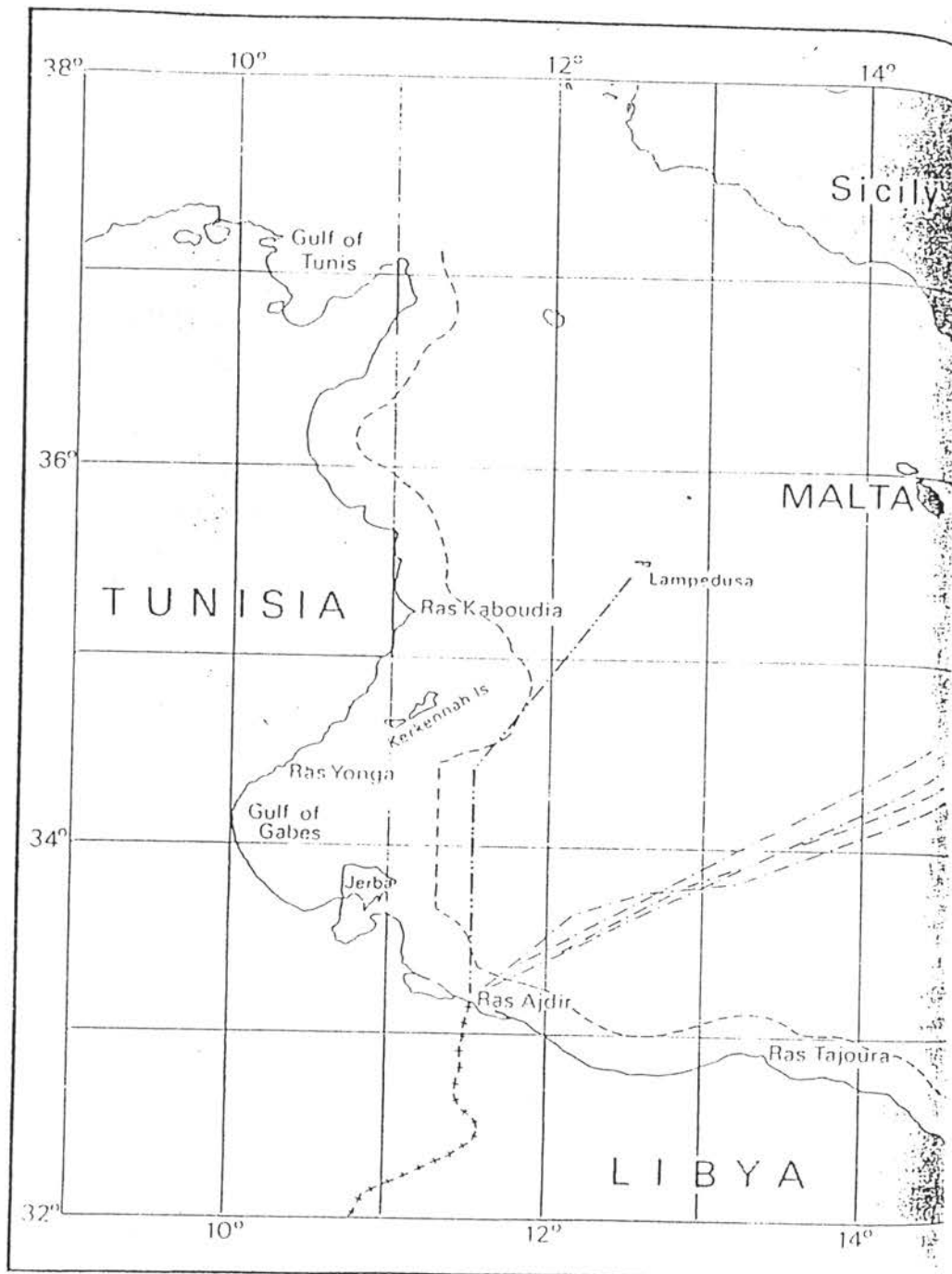
ในวันที่ 8 ส.ค.1988 รัฐคูเกรณีได้ทำความตกลงที่เป็นผลมาจากคำพิพากษาเส้นที่ถูกลากในความตกลงลากไปตามพิกัดและส่วนทางภูมิศาสตร์ที่ได้แสดงในคำพิพากษา โดยความตกลงอื่นที่ได้ลงนามในวันเดียวกัน ตูนิเซียและลิเบียได้ก่อตั้งบริเวณการสำรวจร่วมกัน (a joint exploration zone) ซึ่งถูกแบ่งเป็นสองส่วนโดยเส้นเขตแดน

¹¹⁹ Ibid., para 117.

¹²⁰ Ibid., para 119.

¹²¹ Ibid., para 122.

¹²² Ibid., para 129.

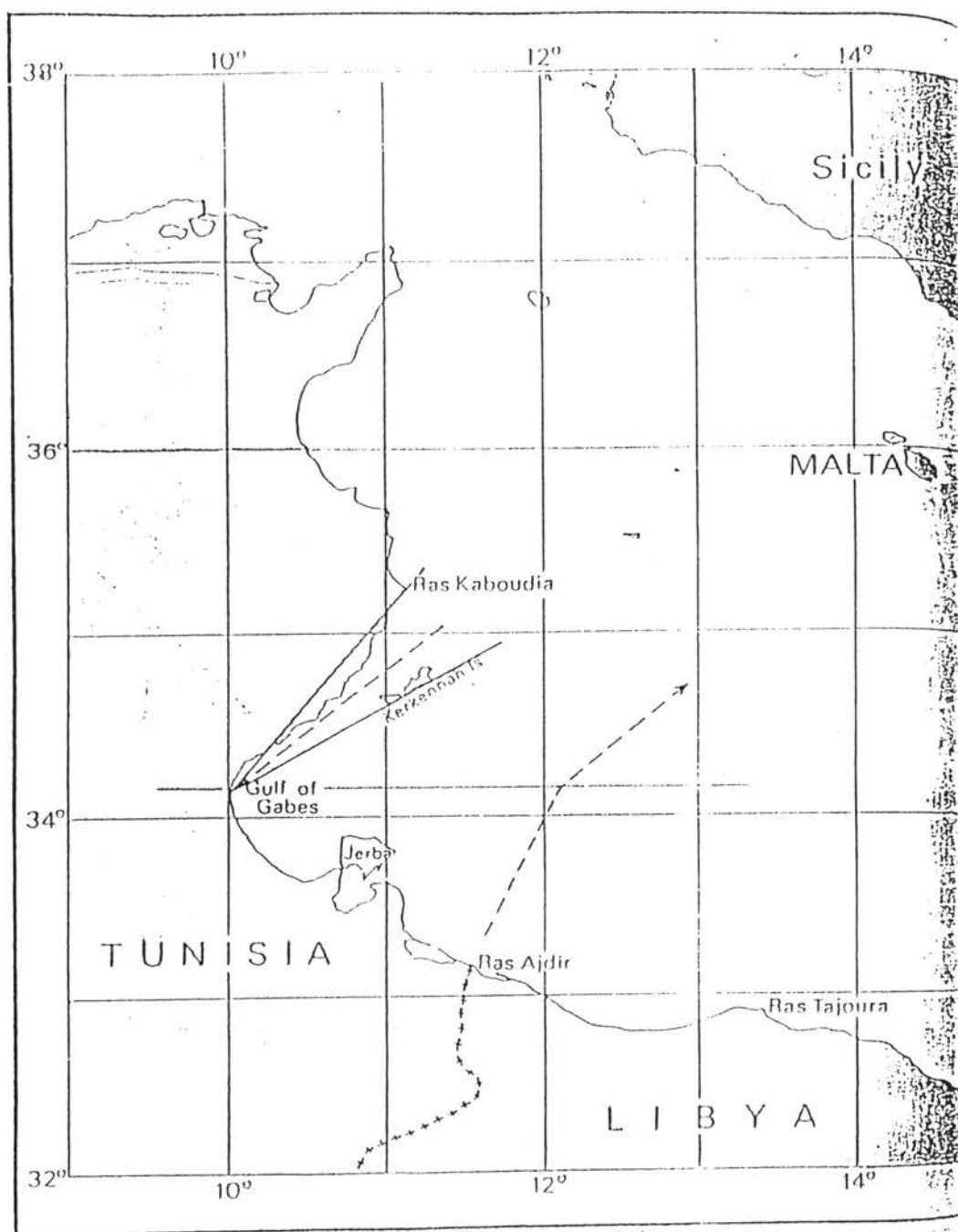

MAP NO. 2

- Limit of territorial waters claimed by each Party.
- Line resulting from Libyan method of delimitation.
- Sheaf of lines resulting from Tunisian methods of delimitation.

ภาพที่ 6. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีปตามข้อเสนอของประเทศ ตูนิเซียและลิเบีย

ที่มา : ICJ Reports, 1982.

MAP NO. 3

For illustrative purposes only, and without prejudice to the role of the experts in determining the delimitation line with exactness

ภาพที่ 7. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศ ตูนิเซียและลิเบีย ตามคำพิพากษาของ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ที่มา : ICJ Reports, 1982.

2.3 GULF OF MAINE CASE 1984

คดีนี้เป็นคดีแรกที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศถูกร้องขอให้กำหนดเส้นเขตแดนทางทะเลเส้นเดียวที่แบ่งทั้งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างสหรัฐอเมริกาและแคนาดา และเป็นคดีที่หลักความเป็นธรรมมีบทบาทมากขึ้น

เรื่องราวในคดีนี้เกี่ยวกับ¹²³:

ความตกลงพิเศษระหว่างประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ร้องขอต่อองค์คณะย่อยของศาลให้ลากเส้น ใน Gulf of Maine Area เพียงเส้นเดียวเพื่อกำหนดทั้งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล โดยให้มีการกำหนดเขตระหว่างจุดที่ได้กำหนดไว้แล้วและบริเวณที่ได้กำหนดไว้แล้ว เขตอำนาจขององค์คณะย่อย

บริเวณที่มีการกำหนดเขต คือ บริเวณระหว่างชายฝั่งของอ่าวและบริเวณภายนอกภูมิศาสตร์ทางกายภาพและทางการเมืองของท้องถิ่น ศาลปฏิเสธถึงความแตกต่างระหว่างชายฝั่งชั้นแรกและชั้นที่สอง ความเป็นเอกภาพและความต่อเนื่องของไหล่ทวีป ห้วงน้ำที่อยู่เหนือขึ้นไป และการแบ่งทรัพยากรประมง ข้อโต้เถียงของรัฐคู่กรณีเกี่ยวกับมนุษย์และภูมิศาสตร์ทางเศรษฐกิจ

จุดเริ่มต้นและพัฒนาการของข้อโต้เถียงเริ่มจากการที่รัฐคู่กรณีอนุญาตในการใช้น้ำมันและก๊าซ ข้อแตกต่างที่ปรากฏในเจตนาภายใต้ตอบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งสองเกี่ยวกับไหล่ทวีป การกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเลโดยรัฐทั้งสอง การขยายข้อโต้เถียงในส่วนนี้ ความตกลงทางการประมงชั่วคราวและข้อเสนอการกำหนดเขตฝ่ายเดียว

กฎเกณฑ์และหลักของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องนี้ กฎเกณฑ์ของสนธิสัญญาและกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 การกำหนดหลักพื้นฐานของกฎหมายและข้อบัญญัติในเวลาเดียวกันของวิธีทางเทคนิคที่จะใช้กับการกำหนดเขตในสภาวะการณ์ที่แน่นอน กฎเกณฑ์พื้นฐานของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ และการสนับสนุนโดยหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาที่ใช้ในปี ค.ศ.1982 โดยที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 เกณฑ์ที่สำคัญที่ถูกรับรอง

¹²³ ICJ Rep., 1984, p.246.

โดยรัฐคู่กรณี การกำหนดใหม่ของเกณฑ์เช่นนั้น การไม่มีอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศของตัวกฎเกณฑ์ที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดเขตทางทะเลของรัฐที่อยู่ประชิดกัน

เกณฑ์ที่เป็นธรรมเนียมและวิธีปฏิบัติที่ใช้ในการกำหนดเขต วิธีที่ถูกกำหนดโดยข้อ 6 วรรค 1 และ 2 ของอนุสัญญาเห็นว่าด้วยไหล่ทวีป ปี ค.ศ.1958 ที่ใช้บังคับระหว่างรัฐคู่กรณี เกณฑ์ที่เป็นธรรมเนียมที่รองรับวิธีนี้ การใช้วิธีของข้อ 6 โดยบังคับถ้าเพียงคำถามคือการกำหนดเขตไหล่ทวีป ความจำเป็นในคดีนี้ในการกำหนดทั้งไหล่ทวีปและหิ้งน้ำที่อยู่เหนือไหล่ทวีป การปฏิเสธข้อได้เถียงว่าการใช้วิธีการของข้อ 6 ควรจะมีสภาพบังคับสำหรับการกำหนดเขตทางทะเลใดๆ ในฐานะการแสดงออกเป็นพิเศษของบรรทัดฐานทั่วไปของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ การปฏิเสธข้อได้เถียงที่ว่าวิธีการในคำถามผูกมัดในคดีนี้โดยการนิ่งเฉย (acquiescence) หรือการถูกปิดปาก (estoppel) เกณฑ์ที่เป็นธรรมเนียมซึ่งอาจถูกนำมาใช้และวิธีในทางปฏิบัติซึ่งอาจถูกใช้ การเลือกตามความต้องการเฉพาะของคดี การใช้เกณฑ์และวิธีการบนหลักเกณฑ์ในทางภูมิศาสตร์

การตรวจสอบเส้นกำหนดเขตที่รัฐคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเสนอ

เกณฑ์และวิธีการที่องค์คณะย่อยนำมาใช้ โดยการลากเส้นกำหนดเขตเส้นเดียว และการแบ่งเส้นกำหนดเขตออกเป็น 3 ส่วน

การพิสูจน์ลักษณะที่เป็นธรรมของผลลัพธ์ การไม่มีอันตรายใดๆ ของผลที่ไม่เป็นธรรม ความจำเป็นสำหรับความร่วมมือกันระหว่างรัฐคู่กรณี

2.3.1 ข้อเท็จจริงในคดี

คดีเกี่ยวกับการกำหนดเขตทางทะเลในบริเวณ Gulf of Maine ระหว่างประเทศคานาดาและสหรัฐอเมริกา นำขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และศาลได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 12 ต.ค.1984

ในคดีนี้ มีความตกลงพิเศษลงนามที่กรุงวอชิงตันในวันที่ 29 มี.ค.1979 โดยรัฐบาลของคานาดาและสหรัฐอเมริกา และยื่นต่อศาลในวันที่ 25 พ.ย.1981¹²⁴ ในความตกลงพิเศษลงวันที่ 29 มี.ค.1979 ระหว่างประเทศคานาดาและสหรัฐอเมริกา¹²⁵ มีข้อความดังต่อไปนี้ :

¹²⁴ Ibid., para 14.

“รัฐบาลของแคนาดาและรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา

ยอมรับว่าพวกเขาไม่สามารถแก้ปัญหาโดยการเจรจาในความแตกต่างกันระหว่างพวกเขาเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีป และเขตประมงของแคนาดาและสหรัฐใน Gulf of Maine Area

ปรารถนาที่จะบรรลุถึงการระงับความแตกต่างเหล่านั้นอย่างรวดเร็วและฉับ
มิตรภาพ

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้ :

ข้อ 1

รัฐคู่กรณีจะยื่นคำถามที่ได้ถูกกำหนดในข้อ 2 ต่อองค์คณะย่อยของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยบุคคล 5 คนที่จะถูกตั้งในภายหลัง การปรึกษากับรัฐคู่กรณี, ตามข้อ 26(2) และข้อ 31 ของธรรมนูญศาล และโดยสอดคล้องกับความตกลงพิเศษนี้

ข้อ 2

1. องค์คณะย่อยถูกร้องขอให้ตัดสิน, โดยสอดคล้องกับหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในเรื่องนี้ ระหว่างรัฐคู่กรณี, ในคำถามต่อไปนี้ :

อะไรคือทิศทางของเขตแดนทางทะเลเพียงเส้นเดียว ซึ่งแบ่งไหล่ทวีปและเขตประมงของแคนาดาและสหรัฐ จากจุดที่ละติจูด 44 11 12 เหนือ, ลองจิจูด 67 16 40 ตะวันตก ไปยังจุดที่จะถูกกำหนดโดยองค์คณะย่อย ภายในบริเวณที่ถูกกันขอบเขตโดยเส้นตรงเชื่อมต่อกับจุดของพิกัดทางภูมิศาสตร์ต่อไปนี้ : ละติจูด 40 เหนือ, ลองจิจูด 67 ตะวันตก ; ละติจูด 40 เหนือ, ลองจิจูด 65 ตะวันตก ; ละติจูด 42 เหนือ, ลองจิจูด 65 ตะวันตก ?

2. องค์คณะย่อยถูกร้องขอให้อธิบายทิศทางของเขตแดนทางทะเลในส่วนของเส้นเกี่ยวกับรูปร่างและเนื้อที่ของโลก (geodetic lines), เชื่อมต่อกับพิกัดทางภูมิศาสตร์ของจุด องค์คณะย่อยยังได้ถูกร้องขอให้แสดงให้เห็นทิศทางของเขตแดนบนแผนที่ทางอุทกศาสตร์ของแคนาดา หมายเลข 4003 และแผนที่สำรวจมหาสมุทรแห่งชาติของสหรัฐ หมายเลข 13006, โดยสอดคล้องกับข้อ 4

¹²⁵ Ibid., pp. 252-255.

3. รัฐคู่กรณีจะร้องขอต่อองค์คณะย่อย ให้แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคที่ได้รับการเสนอชื่อร่วมกันโดยรัฐคู่กรณี เพื่อช่วยเหลือในเรื่องราวทางเทคนิค และ, โดยเฉพาะอย่างยิ่ง, ในการเตรียมคำอธิบายของเขตทางทะเล และแผนที่ที่ได้อ้างถึงในวรรค 2 ฝ่ายทะเบียนได้ถูกร้องขอให้จัดหาผู้เชี่ยวชาญ พร้อมสำเนาของคำให้การของแต่ละรัฐคู่กรณี เมื่อคำให้การเช่นนั้นได้ถูกแจ้งต่อรัฐคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับการเสนอในกระบวนการพิจารณาด้วยวาจา และสำหรับการปรึกษาหารือเช่นนั้นกับองค์คณะย่อย ซึ่งอาจถือได้ว่าจำเป็นสำหรับความมุ่งหมายของข้อนี้
4. รัฐคู่กรณีจะยอมรับในความเป็นที่ยุติ และผูกมัดโดยคำตัดสินขององค์คณะย่อยที่ได้ทำตามข้อนี้

ข้อ 3

1. ทางใต้และทางตะวันตกของเขตแดนทางทะเล ที่ถูกกำหนดโดยองค์คณะย่อย โดยสอดคล้องกับความตกลงพิเศษนี้ และทางเหนือและทางตะวันออกของเขตแดนทางทะเลที่ได้กล่าวแล้ว คานาดาและสหรัฐจะไม่อ้างหรือใช้สิทธิอธิปไตย หรือเขตอำนาจสำหรับความมุ่งหมายใดๆ เหนือห้วงน้ำหรือพื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิว
2. ไม่มีสิ่งใดในความตกลงพิเศษนี้ จะกระทบกระเทือนต่อฐานะของรัฐใดรัฐหนึ่งเกี่ยวกับลักษณะทางกฎหมาย และการแผ่ขยายออกไปในทะเลของไหล่ทวีป, ของเขตอำนาจทางการประมง, หรือของสิทธิอธิปไตย ของเขตอำนาจสำหรับความมุ่งหมายอื่นใดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ 4

องค์คณะย่อยและผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคหรือผู้เชี่ยวชาญใดๆ ได้รับการร้องขอเพื่อที่จะใช้ให้เป็นประโยชน์, และรัฐคู่กรณีในการแสดงต่อองค์คณะย่อย จะใช้ทบทวนปฏิบัติทางเทคนิคต่อไปนี้ :

- (a) พิกัดทางภูมิศาสตร์ทั้งหมดของจุดที่อ้างถึง จะถูกแสดงบน North American Datum 1927
- (b) เส้นตรงทั้งหมดจะเป็นเส้นเกี่ยวกับรูปร่างและเนื้อที่ของโลก (Geodetic Lines) , เส้นโค้ง, รวมทั้งเส้นขนานของละติจูด, ถ้าจำเป็นสำหรับคำตัดสิน, จะถูกคำนวณบน North American Datum 1927

- (c) ข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐคูร์เนียใช้ Vertical Datum ที่แตกต่างกันใน Gulf of Maine Area , Datum ทั้งสองจะถูกถือว่าเป็นธรรมดา
- (d) ถ้าการอ้างถึงเส้นฐานน้ำลงของแต่ละรัฐคูร์เนียถูกต้องการ, แผนที่สเกลที่ใหญ่ที่สุดล่าสุดที่ถูกประกาศโดยรัฐที่เกี่ยวข้องจะถูกใช้
- (e) ถ้าจุดหนึ่งหรือหลายจุดบนแผนที่เฉพาะไม่อยู่บน Datum ของ North American 1927, องค์กรจะย่อจะร้องขอตัวแทนของรัฐคูร์เนียที่เหมาะสมให้เตรียมจุด Datum ที่ถูกต้องแก่องค์กรจะย่อ
- (f) ในการรับรองข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐคูร์เนียไม่ได้ใช้ชุดของสัญลักษณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันบนแผนที่ทะเล องค์กรจะย่อ หรือผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค หรือผู้เชี่ยวชาญใดๆ , ถ้าจำเป็น, จะปรึกษากับตัวแทนและผู้ให้คำปรึกษาของพวกเขา เพื่อที่จะรับรองการแปลความหมายที่ถูกต้องของสัญลักษณ์หรือลักษณะ
- (g) องค์กรจะย่อ หรือผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคหรือผู้เชี่ยวชาญใดๆ, ได้รับการร้องขอที่จะปรึกษากับรัฐคูร์เนีย ซึ่งอาจมีความจำเป็นเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั่วไปใดๆ ของรัฐคูร์เนียสำหรับการคำนวณทางเทคนิค , และที่จะใช้โปรแกรมเช่นนั้นตามที่เหมาะสม

ข้อ 5

1.ไม่มีรัฐใดจะเริ่มนำไปสู่พยานหลักฐาน หรือข้อโต้แย้ง หรือเปิดเผยต่อสาธารณะในลักษณะใดๆ , ลักษณะหรือเนื้อหาของข้อเสนอดังกล่าวโดยตรงสู่การตกลงเขตแดนทางทะเล หรือตอบสนองต่อสิ่งนั้น, ในทิศทางของการเจรจาหรือการอภิปรายระหว่างรัฐคูร์เนียที่ได้เข้าทำตั้งแต่ปี ค.ศ.1969

2.รัฐคูร์เนียแต่ละฝ่ายจะแจ้งและปรึกษาอีกฝ่ายหนึ่งก่อนการเริ่มนำไปสู่พยานหลักฐานหรือข้อโต้แย้ง จดหมายโต้ตอบทางการทูตหรือเอกสารลับอื่นๆ ระหว่างคานาดาและสหรัฐที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของการกำหนดเขตแดนทางทะเล

ข้อ 6

1.โดยปราศจากอคติต่อคำถามใดๆ ในเรื่องภาระการพิสูจน์, รัฐคูร์เนียจะร้องขอขององค์กรจะย่อให้อนุญาตกระบวนการพิจารณาต่อไปนี้ในเรื่องคำให้การที่เป็นลายลักษณ์อักษร :

- (a) บันทึกความจำที่จะถูกยื่นโดยแต่ละรัฐคู่กรณี ไม่ช้ากว่า 7 เดือนภายหลังจากฝ่ายทะเบียนได้รับการแจ้งชื่อหรือหลายชื่อ ของผู้พิพากษาคนหนึ่งหรือ Judge ad hoc ;
- (b) บันทึกความจำโต้ตอบที่จะถูกยื่นโดยแต่ละรัฐคู่กรณีไม่ช้ากว่า 6 เดือนภายหลังจากการแลกเปลี่ยนบันทึกความจำ ; และ
- (c) คำให้การเพิ่มเติมใดๆที่ถูกรับโดยองค์คณะย่อยว่าจำเป็น

2. องค์คณะย่อยอาจขยายกำหนดเวลาเหล่านี้โดยการร้องขอของรัฐคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

3. คำให้การที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ได้ยื่นต่อฝ่ายทะเบียน จะไม่ถูกส่งไปยังรัฐคู่กรณีอื่น จนกระทั่งคำให้การที่ตรงกันของรัฐคู่กรณีนั้นถูกรับไว้โดยฝ่ายทะเบียน

ข้อ 7

1. ตามคำตัดสินขององค์คณะย่อย, รัฐคู่กรณีรัฐใดรัฐหนึ่งอาจจะร้องขอการเจรจาโดยตรงสู่การบรรลุความตกลงในการแผ่ขยายไปของเขตแดนทางทะเลไกลที่สุดเท่าที่รัฐคู่กรณีอาจพิจารณาพึงปรารถนา

2. ถ้ารัฐคู่กรณีไม่บรรลุความตกลงในการขยายของเขตแดนทางทะเล ภายใน 1 ปีของวันที่มีการร้องขอเช่นนั้น, รัฐคู่กรณีรัฐใดรัฐหนึ่งอาจจะแจ้งรัฐอีก ฝ่ายหนึ่งถึงความตั้งใจของตน เพื่อที่จะยื่นคำถามของการขยายเขตแดนไปในทะเล สำหรับคำตัดสินโดยกระบวนการระงับข้อพิพาทของรัฐคู่กรณีฝ่ายที่สามที่ผูกมัด

3. ถ้ารัฐคู่กรณีไม่สามารถที่จะตกลงกันในส่วนของข้อเสนอนั้นๆ ภายใน 3 เดือนของการแจ้งเช่นนั้น, รัฐคู่กรณีรัฐใดรัฐหนึ่งอาจยื่นคำถามของการขยายเขตแดนไปในทะเล ต่อองค์คณะย่อยที่ประกอบด้วยผู้พิพากษา 5 ท่าน โดยสอดคล้องกับความตกลงพิเศษนี้

4. บทบัญญัติของความตกลงพิเศษนี้จะถูกใช้โดยอนุโลม ต่อกระบวนการพิจารณาภายใต้ข้อนี้, และคำตัดสินขององค์คณะย่อยจะเป็นที่สุด และผูกมัดรัฐคู่กรณี

ข้อ 8

ความตกลงพิเศษจะมีผลใช้บังคับในวันที่การมีผลใช้บังคับของสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแคนาดาและรัฐบาลสหรัฐที่จะยื่นต่อการระงับข้อพิพาทที่มีผลผูกมัดของการกำหนดเขตแดนทางทะเลใน Gulf of Maine Area ที่ได้ลงนามใน วันที่ มัน

จะยังคงมีผลใช้บังคับเว้นเสียแต่ว่า และจนกระทั่งมันถูกทำให้สิ้นสุดโดยสอดคล้องกับ บทบัญญัติของสนธิสัญญาที่ได้กล่าวแล้ว หรือจนกระทั่งสนธิสัญญาที่ได้ กล่าวแล้ว นั้นสิ้นสุดลง

โดยคำสั่งในวันที่ 20 ม.ค.1982 ศาลได้ตั้งองค์คณะย่อยประกอบด้วย สมาชิก 5 คน เพื่อดำเนินการในคดีนี้¹²⁶ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ องค์คณะย่อยถูกผูกมัด ตามความตกลงพิเศษที่จะเริ่มการกำหนดเขตจากจุดเริ่มต้น (จุด A) และสิ้นสุดใน บริเวณสามเหลี่ยมหรือไม่ องค์คณะย่อยไม่เห็นว่าจะใช้จุดอื่น เพราะภายใต้กฎหมาย ระหว่างประเทศ ความตกลงสองฝ่ายระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นกระบวนการขั้นแรกในการ กำหนดเขตทางทะเล เป็นการแก้ปัญหาในขั้นตอนหนึ่ง องค์คณะย่อยจึงต้องทำ ตามเงื่อนไขที่รัฐคู่กรณีได้กำหนดไว้แล้ว¹²⁷

องค์คณะย่อยสังเกตเห็นความแตกต่างระหว่างคดีนี้กับคดีเกี่ยวกับการ กำหนดเขตอื่นๆ ที่เคยถูกเสนอต่อศาล คือประการแรก ในคดีก่อนหน้านี้นี้คือ คดี North sea และคดี Tunisia - Libya ศาลไม่ได้ถูกร้องขอให้ลากเส้นกำหนดเขต แต่เป็นเพียง แค่นั้นถึงหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเขตนั้น และ ขอให้ศาลอธิบายถึงวิธีในทางปฏิบัติของการใช้หลักและกฎเกณฑ์เหล่านั้นในสถานการณ์เฉพาะ รัฐคู่กรณีจะตกลงกำหนดเส้นกำหนดเขตกันเองตามหลักเกณฑ์ที่ได้จาก ศาล แต่ในคดีนี้ องค์คณะย่อยถูกร้องขอให้ลากเส้นกำหนดเขตด้วยตนเอง¹²⁸ ประการที่สอง ในคดีนี้ องค์คณะย่อยถูกร้องขอให้กำหนดเขตไม่ใช่ในไหล่ทวีปอย่าง เดียว แต่ทั้งไหล่ทวีปและเขตประมงจำเพาะ การกำหนดเขตต้องทำโดยเขตแดนเส้น เดียว¹²⁹ ในส่วนนี้ องค์คณะย่อยเห็นว่า ไม่มีกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ หรือความเป็นไปไม่ได้ใดๆ ที่จะห้ามองค์คณะย่อยจากการกำหนดเส้นเช่นนี้ ดังนั้น องค์คณะย่อยสามารถดำเนินการตามที่ถูกร้องขอได้¹³⁰

¹²⁶ Ibid., para 15.

¹²⁷ Ibid., para 23.

¹²⁸ Ibid., para 25.

¹²⁹ Ibid., para 26.

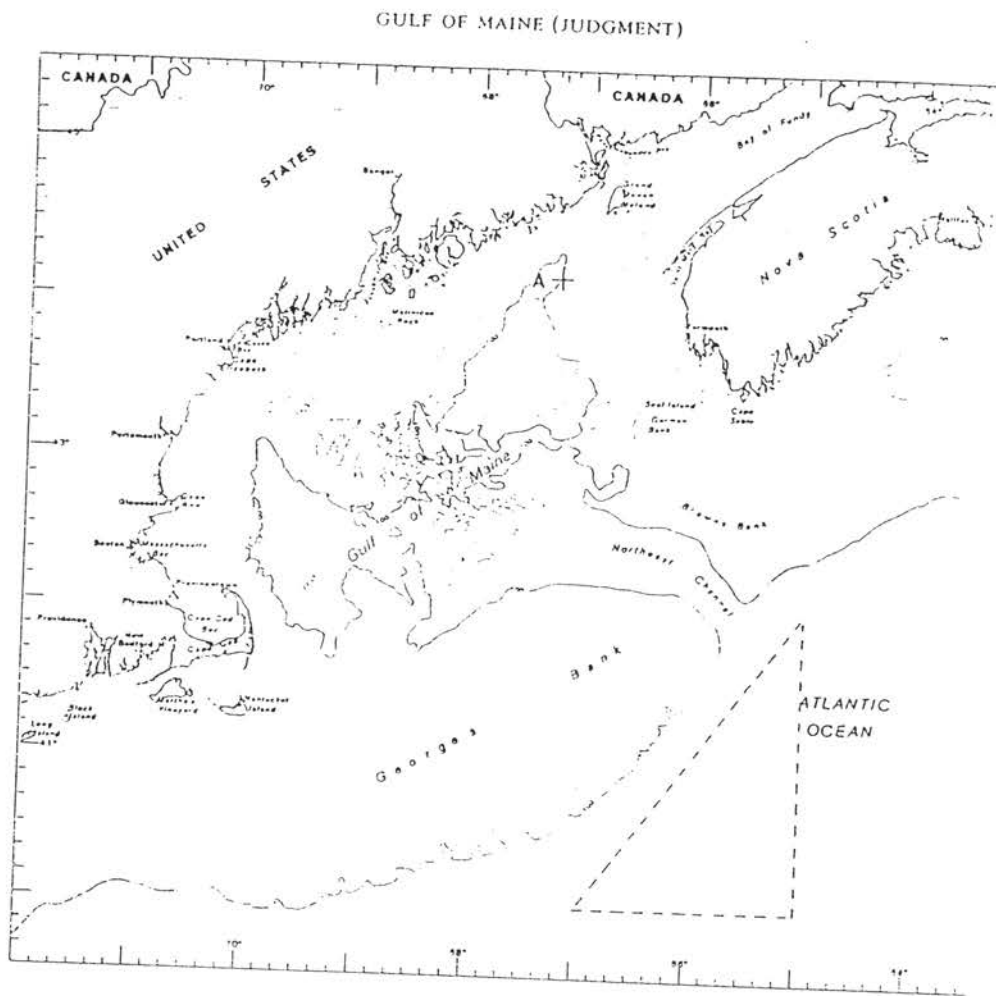
¹³⁰ Ibid., para 27.

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ในบริเวณที่เกี่ยวข้องคือ Gulf of Maine เป็นบริเวณที่กว้าง อยู่ทางชายฝั่งตะวันออกของทวีปอเมริกาเหนือ มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ซึ่งด้านที่สั้นติดกับชายฝั่งของรัฐแมสซาชูเซตส์ทางตะวันตก และNova Scotia ทางตะวันออก ส่วนด้านที่ยาวติดกับชายฝั่งรัฐ Maine อีกด้านหนึ่งทางมหาสมุทรแอตแลนติก จะเป็นเส้นสมมติระหว่างเกาะ Nantucket และ Cape Sable ซึ่งรัฐคู่อริตกลงกันให้เป็นเส้นปิดของ Gulf of Maine ¹³¹ องค์คณะย่อยสงสัยเกี่ยวกับการกำหนดเขตไม่ถูกจำกัดภายใน Gulf of Maine แต่รวมถึงบริเวณ Georges bank ทั้งหมดซึ่งเป็นจุดสำคัญของข้อโต้แย้ง ¹³² ดังแสดงในภาพที่ 8.

---

¹³¹ Ibid., paras 29,30,33.

¹³² Ibid., para 38.

MAP NO. 1

GENERAL MAP OF THE REGION, SHOWING THE STARTING-POINT FOR THE
DELIMITATION LINE AND THE AREA FOR ITS TERMINATION

ภาพที่ 8. แผนที่แสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา
ที่มา : ICJ Reports, 1984.

2.3.2 ข้อตกลงอ้างของรัฐคู่กรณี

ในนามของคานาดา,

ในบันทึกความจำ¹³³ :

“ เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงและข้อโต้แย้งในบันทึกความจำนี้,
ขอศาลได้โปรดแถลงและตัดสินว่า :

ทิศทางของเส้นเขตแดนทางทะเลเส้นเดียว ที่ได้อ้างถึงในความตกลงพิเศษทำ
โดยคานาดาและสหรัฐ ในวันที่ 29 มี.ค.1979 ถูกกำหนดโดยเส้น Geodetic เชื่อมต่อจุด
พิกัดทางภูมิศาสตร์ดังต่อไปนี้ :

44 11 12 N	67 16 46 W
44 08 51 N	67 16 20 W
43 59 12 N	67 14 34 W
43 49 49 N	67 12 30 W
43 49 29 N	67 12 43 W
43 37 33 N	67 23 55 W
43 03 58 N	67 28 35 W
42 54 44 N	67 28 35 W
42 20 37 N	67 45 36 W
41 56 42 N	67 51 29 W
41 22 07 N	67 29 09 W
40 05 36 N	66 41 59 W “ ,

ในนามของสหรัฐ,

ในบันทึกความจำ¹³⁴ :

“ เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ระบุในส่วน 1 ของบันทึกความจำนี้, ถ้อยคำของกฎหมาย
ในส่วน 2 ของบันทึกความจำนี้, และการใช้กฎหมายต่อข้อเท็จจริงตามที่กล่าวไว้ในส่วน
3 ของบันทึกความจำนี้ ;

¹³³ Ibid., p.257.

¹³⁴ Ibid., p.258.

พิจารณาว่าความตกลงพิเศษระหว่างรัฐคู่กรณีร้องขอต่อศาล, โดยสอดคล้องกับหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ใช้ในเรื่องนี้ระหว่างรัฐคู่กรณี, เพื่อที่จะตัดสินทิศทางของเขตแดนทางทะเลเส้นเดียวซึ่งแบ่งไหล่ทวีปและเขตประมง ของสหรัฐอเมริกาและคานาดา จากจุดที่ละติจูด 44 11 12 N, ลองจิจูด 67 16 46 W ไปยังจุดที่จะถูกกำหนดโดยศาลนี้ ภายในบริเวณที่ถูกกั้นขอบเขตโดยเส้นตรงเชื่อมต่อกับจุดของพิกัดต่อไปนี้ : ละติจูด 40 N, ลองจิจูด 67 W ; ละติจูด 40 N, ลองจิจูด 65 W ; ละติจูด 42 N, ลองจิจูด 65 W ;

ขอศาลได้โปรด, ในนามของสหรัฐอเมริกา, ตัดสินและแถลง :

A. เกี่ยวกับกฎหมายที่ใช้

1. ว่าการกำหนดเขตของเส้นเขตแดนทางทะเลเส้นเดียว ต้องการการใช้หลักความเป็นธรรม, คำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ, เพื่อที่จะก่อให้เกิดผลที่เป็นธรรม
2. ว่าหลักความเป็นธรรมที่ถูกนำมาใช้ในคดีนี้ รวมถึง :
  - (a) หลักที่ว่าการกำหนดเขตคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของรัฐคู่กรณี และบริเวณทางทะเลที่อยู่ด้านหน้าชายฝั่งเหล่านั้น, รวมถึงการไม่ล่วงล้ำ ความเป็นสัดส่วน และแนวทอดยาวตามธรรมชาติ ;
  - (b) หลักที่ว่าการกำหนดเขตทำให้ง่ายต่อการสงวนรักษาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณ ;
  - (c) หลักที่ว่าการกำหนดเขตทำให้ข้อโต้แย้งระหว่างรัฐคู่กรณีลดลงให้เหลือน้อยที่สุด และ
  - (d) หลักที่ว่าการกำหนดเขตคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ
3. ว่าวิธีระยะทางเท่ากันไม่ผูกมัดรัฐคู่กรณี หรือโอนเอียงไป, ไม่ว่าโดยสนธิสัญญาหรือในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ, และว่าวิธีใดๆ หรือการผสมผสานวิธีหลายวิธีในการกำหนดเขตอาจถูกใช้ ซึ่งก่อให้เกิดผลที่เป็นธรรม

B. เกี่ยวกับสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องที่นำมาคำนึงถึง

1. ว่าสภาพการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ รวมถึง :

- (a) ความสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์ที่กว้างขวางของรัฐคูเกรณีในฐานะรัฐที่อยู่ประชิดกัน ;
- (b) ทิศทางตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไปของชายฝั่งตะวันออกของอเมริกาเหนือ, ทั้งภายใน Gulf of Maine และไปทางทะเลของอ่าว ;
- (c) ตำแหน่งของปลายทางเขตแดนระหว่างประเทศในมุมทางเหนือของ Gulf of Maine ;
- (d) การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในทิศทางของชายฝั่งของคานาดา เริ่มที่ Chignecto Isthmus , 147 ไมล์ทางตะวันออกเฉียงเหนือของปลายทางเขตแดนระหว่างประเทศ ;
- (e) การยื่นออกมาของคาบสมุทร Nova Scotia 100 ไมล์ทะเลทางตะวันออกเฉียงใต้ของปลายทางเขตแดนระหว่างประเทศ, ก่อให้เกิดเส้นชายฝั่งทะเลคานาดาที่สั้น ตั้งฉากกับทิศทางทั่วไปของชายฝั่ง, และข้ามจากปลายทางเขตแดนระหว่างประเทศ ;
- (f) ความเว้าของชายฝั่งที่ถูกก่อให้เกิดโดยการรวมกันของการยื่นออกมาของคาบสมุทร Nova Scotia และความโค้งของชายฝั่ง New England ;
- (g) ความยาวที่เกี่ยวข้องของเส้นชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของรัฐคูเกรณี ; และ
- (h) ช่องแคบ Northeast, Georges Bank, และ Browns Bank และ German Bank บน Scotian Shelf, ในฐานะลักษณะภูมิประเทศที่พิเศษ

2. ว่าสภาพการณ์ทางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในบริเวณ รวมถึง :

- (a) ทั้งสามระบอบทางนิเวศวิทยาที่แยกกันและพิสูจน์ได้ที่เกี่ยวข้องกัน, ตามลำดับ, กับ Gulf of Maine Basin, Georges Bank, และ Scotian Shelf ; และ
- (b) ช่องแคบ Northeast ในฐานะเขตแดนทางธรรมชาติที่แบ่งไม่เพียงแต่ระบอบทางนิเวศวิทยาที่แยกกันและพิสูจน์ได้ของ Georges Bank

และ Scotian Shelf, แต่ยังแบ่งส่วนใหญ่ของชนิดพันธุ์ปลาที่สำคัญ
ในทางพาณิชย์กับแต่ละระบอบเช่นนั้น

3. ว่าสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่มีสูงสุดของสหรัฐที่
เห็นได้ชัด โดยกิจกรรมของรัฐคู่กรณีและพลเมืองของรัฐ รวมถึง:
- (a) ขอบเขตที่ยาวนานกว่าและมากกว่าของการประมง โดยชาวประมง
สหรัฐตั้งแต่ก่อนสหรัฐกลายเป็นประเทศที่เป็นเอกราช ;
  - (b) การพัฒนาตามลำพัง, และ, จนกระทั่งเร็วๆ นี้, ความ เกือบจะเป็น
ส่วนสำคัญโดยเฉพาะของการประมงใน Georges Bank โดยชาว
ประมงสหรัฐ ; และ
  - (c) การใช้โดยสหรัฐอเมริกาและพลเมืองเป็นเวลามากกว่า 200 ปี
สำหรับความรับผิดชอบในการช่วยเหลือเพื่อการเดินเรือ, สํารวจและ
ช่วยชีวิต, การป้องกัน, การวิจัยทางวิทยาศาสตร์, และการอนุรักษ์
และการจัดการทางการประมง

C. เกี่ยวกับการกำหนดเขต

1. ว่าการใช้หลักความเป็นธรรมโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องในบริเวณ เพื่อก่อให้เกิดผลที่เป็นธรรม เป็นผลดีที่สุดโดยเขตแดนทางทะเลเส้นเดียวซึ่งตั้งฉากกับทิศทางโดยทั่วไปของชายฝั่งในบริเวณ Gulf of Maine, เริ่มต้นที่จุดเริ่มต้นสำหรับการกำหนดเขตระบุที่ถูกระบุในข้อ 2 ของความตกลงพิเศษ และดำเนินการต่อไปจนถึงสามเหลี่ยมที่ได้อธิบายแล้วในข้อนั้น, แต่ถูกปรับระหว่างเส้นทางของมัน เพื่อหลีกเลี่ยงการแบ่ง German Bank และ Browns Bank, เหลือทั้งสองส่วนไว้แก่คานาดา
2. ว่าเขตแดนควรประกอบด้วยเส้น Geodetic เชื่อมต่อจุดพิกัดทางภูมิศาสตร์ต่อไปนี้ :

ละติจูด (เหนือ)	ลองจิจูด (ตะวันตก)
(a) 44 11 12	67 16 46
(b) 43 29 06	66 34 30
(c) 43 19 30	66 52 45
(d) 43 00 00	66 33 21
(e) 42 57 13	66 38 36
(f) 42 28 48	66 10 25
(g) 42 34 24	66 00 00
(h) 42 15 45	65 41 33
(i) 42 22 23	65 29 12
(j) 41 56 21	65 03 48
(k) 41 58 24	65 00 00 , "

2.3.3 ประเด็นข้อกฎหมาย

สหรัฐอเมริกาและแคนาดามีข้อพิพาทกันเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีปในบริเวณ Gulf of Maine มีประเด็นข้อกฎหมายคือวิธีระยะทางเท่ากันผูกมัดรัฐคู่กรณี ไม่ว่าโดยสนธิสัญญาหรือในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือไม่ วิธีระยะทางเท่ากันเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการลากเส้นกำหนดเขตตามหลักความเป็นธรรมหรือไม่ หลักความเป็นธรรมต้องคำนึงถึงปัจจัยอะไรบ้างที่ถือว่าเป็นสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้อง และในคดีนี้ ข้อ 6 ของอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ. 1958 สามารถนำมาใช้บังคับระหว่างรัฐคู่กรณีได้หรือไม่

2.3.4 คำพิพากษาของศาลและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน

ในส่วนนี้จะพิจารณาข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณีและคำพิพากษาของศาลไปพร้อมๆ กัน

องค์คณะย่อยได้คำนึงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์กายภาพ¹³⁵ และได้พิจารณาถึงลักษณะทางธรณีวิทยาและธรณีสัณฐานของบริเวณ ในส่วนของธรณีวิทยา ทั้งสองรัฐยอมรับว่าโครงสร้างทางธรณีวิทยาของชั้นหินภายใต้ไหล่ทวีปทั้งหมดของอเมริกาเหนือ รวมถึงบริเวณ Gulf of Maine มีความต่อเนื่องกัน ทั้งสองรัฐตกลงกันว่าลักษณะทางธรณีวิทยาไม่มีความสำคัญในคดีนี้¹³⁶ ในส่วนของธรณีสัณฐาน ตามข้อวินิจฉัยทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกยอมรับโดยทั่วไป ไหล่ทวีปนี้เป็นโครงสร้างทางภูมิประเทศที่ต่อเนื่องเป็นอันเดียวกัน และเป็นรูปแบบเดียวกันตลอด ไม่มีเหตุผลทางธรณีสัณฐานในการแบ่งแยกระหว่างแนวทอดยาวตามธรรมชาติของสหรัฐและชายฝั่งแคนาดาในไหล่ทวีปในบริเวณที่มีการกำหนดเขต¹³⁷ แม้แต่ในช่องแคบ Northeast ก็ไม่มีลักษณะพิเศษของส่วนที่เป็นเครื่องหมายเส้นแบ่งระหว่างส่วนที่แตกต่างทางธรณีสัณฐานทั้งสอง เป็นเพียงแค่ลักษณะทางธรรมชาติของบริเวณ¹³⁸

¹³⁵ Ibid., para 43.

¹³⁶ Ibid., para 44.

¹³⁷ Ibid., para 45.

¹³⁸ Ibid., para 46.

นอกจากไหล่ทวีปแล้ว ยังมีบริเวณห้วงน้ำ (water column) ซึ่งหมายถึงน้ำปริมาณมหาศาลเป็นที่อยู่อาศัยของบรรดาสัตว์และพืชจำนวนมากซึ่งเป็นทรัพยากรทางการประมงที่สำคัญในบริเวณที่มีการกำหนดเขต¹³⁹ คานาดาเน้นความสำคัญของลักษณะที่กลมกลืนกันทั้งหมดของห้วงน้ำ โดยเฉพาะในส่วนของกรแบ่งทรัพยากรประมง¹⁴⁰ ส่วนสหรัฐอเมริกาอ้างถึงระบอบทางนิเวศวิทยาและทางสมุทรศาสตร์ 3 ระบอบที่มีอยู่ ที่แตกต่างกันและสามารถพิสูจน์ได้ในห้วงน้ำของบริเวณ ระบอบทางนิเวศวิทยาทั้งสามคือ Gulf of Maine Basin, Scotian Shelf และ Georges Bank ถูกแบ่งโดยเขตแดนตามธรรมชาติที่สำคัญคือช่องแคบ Northeast ซึ่งลึกกว่า 200 เมตร และเป็นเส้นแบ่งบริเวณที่มีชนิดพันธุ์ปลาที่สำคัญทางเศรษฐกิจ¹⁴¹ สหรัฐเห็นว่าช่องแคบ Northeast เป็นเขตแดนทางธรรมชาติซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ในการลากเส้นกำหนดเขตทางทะเลเส้นเดียวที่ใช้ได้สำหรับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และพื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิว¹⁴²

องค์คณะย่อยไม่เห็นถึงเขตแดนตามธรรมชาติใดๆ ในคดีนี้ ไม่มีปัจจัยทางธรณีวิทยา ธรณีสัณฐาน นิเวศวิทยา หรือปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญและชัดเจนเพียงพอ ที่จะแสดงให้เห็นถึงเขตแดนตามธรรมชาติเส้นเดียวที่ไม่อาจโต้เถียงได้¹⁴³

สหรัฐได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 ในปี 1961 และกลายมาเป็นภาคีเมื่ออนุสัญญามีผลใช้บังคับในปี 1964 ส่วนคานาดาให้สัตยาบันเมื่อปี 1970¹⁴⁴ ในปี 1976-1977 ทั้งสองรัฐได้มีการประกาศอ้างเขตประมง 200 ไมล์จากชายฝั่งของแต่ละรัฐ โดยมีการออกกฎหมายหลายฉบับกำหนดขอบเขตบริเวณไหล่ทวีปที่แต่ละฝ่ายได้อ้างสิทธิ ข้อโต้แย้งจึงขยายจากเขตแดนไหล่ทวีปเพียงอย่างเดียวมาสู่เขตแดนในห้วงน้ำเหนือขึ้นไปด้วย ทำให้การเจรจาระหว่างสองรัฐยากลำบากยิ่งขึ้น¹⁴⁵

¹³⁹ Ibid., para 48.

¹⁴⁰ Ibid., para 50.

¹⁴¹ Ibid., para 51.

¹⁴² Ibid., para 52.

¹⁴³ Ibid., paras 54-56.

¹⁴⁴ Ibid., para 61.

¹⁴⁵ Ibid., para 68.

ในปี 1976 สหรัฐได้ประกาศจุดพิภักดิ์ของเส้นกำหนดเขตที่กำหนดทั้งเขตไหล่ทวีปและเขตประมง เป็นเส้นที่ตรงกับความลึกมากที่สุด แบ่ง Browns Bank ออกจาก Georges Bank ผ่านทางช่องแคบ Northeast ไปสู่มหาสมุทรแอตแลนติก¹⁴⁶

ในปี 1976 คานาดาก็ได้ประกาศจุดพิภักดิ์เส้นกำหนดเขตที่คานาดาอ้างว่าเป็นเส้นระยะทางเท่ากันโดยเคร่งครัด และในปี 1977 ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเส้นนี้ เนื่องจากคานาดาอ้างว่ามีสภาพการณ์พิเศษ คือการยื่นออกมาของ Cape Cod และเกาะ Nantucket ดังนั้นเส้นกำหนดเขตควรเป็นเส้นที่ลากโดยไม่คำนึงถึงการยื่นออกมาของชายฝั่งเหล่านี้¹⁴⁷ รัฐบาลสหรัฐปฏิเสธโดยอ้างว่าเส้นกำหนดเขตของคานาดาเส้นนี้ไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม เนื่องมาจากสภาพการณ์พิเศษของบริเวณ และมีทัศนคติว่าเส้นที่สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมคือ เส้นที่คำนึงถึงรูปร่างลักษณะของชายฝั่งในบริเวณ โดยเฉพาะผลที่ผิวดนของความเว้าเข้ามาของสหรัฐ และการยื่นออกมาของคาบสมุทร Nova Scotia¹⁴⁸

ศาลพิจารณาถึงเส้นกำหนดเขตที่เสนอโดยแต่ละรัฐ องค์กระยะย่อยสังเกตว่าเส้น 2 เส้นที่คานาดาเสนอลากโดยใช้ไหล่ทวีปเป็นหลัก แม้ว่าจะถือว่าเป็นเขตแดนเส้นเดียวที่ใช้กับเขตประมงด้วย ส่วนเส้น 2 เส้นที่สหรัฐเสนออยู่บนหลักเกณฑ์ของข้อพิจารณาที่แตกต่างกัน แต่ทั้งคู่ให้ความสำคัญกับระบอบทางการประมง¹⁴⁹

ในการกำหนดหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเขตทางทะเล อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป 1958 ซึ่งทั้งสองรัฐได้ให้สัตยาบัน เกี่ยวข้องเพียงแต่พื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิว ในเวลาที่ทำอนุสัญญายังไม่มีปัญหาการกำหนดเขตแดนในห้วงน้ำเหนือไหล่ทวีปเกิดขึ้น และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล 1982 ก็ยังไม่มีผลใช้บังคับ¹⁵⁰ ทั้งสองรัฐเห็นว่าบรรทัดฐานที่สำคัญของกฎหมายระหว่างประเทศต้องใช้ในการกำหนดเขตใดๆ และในการลากเขตแดนทางทะเลเส้นเดียวในบริเวณ Gulf of Maine¹⁵¹ คานาดาได้ให้ความหมายคือต้องการให้เส้นเขตแดนถูกกำหนดตามกฎหมายที่ใช้ โดยสอดคล้อง

¹⁴⁶ Ibid., para 70.

¹⁴⁷ Ibid., para 71.

¹⁴⁸ Ibid., para 72.

¹⁴⁹ Ibid., para 78.

¹⁵⁰ Ibid., para 84.

¹⁵¹ Ibid., para 98.

กับหลักความเป็นธรรม คำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม และสหรัฐได้ให้ความหมายตามคำตัดสินของศาลในปี 1969 และ 1982 คือ การกำหนดเขตทางทะเลเส้นเดียวต้องใช้หลักความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงสภาพการณ์ทั้งหมดที่สำคัญในบริเวณที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรม¹⁵² ข้อสรุปร่วมกันของทั้งสองฝ่ายในเรื่องบรรทัดฐานที่สำคัญ เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับข้อสรุปจากคดีต่างๆ และข้อสรุปของที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3¹⁵³

องค์คณะย่อยได้สรุปถึงกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศในประเด็นข้อโต้แย้งระหว่างคานาดาและสหรัฐ โดยความพยายามในการปรับปรุงแก้ไข บรรทัดฐานที่สำคัญ ให้แน่นอนและสมบูรณ์มากขึ้น คือ¹⁵⁴

- (1) ไม่มีการกำหนดเขตทางทะเลระหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกันอาจกระทำได้เพียงฝ่ายเดียวโดยรัฐใดรัฐหนึ่ง การกำหนดเขตต้องทำให้เป็นผลโดยความตกลง ถ้าความตกลงไม่บรรลุผล ควรอาศัยคู่ความฝ่ายที่สาม
- (2) ในกรณีใดกรณีหนึ่ง การกำหนดเขตต้องทำให้เป็นผลโดยการใช้เกณฑ์ที่เป็นธรรม และโดยการใช้วิธีในทางปฏิบัติที่ทำให้มั่นใจในผลลัพธ์ที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงรูปร่างลักษณะทางภูมิศาสตร์ของบริเวณ และสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

องค์คณะย่อยเห็นว่าข้อ 6 ของอนุสัญญา 1958 (หลักระยะทางเท่ากัน - สภาพการณ์พิเศษ) ไม่ได้กลายมาเป็นกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปที่ใช้ได้กับการกำหนดเขต จึงไม่อาจใช้บังคับในการกำหนดเขตระหว่างรัฐที่ไม่ใช่ภาคีอนุสัญญา 1958 แม้แต่ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปอย่างเดียว ในทำนองเดียวกัน ก็ไม่อาจใช้บังคับระหว่างรัฐที่เป็นภาคีในส่วนเขตแดนทางทะเลอื่นที่ไม่ใช่ไหล่ทวีปอย่างเดียว¹⁵⁵

องค์คณะย่อยสรุปว่ารัฐคู่กรณีในคดีนี้ไม่ถูกผูกมัดภายใต้กฎเกณฑ์ของกฎหมายสนธิสัญญา หรือกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่จะใช้เกณฑ์หรือวิธีเฉพาะที่แน่นอนในการลากเส้นเขต

¹⁵² Ibid., para 99.

¹⁵³ Ibid., para 100.

¹⁵⁴ Ibid., para 112.

¹⁵⁵ Ibid., para 124.

แดนทางทะเลเส้นเดียวสำหรับทั้งไหล่ทวีปและเขตประมงจำเพาะ และองค์คณะย่อยก็ไม่ถูกผูกมัด เช่นนั้นด้วย ¹⁵⁶ องค์คณะย่อยจะเลือกเกณฑ์ที่เห็นว่าเป็นธรรมที่สุด ¹⁵⁷ องค์คณะย่อยเห็นว่าเป็นธรรมอาจถูกประเมินในความสัมพันธ์ต่อสภาวะการณ์ของแต่ละกรณี และอาจเป็นไปได้ที่จะมีข้อสรุปที่แตกต่างในกรณีที่แตกต่างกัน ¹⁵⁸

องค์คณะย่อยพิจารณาถึงเส้นกำหนดเขตที่สหรัฐเสนอเส้นแรกในปี 1976 ที่คำนึงถึงปัจจัยทางธรรมชาติโดยเฉพาะนิเวศวิทยาในบริเวณ เป็นเส้นที่ตรงกับความลึกมากที่สุด โดยเหลือ German Bank ต่อคานาดา และ Georges Bank ต่อสหรัฐ มีความมุ่งหมายที่จะรักษาความเป็นเอกภาพของแต่ละระบบนิเวศวิทยาไว้ ซึ่งสหรัฐเห็นว่าอาจแบ่งแยกได้อย่างชัดเจนตลอดบริเวณที่มีการกำหนดเขต ¹⁵⁹ องค์คณะย่อยพิจารณาว่าเส้นนี้ซึ่งได้แบ่งทรัพยากรประมงตามเกณฑ์ทางธรรมชาติเป็นความลำเอียงเกินไป โดยใช้การประมงเพียงอย่างเดียว ¹⁶⁰

เส้นที่สองที่สหรัฐเสนอในปี 1982 โดยใช้แนวคิดทิศทางทั่วไปของชายฝั่งเป็นหลัก และปรับโดยคำนึงถึงสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องหลายประการ โดยเฉพาะนิเวศวิทยา เช่นการมีอยู่ของ fishing banks เส้นนี้ไม่ได้เป็นไปตามแนวร่องน้ำลึกของช่องแคบ Northeast อย่างเส้นแรก ¹⁶¹ องค์คณะย่อยพิจารณาว่าในสถานการณ์อย่างในกรณีนี้ ไม่อาจใช้แนวคิดทิศทางทั่วไปของชายฝั่ง เพราะรูปร่างทางภูมิศาสตร์ที่แท้จริงแตกต่างอย่างชัดเจนจากทิศทางทั่วไปเช่นนั้น ¹⁶²

ในส่วนเส้นที่คานาดาเสนอนั้น ทั้งสองเส้นใช้การแบ่งที่เท่าเทียมกันในบริเวณพิพาท และวิธีระยะทางเท่ากันเหมือนกัน ¹⁶³ คานาดาอธิบายว่าเส้นแรกเป็นเส้นระยะทางเท่ากันโดยเคร่งครัด เส้นที่สองเป็นเส้นระยะทางเท่ากันที่ถูกแก้ไข โดยคำนึงถึงสภาวะการณ์พิเศษ ¹⁶⁴ องค์คณะย่อยเห็นว่าเส้นที่คานาดาเสนอนั้นไม่เพียงพอต่อความเหมาะสมของรูปร่างทางภูมิศาสตร์ของ

¹⁵⁶ Ibid., para 155.

¹⁵⁷ Ibid., para 156.

¹⁵⁸ Ibid., para 158.

¹⁵⁹ Ibid., para 166.

¹⁶⁰ Ibid., paras 167, 168.

¹⁶¹ Ibid., para 170-172.

¹⁶² Ibid., paras 176-177.

¹⁶³ Ibid., para 178.

¹⁶⁴ Ibid., para 180-182.

บริเวณ ¹⁶⁵ และเห็นว่าในคดีนี้ เส้นชายฝั่งของสองรัฐมีความยาวที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสภาพการณ์พิเศษ ซึ่งใช้ในการแก้ไขความถูกต้องของเส้นกำหนดเขต เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงด้วย ¹⁶⁶

องค์คณะย่อยใช้วิธีการของตนเองในการกำหนดเขตซึ่งต้องเหมาะสมกับทั้งสองระบอบคือ เขตไหล่ทวีปและเขตประมงจำเพาะ โดยใช้วิธีทางเรขาคณิต ¹⁶⁷ ซึ่งเป็นวิธีที่เส้นที่ลากโดยทุกๆ จุดบนเส้นนั้นมีระยะทางเท่ากันจากจุดที่ยื่นออกมามากที่สุดบนเส้นชายฝั่งของรัฐคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง และเส้นกำหนดเขตต้องขึ้นอยู่กับรูปร่างของชายฝั่งด้วย ซึ่งรูปร่างชายฝั่งของ Gulf of Maine ไม่อาจให้เส้นทิศทางเดียวได้ ¹⁶⁸ องค์คณะย่อยใช้วิธีลากเส้นโดยแบ่งเป็นสามส่วน โดยให้ผลครึ่งหนึ่งต่อเกาะ Seal ของแคนาดา และคำนึงถึงความยาวที่แตกต่างกันของเส้นชายฝั่งของสองรัฐด้วย

องค์คณะย่อย, ด้วยคะแนนเสียง 4 ต่อ 1, ตัดสินว่า ¹⁶⁹

ทิศทางของเขตแดนทางทะเลเส้นเดียวซึ่งแบ่งไหล่ทวีปและเขตประมงจำเพาะของแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ในบริเวณที่ได้อ้างถึง ในความตกลงพิเศษที่ได้ถูกทำโดยรัฐทั้งสองนั้น ในวันที่ 29 มี.ค.1979 จะต้องถูกกำหนดโดยเส้น Geodetic (เส้นเกี่ยวกับรูปร่างและเนื้อที่ของโลก) เชื่อมต่อจุดกับพิกัดต่อไปนี้ :

	ละติจูดเหนือ	ลองจิจูดตะวันตก
A	44 11 12	67 16 46
B	42 53 14	67 44 35
C	42 31 08	67 28 05
D	40 27 05	65 41 59 "

¹⁶⁵ Ibid., para 183.

¹⁶⁶ Ibid., para 189.

¹⁶⁷ Ibid., para 199.

¹⁶⁸ Ibid., para 205.

¹⁶⁹ Ibid., para 243.

2.3.5 ความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งของผู้พิพากษา

Judge Schwebel ในความเห็นแตกต่าง¹⁷⁰ เห็นด้วยกับความสำคัญของการวิเคราะห์และการให้เหตุผลขององค์คณะย่อย และเห็นว่าเส้นที่เป็นผลนั้นไม่ใช่ว่าไม่เป็นธรรมในทัศนะของเขา องค์คณะย่อยทำถูกต้องที่ปฏิเสธข้ออ้างของทั้งคานาดาและสหรัฐ เพราะข้ออ้างเหล่านั้นมีเหตุผลที่ไม่เพียงพอในทางกฎหมายและความเป็นธรรม เป็นการถูกต้องที่จะแบ่ง Georges Bank ระหว่างสหรัฐและคานาดา เส้นนั้นมีการแบ่งบริเวณเขตอำนาจของสหรัฐและคานาดาที่ทับซ้อนกันอย่างเท่าเทียมกัน อยู่ภายใต้การปรับที่ถูกระบุโดยคำวินิจฉัยถึงสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้อง แต่การปรับขององค์คณะย่อยไม่เพียงพอ ส่วนของ Gulf of Fundy ที่หันหน้าสู่ Gulf of Maine ควรนำมารวมด้วยในการคำนวณความเป็นสัดส่วน ซึ่งจะทำให้เส้นกำหนดเขตถูกย้ายไปทาง Nova Scotia เพื่อที่จะให้สหรัฐได้บริเวณที่กว้างขึ้น และยอมรับว่าข้อพิจารณาที่เป็นธรรมซึ่งทำให้องค์ คณะย่อยและตัวเขามีข้อสรุปที่แตกต่างกันในประเด็นสำคัญนี้มีการแปลความหมายมากกว่าหนึ่งอย่าง

Judge Gros ในความเห็นแย้ง¹⁷¹ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการใช้หลักความเป็นธรรมขององค์คณะย่อยในการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเห็นว่า การกำหนดเขตขององค์คณะย่อยที่ใช้หลักความเป็นธรรมเป็นวิธีการที่อันตราย เพราะอาจนำไปสู่การกำหนดเขตตามอำเภอใจ โดยการแปลความหมายของความเป็นธรรมของแต่ละคน Judge Gros เห็นด้วยกับความแน่นอนในการกำหนดเขตโดยวิธีระยะทางเท่ากันมากกว่าวิธีหลักความเป็นธรรมที่ถูกใช้โดยองค์คณะย่อย Judge Gros คัดค้านวิธีขององค์คณะย่อยว่าเป็นการปฏิเสธกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ เน้นถึงการไม่ยอมรับขององค์คณะย่อยในกฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากันในอนุสัญญาเจนีวา 1958 , คดี North Sea, คดี Anglo - French องค์คณะย่อยเห็นพ้องกับการกำหนดเขตตามอำเภอใจโดยกฎเกณฑ์จากอนุสัญญา 1982 และคดี Tunisia - Libya Judge Gros ได้เถียงว่าองค์ คณะย่อยได้รวมสองแนวคิดของความเป็นธรรมที่ไม่เหมือนกันอย่างมาก เพื่อให้เหตุผลสนับสนุนผลลัพธ์ของตน และตั้งคำถามว่าเส้นขององค์คณะย่อยแสดงถึง ความเป็นธรรมมากกว่าเส้นอื่นใดที่ถูกพิจารณาก่อนหน้านั้นในกระบวนการพิจารณาหรือไม่

¹⁷⁰ Dissenting Opinion of Schwebel . United Nations. Summaries of Judgments, Advisory Opinions and Orders of the International Court of Justice 1948-1991. New York, 1992. p.134.

¹⁷¹ ICJ Rep., 1984. Dissenting Opinion of Gros, paras 10, 31, 38 41-44.

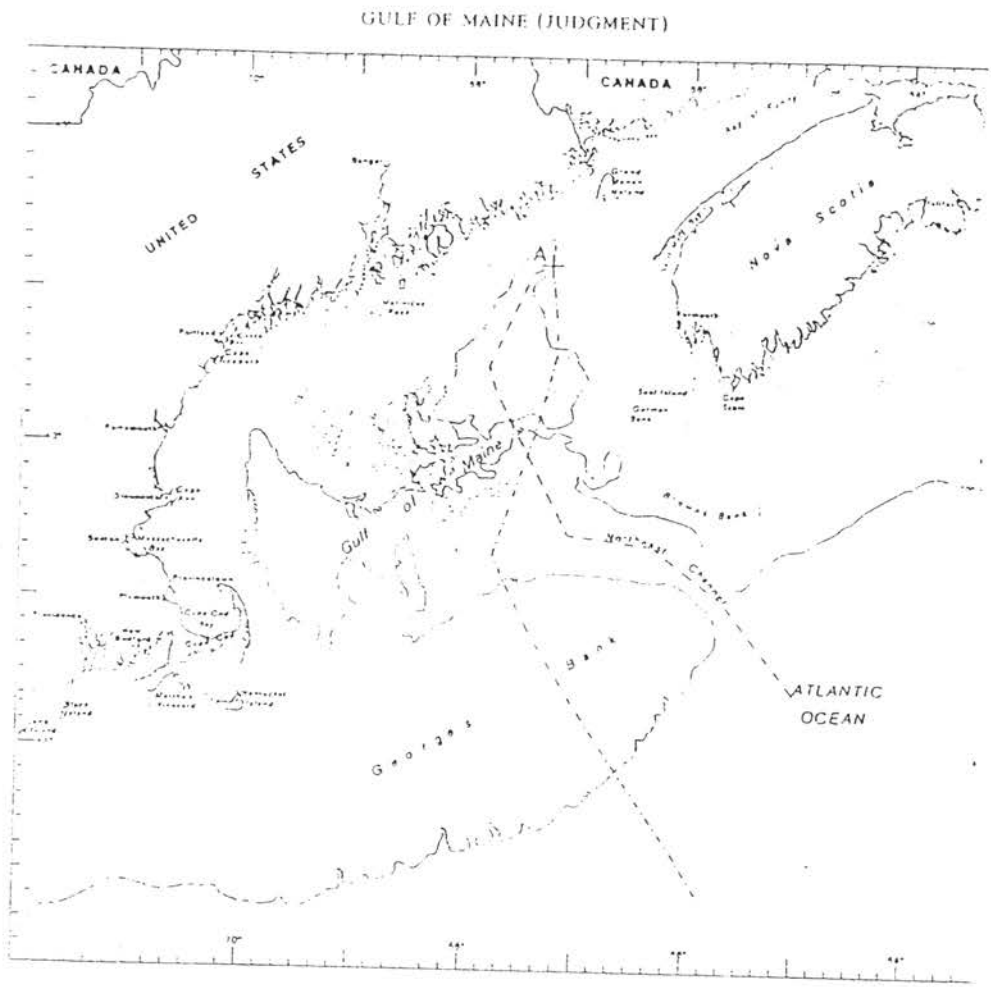

ผู้เขียนเห็นว่าหลักความเป็นธรรมยังมีความไม่แน่นอนเพราะมีความเป็น
อัตวิสัย (objective) ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแต่ละบุคคล ส่วนวิธีระยะทางเท่ากันจะมีความแน่นอน
มากกว่า

แผนที่ในภาพที่ 9, 10 และ 11 แสดงเส้นที่ถูกลากโดยองค์คณะย่อยและเส้นที่ถูกอ้างโดยคานาดาและสหรัฐอเมริกา ส่วน A - B เป็นเส้นแบ่งมุมที่ถูกก่อให้เกิดโดย 2 เส้นจากจุด A และตั้งฉากกับเส้นชายฝั่งทั้งสองของคานาดาและสหรัฐอเมริกาในภูมิภาค กล่าวคือ เส้นจาก Cape Elizabeth ไปยังจุดปลายทางเขตแดนระหว่างประเทศ และเส้นจากจุดนั้นไปยัง Cape Sable

ส่วน B - C ตรงกับเส้นมัธยะที่ถูกแก้ไขระหว่างชายฝั่งที่ตรงข้ามและกิ่งขนานของ Massachusetts และ Nova Scotia การแก้ไขสะท้อนให้เห็นอัตราส่วนของความยาวระหว่างด้านหน้าของชายฝั่งเหล่านี้ (1.38 ต่อ 1 เป็นประโยชน์แก่สหรัฐ) แต่ให้ผลครึ่งหนึ่ง (half-effect) ต่อเกาะ Seal ของคานาดา อัตราส่วนสุดท้ายที่จะถูกใช้สำหรับความมุ่งหมายของการกำหนดตำแหน่งของเส้นมัธยะที่ถูกแก้ไขโดยประมาณ 1.32 ต่อ 1

ส่วน C - D ตั้งฉากกับเส้นปิดของ Gulf of Maine

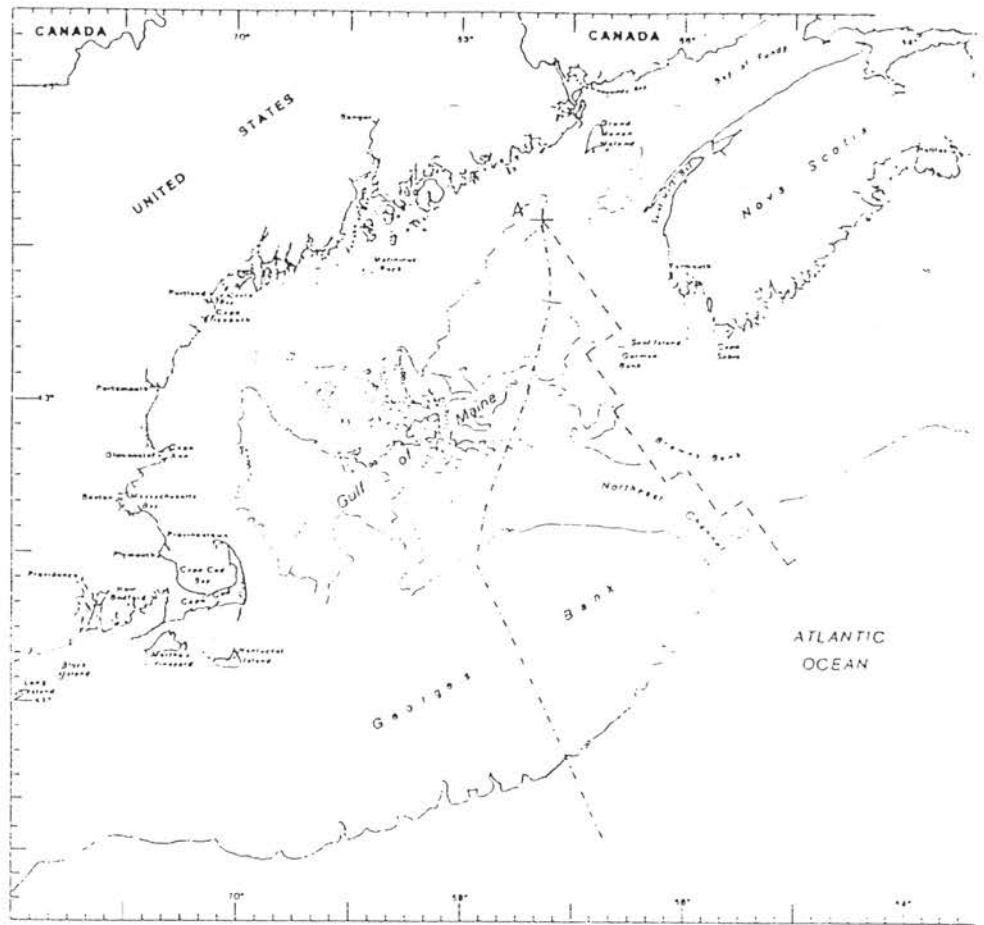

MAP NO. 2
 LIMITS OF FISHERY ZONES AND CONTINENTAL SHELF CLAIMED BY THE
 PARTIES, AT 1 MARCH 1977
(see paragraphs 68-70)

United States line - - - - -
 Canadian line . . . . .

ภาพที่ 9. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีปตามข้อเสนอของประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา
 ครั้งที่ 1
 ที่มา : ICJ Reports, 1984.

GULF OF MAINE (JUDGMENT)

MAP No. 3

DELIMITATION LINES PROPOSED BY THE PARTIES BEFORE THE CHAMBER

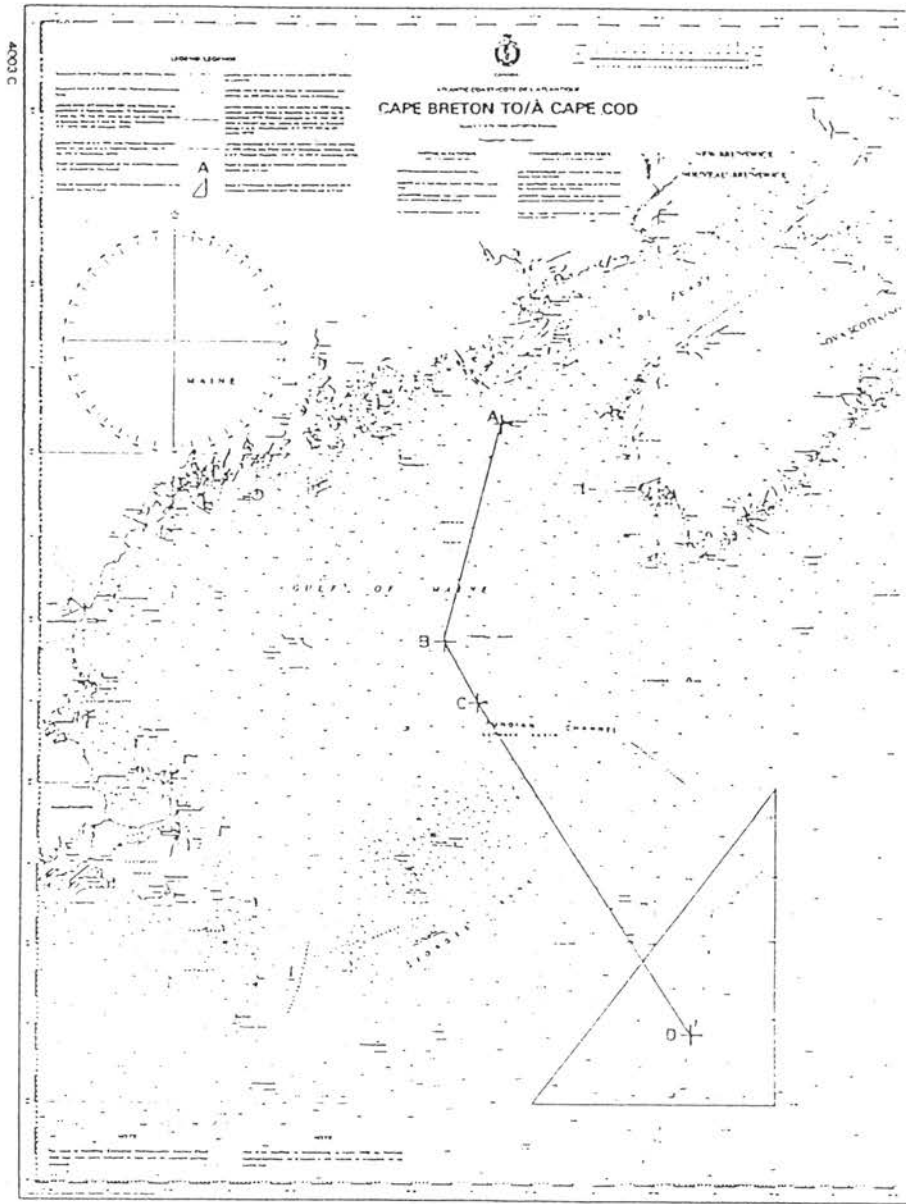
(see paragraphs 71, 77-78)

United States line - - - - -

Canadian line - . . . . .

ภาพที่ 10. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีปตามข้อเสนอของประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา
ครั้งที่ 2 ที่มา : ICJ Reports, 1984.

GULF OF MAINE (JUDGMENT)

DELIMITATION LINE DRAWN BY THE CHAMBER

ภาพที่ 11. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ตามคำพิพากษา
ของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ที่มา : ICJ Reports, 1984.

2.4 LIBYA - MALTA CASE 1985

คดีนี้อยู่ในช่วงหลังจากที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 มีการลงนามแล้วโดยลิเบียและมอลต้า แต่ยังไม่มีการใช้บังคับ

เรื่องราวในคดีนี้เกี่ยวกับ ¹⁷²:

การแปลความหมายของความตกลงพิเศษซึ่งรัฐคู่กรณีมีความเห็นที่แตกต่างกัน งานของศาลคือการลากเส้นกำหนดเขตด้วย ไม่ใช่เพียงแค่วินิจฉัยถึงหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศเท่านั้น และจะต้องไม่กระทบถึงผลประโยชน์ของรัฐที่สาม

การกำหนดไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งอยู่ตรงข้ามกัน หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้คือ กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ความเกี่ยวข้องของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ.1982 กับแนวทอดยาวตามธรรมชาติและระยะทางจากชายฝั่ง ลักษณะทางธรณีฟิสิกส์น้อยกว่า 200 ไมล์จากชายฝั่ง ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระยะทางและวิธีระยะทางเท่ากัน

การใช้หลักความเป็นธรรมเพื่อที่จะบรรลุถึงผลลัพธ์ที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง

การปรับเส้นระยะทางเท่ากันเพื่อที่ให้บรรลุถึงผลที่เป็นธรรมในส่วนของสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง คือความยาวที่ไม่เท่ากันของชายฝั่งของรัฐคู่กรณี และสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์โดยทั่วไป การกำหนดระดับของการปรับ การทดสอบความเป็นสัดส่วน

2.4.1 ข้อเท็จจริงในคดี

คดีเกี่ยวกับไหล่ทวีประหว่างประเทศลิเบียและมอลต้า นำขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และศาลได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 3 มิ.ย.1985

¹⁷² ICJ Rep., 1985, p.13.

ลิเบียและมอลต้าได้ทำความตกลงพิเศษ¹⁷³ เป็นภาษาอารบิกและอังกฤษ ลงนามที่วาลเลตตา ในวันที่ 23 พ.ค.1976 กำหนดให้มีการเสนอต่อศาลซึ่งข้อพิพาทเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐทั้งสอง มีข้อความดังนี้ :

“ข้อ 1

ศาลได้รับการร้องขอให้ตัดสินคำถามต่อไปนี้ :

อะไรคือหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของมอลต้าและ บริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของลิเบีย, และหลักและกฎเกณฑ์สามารถใช้ในทางปฏิบัติอย่างไร โดยรัฐคู่กรณีทั้งสองฝ่ายในคดีนี้ เพื่อว่ารัฐทั้งสองจะกำหนดเขตบริเวณเช่นนั้นอย่างปราศจากข้อขัดข้อง โดยความตกลงที่กำหนดไว้ในข้อ 3

ข้อ 2

1. กระบวนพิจารณาจะประกอบด้วยคำให้การที่เป็นลายลักษณ์อักษรและการพิจารณาคดีด้วยวาจา
2. โดยปราศจากอคติต่อคำถามใดๆ ในเรื่องภาระการพิสูจน์, คำให้การที่เป็นลายลักษณ์อักษรจะประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้ :
  - (a) บันทึกร่วมกันที่ความจำที่ต้องถูกยื่นในเวลาเดียวกันต่อศาลโดยแต่ละรัฐคู่กรณี และได้ถูกแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันภายในระยะเวลา 9 เดือนจากวันที่มีการบอกกล่าวต่อฝ่ายทะเบียนของศาล
  - (b) คำตอบที่ต้องถูกเสนอต่อศาลอย่างเดียวกันโดยแต่ละรัฐคู่กรณี และได้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันภายใน 4 เดือน ภายหลังจากวันที่มีการเสนอบันทึกร่วมกันต่อฝ่ายทะเบียน
  - (c) คำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรเพิ่มเติมอาจถูกเสนอและแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกัน ภายในระยะเวลาซึ่งจะถูกกำหนดโดยศาล เมื่อมีคำร้องขอของรัฐคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรเพิ่มเติมอาจถูกเสนอและแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกัน ภายในระยะเวลาซึ่งจะถูกกำหนดโดยศาล เมื่อมีคำร้องขอของรัฐคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง,

¹⁷³ Ibid.,p. 16.

หรือเมื่อศาลตัดสินดั่งนั้นภายหลังการปรึกษาหารือกับรัฐคู่กรณีทั้งสอง

3. คำถามเรื่องระเบียบของการพูดในการพิจารณาด้วยวาจาจะถูกตัดสินโดยความตกลงสองฝ่ายระหว่างรัฐคู่กรณี แต่ในคดีทั้งหมด ระเบียบของการพูดที่ได้ถูกนำมาใช้จะปราศจากอคติต่อคำถามใด ๆ ของภาระการพิสูจน์

ข้อ 3

ตามคำตัดสินที่เป็นที่สุดของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ รัฐบาลของมอลต้าและรัฐบาลของลิเบียจะเข้าสู่การเจรจาสำหรับการกำหนดบริเวณไหล่ทวีปของรัฐตนตามลำดับ และการเจรจาสำหรับการทำความเข้าใจความตกลงสำหรับความมุ่งหมายนั้น โดยสอดคล้องกับคำตัดสินของศาล

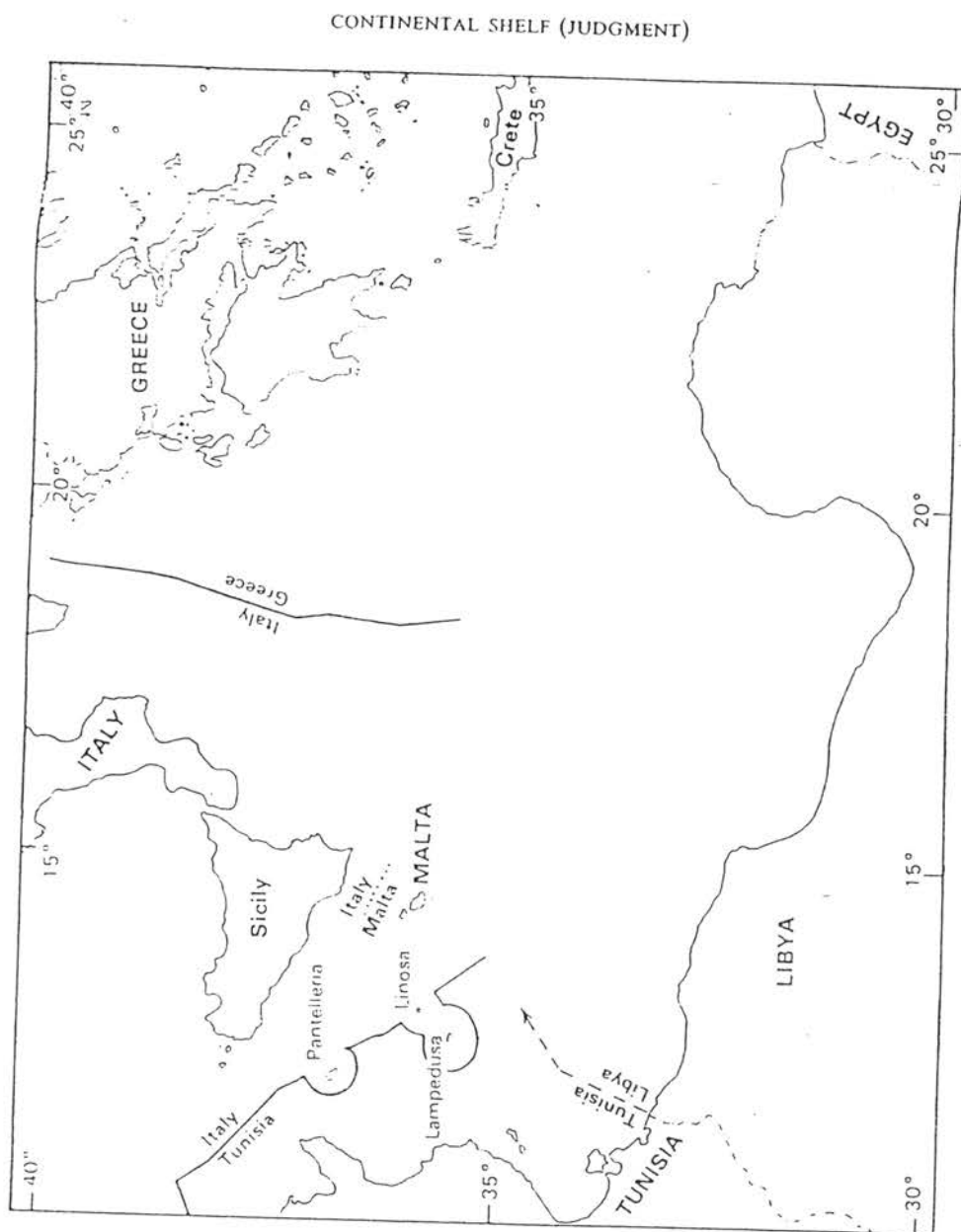
ข้อ 4

ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่มีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารโดยรัฐบาลทั้งสอง, และจะถูกแจ้งให้ทราบพร้อมกันต่อฝ่ายทะเบียนของศาล "

สภาพทางภูมิศาสตร์ทั่วไปในบริเวณที่มีการกำหนดเขตตามแผนที่ คือ มอลต้า เป็นรัฐที่ประกอบด้วยเกาะ 4 เกาะที่มีพลเมืองอยู่อาศัย คือ มอลต้า (เนื้อที่ 246 ตร.กม.) Gozo (เนื้อที่ 66 ตร.กม.) Comino (เนื้อที่ 2.7 ตร.กม.) Cominotto (เนื้อที่น้อยกว่า 1/10 ตร.กม.) และโขดหิน Filfla ซึ่งไม่มีพลเมืองอยู่อาศัย เกาะเหล่านี้ตั้งอยู่ในเมดิเตอร์เรเนียนกลาง บริเวณทะเลเมดิเตอร์เรเนียนถูกล้อมรอบโดยทางทิศตะวันตกติดกับตูนิเซีย ทางทิศเหนือติดกับอิตาลี ทางทิศตะวันออกติดกับกรีซ และทางทิศใต้ติดกับลิเบีย ลิเบียเป็นรัฐที่เป็นแผ่นดินใหญ่บนชายฝั่งอัฟริกาเหนือ มีบริเวณกว้างขวาง มีเนื้อที่ ประมาณ 1,775,500 ตร.กม.¹⁷⁴ (ภาพที่ 12)

¹⁷⁴ Ibid., para 15.

MAP No. 1

ภาพที่ 12. แผนที่แสดงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศลิเบียและมอลต้า
ที่มา : ICJ Reports, 1985.

ในปี 1970 มอลต้าและอิตาลีได้ทำความตกลงในการใช้ประโยชน์ในไหล่ทวีป เป็นการชั่วคราว ในช่องแคบระหว่างซิซิลีและมอลต้าบนแต่ละด้านของเส้นมัธยะ อยู่ภายใต้การปรับใดๆ ซึ่งอาจถูกทำขึ้นในการเจรจาภายหลัง นอกจากนี้แล้ว ไม่มีรัฐใดตกลงกำหนดเขตไหล่ทวีปหรือบริเวณทางทะเลอื่นๆ กับรัฐข้างเคียงใดๆ ประเด็นการกำหนดเขตระหว่างลิเบียและตูนิเซียอยู่ในคำพิพากษาของศาลปี 1982 มีความตกลงในการกำหนดเขตระหว่างอิตาลีและกรีซ และระหว่างอิตาลีและตูนิเซีย ทั้งลิเบียและมอล ต้าไม่ได้ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ แต่มอลต้าได้ประกาศเขตประมงจำเพาะ 25 ไมล์ มอลต้ายังได้กำหนดเส้นฐานตรงที่ใช้วัดทะเลอาณาเขต ทั้งสองรัฐได้ให้สัมปทานการใช้ปิโตรเลียมจำนวนหนึ่งขยายไปในบริเวณพิพาท¹⁷⁵

ในความตกลงพิเศษมีคำถามที่ศาลถูกร้องขอให้ตัดสินคือ อะไรคือหลัก และกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเขตไหล่ทวีปที่เป็นของ มอลต้าและลิเบีย และหลักและกฎเกณฑ์เช่นนั้นสามารถใช้ในทางปฏิบัติอย่างไรโดยรัฐทั้งสองในคดีนี้ เพื่อที่พวกเขาอาจกำหนดเขตโดยปราศจากความยากลำบากโดยความตกลง

ในครั้งแรกให้แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างรัฐคู่กรณีเกี่ยวกับหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในคดีนี้ ซึ่งคู่กรณีไม่มีทัศนคติที่แตกต่างกันในส่วนนี้ ในส่วนที่สองที่ขอให้ศาลแสดงถึงหลักและกฎเกณฑ์ที่สามารถใช้ในทางปฏิบัติโดยรัฐคู่กรณี มอลต้าต้องการให้ศาลลากเส้นกำหนดเขต (ในกรณีนี้คือเส้นมัธยะ) แต่ลิเบียต้องการให้ศาลวินิจฉัยถึงหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ เท่านั้น โดยยืนยันว่างานของศาลไม่ได้ขยายไปถึงการลากเส้นกำหนดเขตด้วย ศาลพิจารณาจากเจตนาของรัฐคู่กรณีจากความตกลงพิเศษแล้ว เห็นว่าศาลไม่ถูกกีดกันโดยเงื่อนไขของความตกลงพิเศษในการลากเส้นกำหนดเขต¹⁷⁶

ในปี 1984 อิตาลียื่นคำร้องขอเข้าแทรกแซงภายใต้ข้อ 62 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ศาลไม่อนุญาต¹⁷⁷ ศาลเห็นว่าคำตัดสินของศาลจะมีผลผูกมัดระหว่างรัฐคู่กรณีเท่านั้น แต่ไม่เป็นผลร้ายกับรัฐที่สาม คำตัดสินในคดีนี้ต้องถูกจำกัดในบริเวณทางภูมิศาสตร์ เพื่อที่ว่าจะไม่กระทบต่อการอ้างสิทธิของอิตาลี¹⁷⁸

¹⁷⁵ Ibid., para 17

¹⁷⁶ Ibid., para 19.

¹⁷⁷ Ibid., para 20.

¹⁷⁸ Ibid., para 21.

ศาลสังเกตเห็นว่าข้อพิจารณาทางเรื่องราวข้อพิพาทในอดีตหรือจากกิจกรรมทางนิติบัญญัติและการสำรวจที่เกี่ยวข้องกับไหล่ทวีป ไม่มีบทบาทที่ชัดเจนใน คดีนี้¹⁷⁹ ศาลไม่พบการยินยอมโดยปริยายของรัฐใดรัฐหนึ่งต่อการอ้างสิทธิโดยอีกฝ่ายหนึ่ง และคำตัดสินของศาลต้องให้หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ¹⁸⁰

สถานะของรัฐคู่กรณีคือ มอลต้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ. 1958 แต่ลิเบียไม่ใช่ภาคี ทั้งสองรัฐตกลงว่าอนุสัญญานี้ โดยเฉพาะบทบัญญัติในการกำหนดเขตในข้อ 6 ไม่ใช่ระหว่างสองรัฐ ทั้งสองรัฐได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 แต่อนุสัญญานี้ยังไม่มีผลใช้บังคับ ไม่มีสนธิสัญญาทวิภาคีหรือพหุภาคีอื่นใดที่ถูกอ้างว่าผูกมัดรัฐคู่กรณี ดังนั้นทั้งสองฝ่ายจึงตกลงกันว่า ข้อพิพาทต้องถูกบังคับโดยกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ซึ่งเห็นตรงกันในข้อพิจารณาที่ว่าบทบัญญัติบางข้อในอนุสัญญา 1982 เป็นการแสดงถึงกฎหมายจารีตประเพณีในเรื่องนี้ แต่มีความเห็นที่แตกต่างกันว่าบทบัญญัติใดที่มีสถานะนี้¹⁸¹ ความสำคัญของอนุสัญญานี้ถูกยอมรับโดยรัฐจำนวนมาก จึงเป็นหน้าที่ของศาลที่จะพิจารณาว่า ในระดับใดที่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอาจผูกมัดรัฐคู่กรณีในฐานะกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณี¹⁸²

ศาลสังเกตเห็นว่าบทบัญญัติข้อ 83 ของอนุสัญญา 1982 ที่ว่า"การกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งประชิดหรือตรงข้ามกันจะถูกทำให้บรรลุผลโดยความตกลงบนหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ได้อ้างถึงในข้อ 38 ธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพื่อที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรม"นั้น อนุสัญญานี้ได้วางเป้าหมายที่จะบรรลุผลไว้ แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการในการปฏิบัติเพื่อบรรลุผลนั้น โดยการไม่ตั้งมาตรฐาน ปล่อยให้เป็นที่ของรัฐคู่กรณีเองหรือศาลที่จะกำหนดมาตรฐานนี้¹⁸³ ในคดีนี้ ทั้งสองรัฐตกลงว่า ไม่ว่าสถานะของข้อ 83 ของอนุสัญญา 1982 จะเป็นเช่นไร การกำหนดเขตต้องทำให้เป็นผลโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และคำนึงถึงสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด¹⁸⁴

¹⁷⁹ Ibid., para 24.

¹⁸⁰ Ibid., para 25.

¹⁸¹ Ibid., para 26.

¹⁸² Ibid., para 27.

¹⁸³ Ibid., para 28.

¹⁸⁴ Ibid., para 29.

ต่อไปนี้นำข้อกล่าวอ้างของทั้งสองรัฐคู่กรณีและคำตัดสินของศาลจะนำไป กล่าวรวมกันในส่วนของการพิพากษาและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน เพื่อแสดงให้เห็นคำวินิจฉัยของศาลในแต่ละประเด็น

2.4.2 ข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณี

ในแนวทางของกระบวนการพิจารณาเป็นลายลักษณ์อักษร, ข้อเสนอดังต่อไปนี้ได้ ถูกเสนอโดยรัฐคู่กรณี :

ในนามของลิเบีย,

ในบันทึกความจำ¹⁸⁵;

“ขอศาลได้โปรด, ปฏิเสธข้ออ้างและข้อเสนอที่เป็นปฏิปักษ์ทั้งหมด, ตัดสินและแถลงดังต่อไปนี้ :

1. การกำหนดเขตแดนต้องถูกทำให้เป็นผลโดยความตกลง โดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อให้บรรลุถึงผลที่เป็นธรรม
2. แนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐคู่กรณีไปในและภายใต้ทะเลตามลำดับ เป็นหลักเกณฑ์ของสิทธิในบริเวณไหล่ทวีปซึ่งเป็นของแต่ละรัฐ
3. การกำหนดเขตควรถูกทำให้สำเร็จในทางที่เหลือให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้แก่แต่ละรัฐคู่กรณี ในบริเวณทั้งหมดของไหล่ทวีป ซึ่งประกอบกันขึ้นเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐคู่กรณีไปในและภายใต้ทะเล โดยปราศจากการล่วงล้ำบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของรัฐอื่น
4. เกณฑ์ในการกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปในคดีนี้ สามารถได้มาจากหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติ เพราะว่ามีความไม่ต่อเนื่องที่สำคัญในพื้นที่ดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิว ซึ่งแบ่งบริเวณของไหล่ทวีปเป็นสองแนวทอด

¹⁸⁵ Ibid., para 11.

ยาวตามธรรมชาติที่แตกต่างแผ่ขยายจากดินแดนแผ่นดินของรัฐคู่กรณีตามลำดับ

5. หลักความเป็นธรรมไม่ได้ต้องการให้รัฐที่มีเส้นชายฝั่งที่ถูกจำกัดได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับรัฐที่มีเส้นชายฝั่งที่ขยายออกไป
6. ในตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์โดยเฉพาะของคดีนี้, การใช้หลักความเป็นธรรมต้องการให้การกำหนดเขตควรคำนึงถึงความแตกต่างที่สำคัญในความยาวของเส้นชายฝั่งตามลำดับ ซึ่งหันไปทางบริเวณซึ่งการกำหนดเขตต้องถูกทำให้มีผล
7. การกำหนดเขตในคดีนี้ควรสะท้อนให้เห็นถึงส่วนของระดับที่สมเหตุสมผลของความเป็นสัดส่วน ซึ่งการกำหนดเขตถูกดำเนินการโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม ควรจะก่อให้เกิดขึ้นระหว่างขอบเขตของบริเวณไหล่ทวีปซึ่งเป็นของรัฐตามลำดับ และความยาวของส่วนที่เกี่ยวข้องของชายฝั่งของรัฐนั้น, โดยคำนึงถึงการกำหนดเขตอื่นใดระหว่างรัฐในภูมิภาคเดียวกัน
8. การใช้วิธีระยะทางเท่ากันไม่ผูกมัด, และการใช้วิธีนี้ในสภาวะการณ์เฉพาะของกรณีนี้อาจไม่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นธรรม
9. หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศสามารถถูกใช้ในทางปฏิบัติ โดยรัฐคู่กรณี เพื่อที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรม, โดยคำนึงถึงปัจจัยทางกายภาพและสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งหมดของคดีนี้, โดยความตกลงในการกำหนดเขตภายในและตามทิศทางทั่วไปของ Rift Zone ตามที่ถูกกำหนดในบันทึกความจำนี้ “

ในบันทึกความจำได้ตอบและคำตอบ : ข้อเสนอที่ได้เสนอในบันทึกความจำได้ถูกกล่าว

ซ้ำ

ในนามของมอลต้า,

ในบันทึกความจำ¹⁸⁶;

“ขอศาลได้โปรดตัดสินและแถลงว่า :

¹⁸⁶ Ibid., p.19.

- (1) หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้ในการกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของมอลต้าและลิเบีย คือการกำหนดเขตจะต้องถูกทำให้เป็นผลบนหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อที่จะบรรลุถึงผลที่เป็นธรรม
- (2) ในทางปฏิบัติ หลักและกฎเกณฑ์ข้างต้น ถูกนำไปใช้โดยวิธีการของเส้นมัธยะ ซึ่งทุกจุดบนเส้นนั้นมีระยะทางเท่ากันจากจุดที่ใกล้ที่สุดบนเส้นฐานของมอล ต้า, และแนวน้ำลดของชายฝั่งของลิเบีย

ในบันทึกความจำโต้ตอบและคำตอบ : ข้อเสนอที่ได้เสนอในบันทึกความจำได้ถูกกล่าวซ้ำและยืนยัน

2.4.3 ประเด็นข้อกฎหมาย

ลิเบียและมอลต้าพิพาทกันเรื่องการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่มีชายฝั่งอยู่ตรงข้ามกัน ศาลกล่าวถึงประเด็นหลายประเด็นในคดีนี้คือ ให้เลือกระหว่างการลากเส้นเฉพาะหรือการสร้างหลักที่เป็นแนวทางง่าย ๆ , ให้ตัดสินว่าจะคำนึงถึงการอ้างสิทธิและผลประโยชน์ของรัฐที่สามหรือไม่, ให้กำหนดว่าหลักกฎหมายอะไรควรนำมาใช้ในการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างชายฝั่งที่อยู่ตรงข้ามกัน, ให้ตัดสินว่าอะไรเป็นวิธีการกำหนดเขตที่เหมาะสม, ให้ชี้ถึงลักษณะพิเศษอะไรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจของศาล และท้ายสุด ให้แก้ปัญหาถึงปัจจัยเหล่านั้นควรมีผลต่อการกำหนดเขตใดๆ ที่ประกาศโดยศาลอย่างไร

2.4.4 คำพิพากษาของศาลและเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสิน

ในตอนนี้จะพิจารณาข้อกล่าวอ้างของรัฐคู่กรณีและคำตัดสินของศาลรวมถึงเหตุผลที่ศาลใช้ในการตัดสินไปพร้อมๆ กัน

ทัศนะของลิเบียและมอลต้าไม่ตรงกันในเรื่องหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของสิทธิในไหล่ทวีป โดยลิเบียเห็นว่าแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐไปในและภายใต้ทะเล เป็นข้อเท็จจริงทางธรณีวิทยาและแนวทอดยาวตามธรรมชาติในความหมายทางกายภาพ

อย่างเดียวกัน ส่วนมอลต้าเห็นว่าสิทธิในไหล่ทวีปไม่อาจถูกกำหนดโดยลักษณะทางกายภาพ ธรณีวิทยา หรือการวัดน้ำอีกต่อไป แต่ได้อ้างอิงต่อระยะทางที่แน่นอนจากชายฝั่ง ความคิดเกี่ยวกับแนวทอดยาวตามธรรมชาติของมอลต้าเป็นแนวคิดเกี่ยวกับระยะทางอย่างแท้จริง ซึ่งใช้บังคับอย่างเป็นอิสระจากลักษณะทางธรณีสัณฐานหรือธรณีวิทยา ดังนั้น สิทธิในไหล่ทวีปของมอลต้าได้จากเกณฑ์ระยะทางจากชายฝั่ง¹⁸⁷ ศาลเห็นว่า ในกรณีนี้ หลักและกฎเกณฑ์ในการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องนำมาพิจารณาด้วย ซึ่งระบอบไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะมีความเกี่ยวข้องกัน แม้ว่าจะสามารถมีไหล่ทวีปโดยไม่มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะก็ตาม แต่ไม่สามารถมีเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยปราศจากไหล่ทวีปที่อยู่ตรงกัน โดยเหตุผลทางกฎหมายและทางปฏิบัติ เกณฑ์ระยะทางต้องใช้ต่อไหล่ทวีปเช่นเดียวกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ภายใน 200 ไมล์จากชายฝั่ง แนวทอดยาวตามธรรมชาติบางส่วนถูกกำหนดโดยระยะทางจากชายฝั่ง แนวคิดของแนวทอดยาวตามธรรมชาติและเกณฑ์ระยะทางไม่ขัดแย้งกัน แต่ประกอบกัน และทั้งคู่เป็นส่วนสำคัญในแนวคิดทางกฎหมายของไหล่ทวีป ดังนั้น ศาลไม่อาจยอมรับข้อโต้แย้งของลิเบียที่ว่าระยะทางจากชายฝั่งไม่ใช่ส่วนที่เกี่ยวข้องสำหรับคำตัดสินในคดีนี้¹⁸⁸

ศาลพิจารณาข้ออ้างของลิเบียที่อ้างการมีอยู่ของ rift zone ในบริเวณที่มีการกำหนดเขต ลิเบียมีข้อโต้แย้งที่ว่าแนวทอดยาวตามธรรมชาติ (ในความหมายทางกายภาพ) ของดินแดนแผ่นดินไปในทะเลเป็นหลักเกณฑ์ของสิทธิที่สำคัญของไหล่ทวีป ถ้ามีความไม่ต่อเนื่องระหว่างบริเวณไหล่ทวีปที่อยู่ประชิดกับรัฐคู่กรณีหนึ่งและบริเวณไหล่ทวีปที่อยู่ประชิดกับอีกรัฐคู่กรณีหนึ่ง เขตแดนควรถูกกำหนดตามเส้นทั่วไปของความไม่ต่อเนื่องนั้น การกำหนดเขตไหล่ทวีปในกรณีนี้ต้องคำนึงการมีอยู่ของความไม่ต่อเนื่องที่สำคัญซึ่งแบ่งบริเวณไหล่ทวีปทางกายภาพที่เป็นของแต่ละรัฐ ข้อโต้แย้งนี้ไม่มีประเด็นของไหล่ทวีปที่ทับซ้อนกัน แต่เป็นไหล่ทวีปที่แตกต่างกันสองไหล่ทวีป ถูกแบ่งโดยสิ่งที่ลิเบียเรียกว่า rift zone ซึ่งการกำหนดเขตควรคำนึงถึงสิ่งนี้¹⁸⁹

ศาลมีทัศนคติว่าตั้งแต่กฎหมายมีพัฒนาการให้รัฐสามารถอ้างสิทธิในไหล่ทวีปได้จนถึง 200 ไมล์ทะเลจากชายฝั่ง ไม่ว่าลักษณะทางธรณีวิทยาของพื้นดินท้องทะเลและดินใต้พื้นผิวจะเป็นอย่างไร จึงไม่มีเหตุผลที่จะให้บทบาทใดๆ ต่อปัจจัยทางธรณีวิทยาหรือธรณีฟิสิกส์ภายในระยะทางนั้น ในกรณีนี้ ระยะทางระหว่างชายฝั่งของสองรัฐน้อยกว่า 400 ไมล์ ดังนั้น จึงไม่อาจมีลักษณะทางธรณีฟิสิกส์ในระยะมากกว่า 200 จากแต่ละชายฝั่ง rift zone จึงไม่เป็นความไม่ต่อ

¹⁸⁷ Ibid., para 30.

¹⁸⁸ Ibid., para 34.

¹⁸⁹ Ibid., para 36.

เนื่องของไหล่ทวีปของสองรัฐ และไม่ใช่เขตแดนตามธรรมชาติ ศาลได้ปฏิเสธข้ออ้าง rift zone ของ ลิเบีย¹⁹⁰

ศาลไม่อาจยอมรับข้อโต้แย้งของมอลต้าที่ว่าความสำคัญของแนวคิระยะทางจากชายฝั่งได้ให้ความสำคัญต่อวิธีระยะทางเท่ากันในการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างรัฐที่อยู่ตรงข้ามกันอย่างในคดีนี้ มอลต้าพิจารณาว่าหลักระยะทาง (ในฐานะจุดเริ่มต้นของกระบวนการกำหนดเขต) ให้มีการพิจารณาต่อเส้นระยะทางเท่ากัน ภายใต้การพิสูจน์ความเป็นธรรมของผลลัพธ์ที่ได้จากการกำหนดเขตเริ่มแรกนี้¹⁹¹ ศาลไม่สามารถยอมรับว่า แม้แต่ในฐานะขั้นตอนแรกในการลากเส้นกำหนดเขต วิธีระยะทางเท่ากันเป็นวิธีหนึ่งที่จะต้องนำมาใช้ มันไม่ใช่วิธีการกำหนดเขตที่เหมาะสม¹⁹² และศาลพิจารณาว่าการปฏิบัติของรัฐในส่วนนี้มีระยะเวลาที่สั้นเกินไปในการพิสูจน์ความมีอยู่ของกฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากันว่าเป็นการผูกมัด¹⁹³

รัฐคู่กรณีตกลงกันว่าการกำหนดเขตไหล่ทวีปต้องทำให้เป็นผลโดยการใช้หลักความเป็นธรรมในสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม¹⁹⁴ ลักษณะที่เป็นบรรทัดฐานของหลักความเป็นธรรมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปมีความสำคัญ ศาลให้ตัวอย่างของหลักความเป็นธรรมดังนี้ หลักที่ว่าต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ , หลักการไม่ล่วงล้ำโดยรัฐหนึ่งบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของรัฐหนึ่ง, หลักของส่วนที่เกิดจากสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด , หลักที่ว่าความเป็นธรรมไม่ได้หมายถึงความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง และหลักที่ว่าไม่อาจมีคำถามของความยุติธรรมที่ถูกแบ่ง¹⁹⁵ การใช้หลักความเป็นธรรมทำให้ศาลต้องประเมินสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับความมุ่งหมายของการกำหนดเขต¹⁹⁶

ลิเบียอ้างว่าข้อพิจารณาทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องรวมถึงแผ่นดินใหญ่ที่อยู่หลังชายฝั่ง โดยรัฐที่มีแผ่นดินใหญ่ที่กว้างกว่าต้องมีแนวทอดยาวตามธรรมชาติที่เพิ่มขึ้นมากกว่า ศาล

¹⁹⁰ Ibid., paras 39, 41.

¹⁹¹ Ibid., para 42.

¹⁹² Ibid., para 43.

¹⁹³ Ibid., para 44.

¹⁹⁴ Ibid., para 45.

¹⁹⁵ Ibid., para 46.

¹⁹⁶ Ibid., para 48.

ไม่ยอมรับสิ่งนี้เป็นสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง แผ่นดินใหญ่ไม่เคยถูกพิจารณาในฐานะของหลักเกณฑ์การมีสิทธิในไร่ทิวลิป และไม่พบการสนับสนุนข้อเสนอนี้จากการปฏิบัติของรัฐ ในหลักนิติศาสตร์ หรือในงานของที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 สิทธิในไร่ทิวลิปไม่ใช่ได้มาจากแผ่นดินใหญ่ แต่มาจากอำนาจอธิปไตยเหนือแผ่นดินใหญ่¹⁹⁷

มอลต้าอ้างว่าข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจและความมั่นคงอาจถูกคำนึงถึง รวมถึงการไม่มีทรัพยากรพลังงานบนเกาะมอลต้า, ความต้องการของมอลต้าในฐานะประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะ และระดับของกิจกรรมทางการประมงที่มีอยู่ของมอลต้า ศาลไม่ได้พิจารณาว่าการกำหนดเขตควรได้รับอิทธิพลโดยสภาพทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องของสองประเทศนี้¹⁹⁸

ในส่วนของผลประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันของสองประเทศ ศาลเห็นว่าการกำหนดเขตซึ่งจะเป็นผลจากคำพิพากษานี้ ไม่อยู่ใกล้กับชายฝั่งของรัฐใดรัฐหนึ่งเพียงพอที่จะทำให้เกิดปัญหานี้ในคดีนี้¹⁹⁹

ส่วนการปฏิบัติต่อเกาะในการกำหนดเขตไร่ทิวลิป ทั้งสองรัฐเห็นว่าการมีสิทธิในไร่ทิวลิปของเกาะเป็นอย่างเดียวกับของแผ่นดินใหญ่ มอลต้าได้ชี้ถึงความแตกต่างระหว่างรัฐที่เป็นเกาะ และรัฐที่เกี่ยวข้องในทางการเมืองกับรัฐแผ่นดินใหญ่²⁰⁰ ศาลมีทัศนคติว่า เขตแดนทางทะเลในภูมิภาคนี้อาจแตกต่างไปถ้าเกาะมอลต้าไม่ได้เป็นรัฐเอกราช แต่เป็นส่วนหนึ่งของดินแดนประเทศอื่น สิ่งนี้เกี่ยวกับตำแหน่งของเกาะในสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่กว้างกว่า²⁰¹

ศาลได้ปฏิเสธข้อโต้เถียงของมอลต้าที่อ้างหลักความเท่าเทียมกันของอธิปไตยของรัฐโดยการแผ่ขยายไปทางทะเล ที่เกิดขึ้นโดยอำนาจอธิปไตยของแต่ละรัฐ ว่าต้องมีคุณค่าทางกฎหมายที่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าความยาวของชายฝั่งจะเป็นเท่าไร ศาลพิจารณาว่า การที่รัฐชายฝั่งที่สิทธิที่เท่าเทียมกัน (ในทางกฎหมายและตั้งแต่แรกเริ่ม) ในไร่ทิวลิปของพวกเขา ไม่ได้หมายความว่าถึงความเท่าเทียมกันในขอบเขตไร่ทิวลิปของแต่ละรัฐ²⁰²

¹⁹⁷ Ibid., para 49.

¹⁹⁸ Ibid., para 50.

¹⁹⁹ Ibid., para 51.

²⁰⁰ Ibid., para 52.

²⁰¹ Ibid., para 53.

²⁰² Ibid., para 54.

ต่อมาศาลพิจารณาดังบทบาทของความเป็นสัดส่วนในคดีนี้ซึ่งลิเบียได้ให้ความสำคัญมาก โดยอ้างว่าในหลักนิติศาสตร์ ความเป็นสัดส่วนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ต้องคำนึงถึง²⁰³ ศาลเห็นว่าในความเป็นจริง ปัจจัยความเป็นสัดส่วนเกิดขึ้นจากหลักความเป็นธรรมที่ว่า ธรรมชาติต้องถูกคำนึงถึง²⁰⁴ และความเป็นสัดส่วนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องประการหนึ่งที่ต้องนำมาคำนึงถึง²⁰⁵

ในการใช้หลักความเป็นธรรมโดยคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง ศาลดำเนินการที่ขั้นตอน เริ่มโดยการกำหนดเขตชั่วคราวโดยการใช้เกณฑ์และวิธีซึ่งถูกมุ่งหมายให้มีบทบาทในผลลัพธ์สุดท้าย จากนั้นจะตรวจสอบจากเกณฑ์อื่นๆซึ่งอาจต้องมีการแก้ไข²⁰⁶ ศาลกล่าวว่ากฎหมายที่ใช้ต่อข้อพิพาทนี้ ไม่ได้อยู่บนเกณฑ์ทางธรณีวิทยาหรือธรณีสัณฐาน แต่อยู่บนเกณฑ์ระยะทางจากชายฝั่ง หรือหลักของการอยู่ประชิดกันที่ถูกวัดโดยระยะทาง²⁰⁷ และสังเกตว่าลักษณะที่เป็นธรรมของวิธีระยะทางเท่ากันเห็นชัดเป็นพิเศษในกรณีรัฐที่มีชายฝั่งตรงข้ามกัน ศาลพิจารณาว่าการลากเส้นมัธยะระหว่างชายฝั่งของมอลต้าและลิเบียเป็นขั้นตอนชั่วคราวในกระบวนการที่จะถูกดำเนินการต่อไปโดยวิธีการอื่น เป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุดในกระบวนการเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรมในที่สุด²⁰⁸ เส้นมัธยะที่ลากในกรณีนี้เป็นการชั่วคราว วิธีระยะทางเท่ากันไม่ใช่เพียงแค่วิธีเดียวที่ใช้ในข้อพิพาทนี้ ผลลัพธ์ต้องถูกตรวจสอบในส่วนของการใช้หลักความเป็นธรรมต่อสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้อง²⁰⁹ ในขั้นตอนนี้ ศาลพบว่าเป็นธรรมที่จะไม่คำนึงถึงเกาะ Filfla ซึ่งไม่มีพลเมืองอยู่อาศัยของมอลต้าในการคำนวณเส้นมัธยะชั่วคราว เพื่อที่จะกำจัดผลที่ผิดส่วนซึ่งอาจเกิดขึ้นในทิศทางของเส้นนี้²¹⁰

ศาลตรวจสอบว่าในการประเมินความเป็นธรรมของผลลัพธ์ สภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องอาจมีน้ำหนักในการพิจารณาการปรับเส้นมัธยะชั่วคราวนี้หรือไม่ เพื่อความมุ่งหมายในการบรรลุผลที่เป็นธรรม ต้องพิจารณาสภาพการณ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจมีผลในการปรับเส้น

²⁰³ Ibid., para 55.

²⁰⁴ Ibid., para 56.

²⁰⁵ Ibid., para 57.

²⁰⁶ Ibid., para 60.

²⁰⁷ Ibid., para 61.

²⁰⁸ Ibid., para 62.

²⁰⁹ Ibid., para 63.

²¹⁰ Ibid., para 64.

ระยะทางเท่ากัน²¹¹ ศาลได้พิจารณาบทบาทของความเป็นสัดส่วนในกระบวนการกำหนดเขต ในการประเมินอัตราส่วนระหว่างความยาวของชายฝั่งและบริเวณไหล่ทวีป ซึ่งถูกใช้ในการพิสูจน์ ความเป็นธรรมของผลลัพธ์ไม่ว่าจะใช้วิธีกำหนดเขตใดก็ตาม²¹² ศาลได้เปรียบเทียบชายฝั่ง ของมอลต้ากับชายฝั่งของลิเบียระหว่าง Ras Ajdir กับ Ras Zarruq เห็นว่ามีความยาวไม่เท่ากัน อย่างเห็นได้ชัด โดยชายฝั่งมอลต้ายาว 24 ไมล์ (ไม่รวม Islet of Filfla) และชายฝั่งของลิเบียยาว 192 ไมล์ สิ่งนี้เป็นสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งรับรองการปรับเส้นมัธยະเพื่อให้บริเวณไหล่ทวีปที่มากกว่าต่อลิเบีย ซึ่งต้องมีระดับของการปรับเช่นนี้²¹³

ศาลเห็นว่าสภาพทางภูมิศาสตร์ต้องคำนึงถึงด้วย ศาลไม่ยอมรับว่าเส้นมัธยະที่ไม่มีการปรับเป็นเขตแดนที่เป็นธรรม จึงต้องปรับให้อยู่ใกล้ชายฝั่งของมอลต้ามากกว่าโดยการย้าย เส้นไปทางเหนือ²¹⁴ มอลต้าเป็นรัฐเอกราช ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของอิตาลี เขตแดนที่เป็นธรรมระหว่าง ลิเบียและมอลต้าคือต้องอยู่ทางใต้ของเส้นสมมติระหว่างลิเบียและซิซิลี ดังนั้น เส้นเขตแดนที่ลาก โดยไม่คำนึงถึง Islet of Filfla อยู่ในตำแหน่งตัดเส้นเมริเดียน 15 10 ตะวันออก ที่ละติจูด 24 12 เหนือ²¹⁵ ศาลใช้เส้นมัธยະเป็นขั้นตอนแรก แต่สภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งว่าการย้ายเส้นนั้นไปทาง เหนือจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นธรรม เนื่องจากเกาะของ มอลต้ามีขนาดเล็ก และความยาวที่ไม่เท่ากันของชายฝั่งของสองรัฐ โดยศาลย้ายเส้นเขตแดนขึ้นไปทางเหนือประมาณ 2/3 ของระยะ ทางระหว่างเส้นมัธยະระหว่างลิเบีย-มอลต้า และเส้นที่ 24 ลิปดาเหนือ เส้นที่เป็นธรรมนี้คือเส้นที่ เกิดจากการย้ายเส้นมัธยະไปทางเหนือ 18 ไมล์ทะเล ตัดกับเส้นเมริเดียน 15 10 ตะวันออก ที่ ประมาณ 34 30 เหนือ ซึ่งรัฐคู่กรณีและผู้เชี่ยวชาญจะกำหนดตำแหน่งที่แน่นอนต่อไป

ศาลสรุปว่างานของศาลคือการวางหลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่าง ประเทศซึ่งทำให้รัฐคู่กรณีสามารถกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างสองรัฐโดยสอดคล้องกับหลักความ เป็นธรรม เพื่อที่จะบรรลุผลที่เป็นธรรม ศาลพิจารณาว่าเงื่อนไขของความตกลงพิเศษให้ศาลมีหน้าที่ที่จะกำหนดวิธีการกำหนดเขตแดนที่ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งอาจทำให้สองรัฐกำหนดเขต

²¹¹ Ibid., para 65.

²¹² Ibid., para 66.

²¹³ Ibid., para 68.

²¹⁴ Ibid., para 71.

²¹⁵ Ibid., para 72.

ได้โดยปราศจากความยากลำบากตามคำตัดสินของศาลในคดีนี้ และสิทธิของรัฐที่สามต้องไม่ถูกระทบ²¹⁶

อาศัยเหตุผลดังกล่าว

ศาล, ด้วยคะแนนเสียง 14 ต่อ 3²¹⁷, พบว่า

ด้วยการอ้างอิงต่อบริเวณไหล่ทวีประหว่างชายฝั่งของรัฐคูเกรณีภายในขอบเขตที่กำหนดในคดีนี้, กล่าวคือเส้นเมริเดียน 13 50 ตะวันออก และเส้นเมริเดียน 15 10 ตะวันออก :

A. หลักและกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้สำหรับการกำหนดเขต, ถูกทำให้มีผลโดยความตกลงตามคำพิพากษานี้, ในบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของลิเบียและของมอลต้าตามลำดับ มีดังต่อไปนี้ :

- (1) การกำหนดเขตต้องทำให้เป็นผลโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมและคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด, เพื่อที่จะบรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม :
- (2) บริเวณไหล่ทวีปที่จะถูกพบว่าเป็นของรัฐใดรัฐหนึ่งไม่แผ่ขยายมากกว่า 200 ไมล์จากชายฝั่งของรัฐคูเกรณีที่เกี่ยวข้อง, ไม่มีเกณฑ์สำหรับการกำหนดเขตบริเวณไหล่ทวีปสามารถได้มาจากหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติในความหมายทางกายภาพ

B. สภาพการณ์และปัจจัยที่ต้องนำมาคำนึงถึง ในการบรรลุการกำหนดเขตที่เป็นธรรมในคดีนี้ มีดังต่อไปนี้ :

- (1) รูปร่างลักษณะทั่วไปของชายฝั่งของรัฐคูเกรณี, ความตรงกันข้ามกันและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ทั่วไป ;
- (2) ความยาวที่ไม่เท่ากันของชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของรัฐคูเกรณี และระยะทางระหว่างชายฝั่งของรัฐคูเกรณี ;
- (3) ความจำเป็นที่จะหลีกเลี่ยงความไม่ได้สัดส่วนที่มากเกินไปใดๆ ระหว่างการแผ่ขยายของบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของรัฐชายฝั่ง และความยาวของส่วนที่เกี่ยวข้องของชายฝั่งของรัฐ ซึ่งถูกวัดในทิศทางทั่วไปของเส้นชายฝั่ง

²¹⁶ Ibid., para 76.

²¹⁷ Ibid., para 79.

- C. เนื่องจากเหตุนี้, ผลลัพธ์ที่เป็นธรรมชาติถูกบรรลุโดยการลากเส้นมัธยะซึ่งทุก ๆ จุดมีระยะทางเท่ากันจากแนวน้ำลงของชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของมอลต้า (ไม่รวม the islet of Filfla), และแนวน้ำลงของชายฝั่งที่เกี่ยวข้องของลิเบีย, เส้นแรกเริ่มนั้นต้องมีการปรับเนื่องมาจากสภาพการณ์และปัจจัยที่ได้กล่าวถึงข้างบน
- D. การปรับเส้นมัธยะที่ได้ถูกอ้างถึงใน (C) ข้างบน ต้องทำให้เป็นผลโดยการย้ายเส้นนั้นไปทางเหนือผ่าน 18 ลิปดาของละติจูด (ดังนั้นมันตัดเส้นเมริเดียน 15 10 ตะวันออก ที่โดยประมาณละติจูด 34 30 เหนือ) เส้นที่ถูกย้ายนั้นเป็นเส้นกำหนดเขตระหว่างบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของลิเบียและของมอลต้าตามลำดับ

2.4.5 ความเห็นแตกต่างและความเห็นแย้งของผู้พิพากษา

Judge El-Khani ในคำประกาศ²¹⁸ มีทัศนะว่าระดับที่สมเหตุสมผลของความ เป็นสัดส่วนโดยคำนึงถึงความยาวของชายฝั่งของสองรัฐ ควรให้เส้นมีทิศทางไปทางเหนือมากกว่า นี้ เส้นเช่นนี้คำนึงถึงความเป็นสัดส่วน และสอดคล้องกับความเป็นธรรม

Vice-President Sette camara ในความเห็นแตกต่าง²¹⁹ มีดังนี้

1. หลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติที่ถูกสร้างในคำพิพากษาคดี North Sea 1969 ยังคงเป็นแนวคิดที่สำคัญของไหล่ทวีป และเป็นส่วนที่สำคัญของคำ นิยามไหล่ทวีป ตามข้อ 76 วรรค 1 ของอนุสัญญา 1982 ซึ่งยืนยันความ เชื่อมั่นบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติ
2. ไม่เห็นความจำเป็นที่จะใช้หลักระยะทางที่กำหนดในข้อ 76 ของอนุสัญญา 1982 ในการเป็นหลักฐานทางกฎหมายสำหรับคำพิพากษา
3. โดยที่รัฐทั้งสองไม่ได้อ้างเขตเศรษฐกิจจำเพาะเห็นว่าไม่จำเป็นที่คำพิพากษาต้องพิจารณาถึงส่วนนี้
4. แม้ว่าเห็นด้วยกับวิธีกำหนดเส้นมัธยะระหว่างชายฝั่งของลิเบีย - มอลต้า และแก้ไขทิศทางโดยย้ายไปทางเหนือ 18 ลิปดา แต่คำพิพากษาล้มเหลว

²¹⁸ Ibid., p.59.

²¹⁹ Ibid., pp.69-71.

ที่จะกำหนดขอบเขตของเส้นนั้นในทางเหนือ การลากเส้นมัธยะสมมติระหว่างชายฝั่งชิลีและมอลต้าถูกปฏิเสธ ในฐานะเป็นการเปลี่ยนแปลงภูมิศาสตร์ที่สร้างขึ้นมา และเชื่อในการให้ผลบางส่วนต่อชายฝั่งของมอลต้าเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม

Judges Ruda, Bedjaoui, และ Judge ad hoc Jimenez De Arechaga ในความเห็นแตกต่างร่วมกัน²²⁰ เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยและข้อสรุปส่วนใหญ่ของศาล แต่สังเกตว่าคำพิพากษาไม่ได้กล่าวถึงการอ้างสิทธิของมอลต้า ซึ่งทั้งสามพบว่าขัดแย้งมากเกินไปกับการปฏิบัติของรัฐในทะเลที่ถูกล้อมรอบนี้ พวกเขาเชื่อด้วยว่าอาจเป็นธรรมมากกว่าถ้าแก้ไขเส้นมัธยะให้ไปทางเหนือ 28 ลิปดา จาก 18 ลิปดา ให้ผลแก่มอลต้า 3/4 เพื่อให้อัตราส่วนความเป็นสัดส่วนเท่ากับ 1 ต่อ 3.54 จากเดิม 1 ต่อ 2.38 และแบ่งอย่างเท่าเทียมกันในบริเวณพิพาท

Judge ad hoc Valticos ในความเห็นแตกต่าง²²¹ เห็นด้วยกับคำพิพากษาโดยรวม แต่เห็นว่าศาลจำกัดบริเวณในคำพิพากษามากเกินไป เพื่อไม่ให้กระทบผลประโยชน์ของอิตาลี และเห็นว่าคำพิพากษาของศาลขาดความเกี่ยวข้องของปัจจัยทางธรณีวิทยา และธรณีสัณฐาน เส้นกำหนดเขตควรเป็นเส้นมัธยะระหว่างมอลต้าและลิเบียด้วยเหตุผลหลายประการรวมถึงตำแหน่งของรัฐที่อยู่ตรงข้าม, แนวโน้มใหม่ในกฎหมายระหว่างประเทศ, การปฏิบัติของรัฐ และงานของศาลซึ่งต้องกำหนดกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่เหมาะสม เห็นว่าปัจจัยความแตกต่างในความยาวระหว่างชายฝั่งไม่ควรคำนึงถึง และไม่ควรรับรองการแก้ไขใดๆ ของเส้นมัธยะศาลควรคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องและผลประโยชน์ทางความมั่นคงด้วย

Judge Mosler ในความเห็นแย้ง²²² เห็นว่าเส้นมัธยะระหว่างมอลต้าและลิเบียคือผลที่เป็นธรรมในสถานการณ์ของกรณี และไม่ควรถูกย้ายแต่อย่างใด

Judge Oda ในความเห็นแย้ง²²³ เห็นว่าศาลไม่ได้ให้ความสำคัญเต็มที่กับพัฒนาการเร็วๆ นี้ในกฎหมายทะเล และอยู่ในความอันตรายในการพิสูจน์หลักความเป็นธรรมโดยใช้ความเห็นที่เป็นอัตวิสัย (subjective) ของตนเองว่าสิ่งใดเป็นธรรมในแต่ละกรณี บริเวณที่

²²⁰ Ibid., pp.82, 89, 92.

²²¹ Ibid., p.112.

²²² Ibid., pp.120-122.

²²³ Ibid., pp.138-139,169.

ศาลได้ดำเนินการกำหนดเขตนั้นเป็นการแปลความผิด โดยเน้นถึงผลประโยชน์ของรัฐที่สามมากเกินไป ซึ่งยังไม่ถูกรับรองในทางกฎหมาย การใช้ข้อทดสอบความเป็นสัดส่วนในคำพิพากษาในการพิสูจน์ความเป็นธรรมของการกำหนดเขตที่ถูกแนะนำเป็นการขัดกัน การปรับหรือการย้ายเส้นมัธยระหว่างลิเบียและมอลต้า ขึ้นไป 18 ลิปตาทางเหนือไม่มีเหตุผล เส้นนี้ไม่อาจพิจารณาได้ว่าเป็นเส้นมัธยที่ถูกปรับอย่างเหมาะสม ผลครั้งหนึ่งที่ทำให้ต่อเกาะเป็นการแปลความหมายผิดโดยศาลในคดี Tunisia - Libya และองค์คณะย่อยในคดี Gulf of Maine Judge Oda วิเคราะห์ส่วนที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นเช่นเดียวกับข้อทดสอบของความเป็นสัดส่วน กฎเกณฑ์ระยะทางเท่ากัน - สภาวการณ์พิเศษในอนุสัญญา 1982 เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ และบทบาทของสภาวการณ์พิเศษไม่ควรเป็นการแทนที่เส้นระยะทางเท่ากัน แต่แก้ไขเส้นนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงผลที่ผิดส่วนใดๆ และได้แนะนำว่าเกาะ Filfla ไม่ควรคำนึงถึงในการกำหนดเส้นระยะทางเท่ากันระหว่างลิเบียและมอลต้า ซึ่งเส้นนั้นจะเป็นเส้นกำหนดเขตที่ถูกต้อง

Judge Schwebel ในความเห็นแย้ง²²⁴ เห็นว่าเส้นกำหนดเขตถูกตัดโดยไม่สมควรเพื่อรอการอ้างสิทธิของอิตาลี บริเวณที่มีการกำหนดเขตถูกจำกัดเกินไปโดยคำนึงถึงการอ้างสิทธิของอิตาลี และเส้นนี้ไม่ใช่เส้นมัธยระหว่างชายฝั่งที่ตรงข้ามกันของลิเบียและมอลต้า แต่เป็นเส้นมัธยที่ถูกแก้ไขซึ่งไม่ถูกต้อง ในส่วนตำแหน่งของเส้นกำหนดเขต เห็นด้วยว่าในกรณีของรัฐที่ตรงข้ามกันอย่างแท้จริง เส้นมัธยเป็นจุดเริ่มต้นที่ถูกต้อง เขาไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินของศาลที่ย้ายเส้นไปทางเหนือซึ่งให้ไหล่ทวีปที่มากกว่าต่อลิเบียมากกว่าที่เส้นมัธยควรจะเป็น ศาลเชื่อมั่นในข้อเท็จจริงที่ว่าชายฝั่งของลิเบียยาวกว่าของมอลต้ามาก และในสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ทั่วไป เกาะมอลต้ามีขนาดเล็ก แต่ศาลล้มเหลวที่จะแสดงว่าสภาวการณ์เหล่านี้เกี่ยวข้องอย่างไร ศาลไม่ได้ให้ความเกี่ยวข้องที่สามารถพิสูจน์ได้ระหว่างสภาวการณ์ที่เห็นว่าเกี่ยวข้อง และการกำหนดเส้นที่แน่นอนที่เห็นว่าเป็นธรรม ศาลล้มเหลวในการแสดงว่าสภาวการณ์เหล่านั้นใช้ในการปรับขอบเขตของเส้นอย่างไร

ผู้เขียนเห็นว่าควรคำนึงถึงความเป็นสัดส่วนระหว่างบริเวณพื้นที่ไหล่ทวีปกับความยาวของชายฝั่งของแต่ละรัฐด้วย แต่ในกรณีนี้ยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนว่าการปรับเส้นมัธยขึ้นไปมากเท่าไรจึงจะเป็นการเหมาะสม

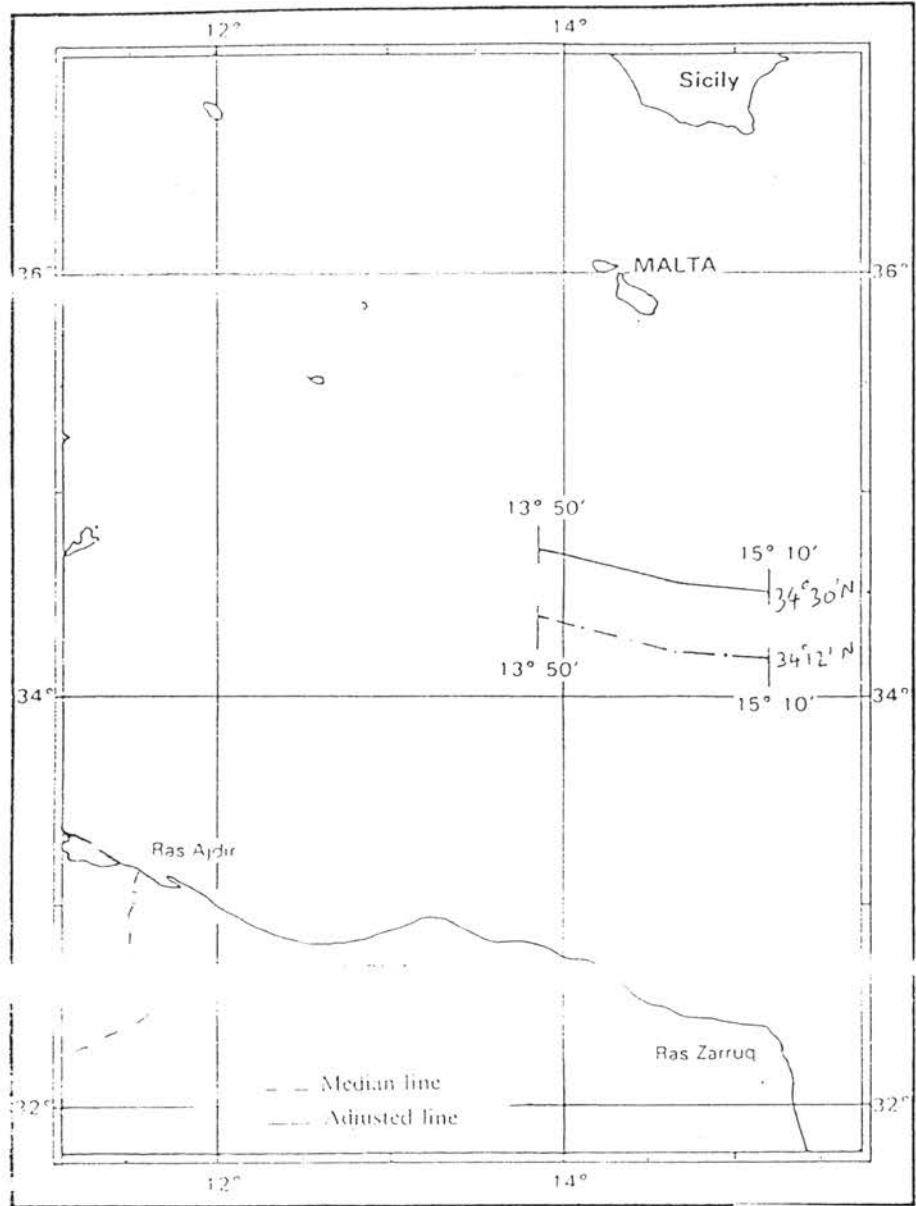
²²⁴ Ibid., pp. 177, 181-183.

ในแผนที่แสดงถึงวิธีระยะทางเท่ากันที่ถูกใช้โดยศาลเพียงแค่ขั้นตอนชั่วคราว ในกระบวนการที่จะถูกดำเนินการต่อไปโดยทางอื่น เนื่องมาจากสภาพการณ์ทางภูมิศาสตร์ของ กรณีคือความยาวที่ไม่เท่ากันของชายฝั่งของรัฐคูร์กรณีตามลำดับ และสิ่งแวดล้อมทั่วไปของการ กำหนดเขต ศาลพบว่ามีความจำเป็นที่จะปรับเส้นระยะทางเท่ากันให้อยู่ใกล้ชายฝั่งของมอลต้า มากกว่า การย้ายเส้นระยะทางเท่ากันไปทางเหนือผ่านละติจูด 18 ศาลพบว่าจะบรรลุผลลัพธ์ที่เป็นธรรม

ภายหลังการปฏิเสธคำร้องขอของอิตาลีที่จะเข้าแทรกแซงในกระบวนการพิจารณา ศาลได้ตัดสินใจว่าคำพิพากษาต้องถูกจำกัดในขอบเขตทางภูมิศาสตร์ เพื่อที่จะไม่กระทบกระเทือน การอ้างสิทธิของอิตาลี บริเวณนี้ถูกกำหนดเขตโดยเส้นเมริเดียน 13 50 และ 15 10 (ภาพที่ 13.)

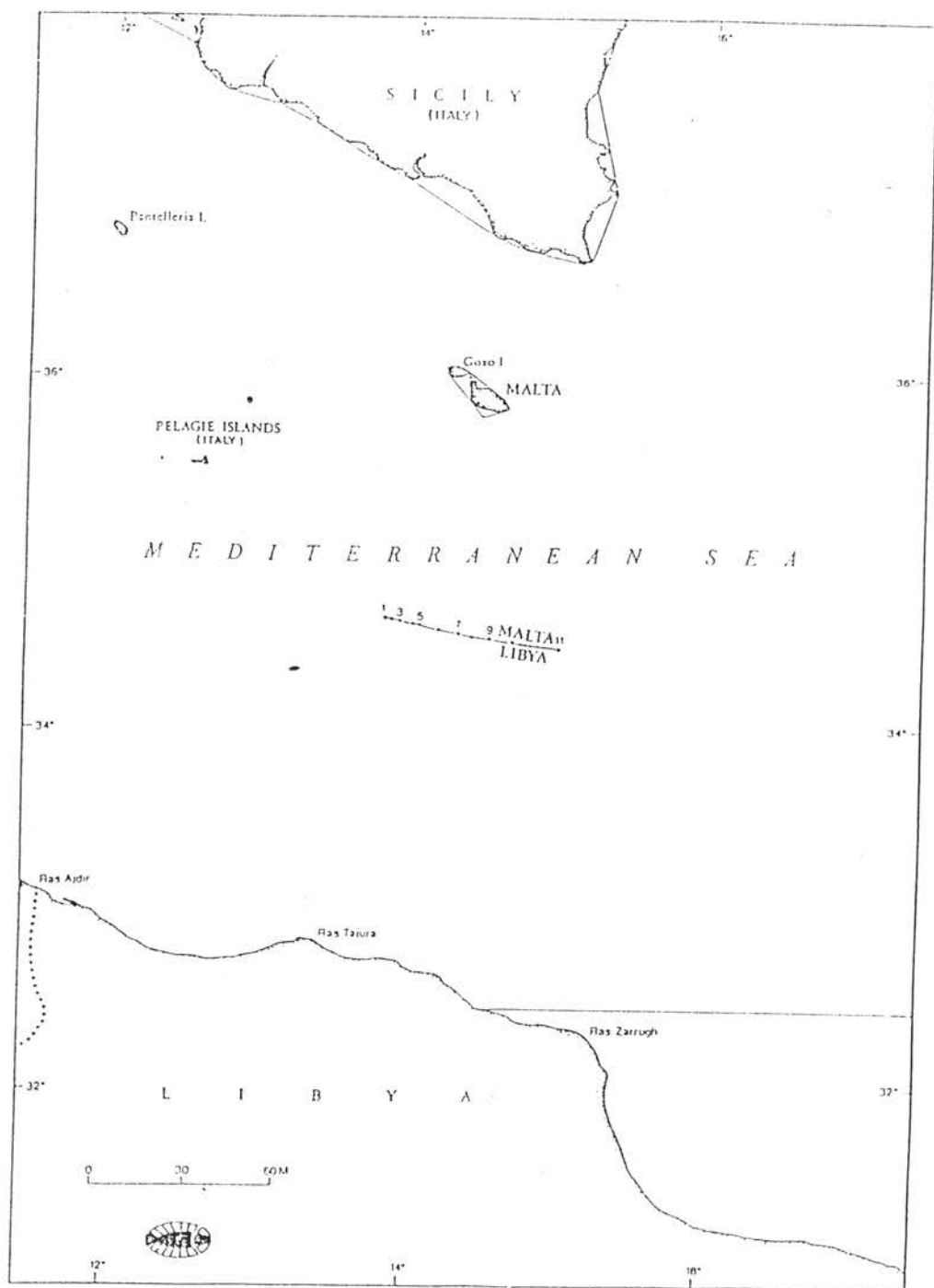
CONTINENTAL SHELF (JUDGMENT)

MAP No. 3. For illustrative purposes only

ภาพที่ 13. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศลิเบียและมอลต้า ตามคำพิพากษา
ของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ที่มา : ICJ Reports, 1985.

ในแผนที่ แสดงเขตแดนที่เป็นผลมาจากความตกลงว่าด้วยการกำหนดเขตไหล่ทวีป ซึ่งลิเบียและมอลต้าได้ลงนามที่ Valletta ในวันที่ 10 พ.ย.1986 ภายหลังคำตัดสินของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ภาพที่ 14.)

ภาพที่ 14. แผนที่แสดงเขตไหล่ทวีปตามความตกลงระหว่างประเทศลิเบียและมอลต้า
 ที่มา : Francalanci, G., and Scovazzi, T. *Lines in the Sea*,
 Martinus Nijhoff Publishers, 1994.

2.5 สรุปหลักกฎหมายจากคำพิพากษาทั้ง 4 คดี

จากการศึกษาคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศทั้ง 4 คดีนี้ เห็นว่ามีหลักกฎหมายที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนี้

2.5.1 หลักกฎหมายที่เหมือนกัน

1. ทฤษฎีการแบ่งปัน (Apportionment Theory) ไม่อาจใช้ได้ เพราะงานของศาลคือการกำหนดเขต ไม่ใช่การแบ่งบริเวณที่เกี่ยวข้อง การกำหนดเขตคือการสร้างเขตแดนที่เป็นของรัฐชายฝั่งอยู่แล้ว ไม่ใช่การให้ส่วนแบ่งที่ยุติธรรมและเป็นธรรมในบริเวณที่ยังไม่เคยถูกกำหนดเขตมาก่อน แม้ว่าผลลัพธ์จะเป็นอย่างเดียวกันก็ตาม
2. สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปเป็นสิทธิที่มีอยู่แล้วตามสภาพข้อเท็จจริง และมีมาแต่แรกเริ่ม (ipso facto and ab initio)
3. หลักระยะทางเท่ากันไม่มีอยู่ในหลักพื้นฐานของไหล่ทวีปและไม่ใช่กฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศหรือกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป เพราะอนุสัญญาเจนีวา 1958 ในจุดเริ่มต้นไม่ได้เป็นการประกาศกฎเกณฑ์ของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ที่มีสภาพบังคับในการใช้วิธีระยะทางเท่ากัน และการปฏิบัติของรัฐจนถึงขณะนี้ยังไม่เพียงพอสำหรับความมุ่งหมายนี้
4. การใช้ความเป็นสัดส่วนระหว่างขอบเขตบริเวณไหล่ทวีปที่เป็นของแต่ละรัฐ และความยาวของชายฝั่งของรัฐ มาเป็นข้อทดสอบผลลัพธ์ที่เป็นธรรม
5. การให้ผลครึ่งหนึ่ง (half effect) ต่อเกาะในการกำหนดเขตไหล่ทวีป
6. หลักที่ว่า การกำหนดเขตต้องทำให้เป็นผลโดยความตกลงโดยสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และคำนึงถึงสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ในทางที่เสียมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้แก่แต่ละรัฐ ในส่วนเหล่านั้นทั้งหมดของไหล่ทวีปซึ่งประกอบเป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐลงไปทะเล โดยปราศจากการล้วงล้าบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของดินแดนแผ่นดินของรัฐหนึ่ง

7. รูปร่างลักษณะทั่วไปของชายฝั่งของรัฐคูเกรณีและการมีอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณไหล่ทวีป เป็นสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องคำนึงถึง เพื่อที่จะบรรลุการกำหนดเขตที่เป็นธรรม
8. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและการประมง ไม่นำมาคำนึงถึงในฐานะสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้อง
9. การให้ความสำคัญต่อบทบาทที่เพิ่มขึ้นของหลักความเป็นธรรม ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป ศาลได้ยกตัวอย่างของหลักความเป็นธรรม ดังนี้
  - หลักที่ว่าแผ่นดินครอบงำทะเล ไหล่ทวีปเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดิน ตามลักษณะทอดยาวตามธรรมชาติ และรัฐชายฝั่งสามารถใช้สิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีปโดยไม่ต้องมีการอ้างสิทธิ
  - หลักที่ว่าในกรณีไม่มีสภาวะการณ์พิเศษทำให้เป็นการสมควรใช้วิธีอื่น ในการกำหนดเขต ให้ใช้การแบ่งที่เท่าเทียมกันในบริเวณทับซ้อนของบริเวณทางทะเล
  - หลักที่ว่าต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ คือไม่ใช่ว่ารัฐหนึ่งจะได้ประโยชน์จากการกำหนดเขตไหล่ทวีปเพราะว่าชายฝั่งของรัฐเข้าเข้ามาในแผ่นดิน ในขณะที่ชายฝั่งของรัฐข้างเคียงโค้งออกข้างนอก ทั้งที่ความยาวของชายฝั่งใกล้เคียงกัน จึงไม่ใช่การปรับลักษณะทางธรรมชาติ แต่เป็นการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้หลักระยะทางเท่ากัน
  - หลักการไม่ล่วงล้ำโดยรัฐหนึ่งบนแนวทอดยาวตามธรรมชาติของรัฐอื่น การกำหนดเขตไหล่ทวีปต้องไม่ล่วงล้ำเข้าไปบนไหล่ทวีปที่เป็นแนวทอดยาวตามธรรมชาติของรัฐอื่นๆ
  - หลักของส่วนที่เกิดจากสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด คือต้องคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์และปัจจัยอื่นๆ ในแต่ละกรณีประกอบด้วย
  - หลักที่ว่าความเป็นธรรมไม่ได้หมายความว่าความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง เช่นกรณีรัฐที่ไม่มีชายฝั่งก็ไม่จำเป็นต้องมีไหล่ทวีป หรือรัฐที่มีชายฝั่งสั้นก็ไม่จำเป็นต้องมีไหล่ทวีปยาวเท่ากับรัฐที่มีชายฝั่งยาว
  - หลักที่ว่าไม่อาจมีคำถามของความยุติธรรมที่ถูกแบ่ง การกำหนดเขตไหล่ทวีปไม่ใช่การแบ่งปันส่วนแบ่งให้แก่รัฐ แต่เป็นการลากเส้นเขตแดนในพื้นที่ที่เป็นของรัฐใดรัฐหนึ่งอยู่แล้ว

หลักต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ศาลในคดีต่างๆ ได้วินิจฉัยไว้ตรงกัน

2.5.2 หลักกฎหมายที่แตกต่างกัน

1. คดี Gulf of Maine เป็นคดีแรกที่องค์คณะย่อยถูกร้องขอให้ลากเส้นกำหนดเขตเส้นเดียวที่แบ่งทั้งเขตไหล่ทวีปและเขตประมงจำเพาะของสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ซึ่งองค์คณะย่อยเห็นว่าไม่มีกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่ห้ามมิให้กำหนดเส้นเช่นนั้น
2. การให้ความสำคัญกับหลักแนวทอดยาวตามธรรมชาติโดยข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ หลักระยะทางและหลักความใกล้ชิด ในแต่ละคดียังแตกต่างกัน
3. ในส่วนผลประโยชน์ด้านการป้องกันและความมั่นคงของรัฐ ศาลยังเห็นแตกต่างกันว่าจะนำมาคำนึงถึงในฐานะสภาวะการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือไม่
4. ปัจจัยทางธรณีวิทยา ธรณีสัตววิทยา และนิเวศวิทยา ยังไม่ชัดเจนในแต่ละคดีว่าศาลคิดว่าควรนำมาคำนึงถึงหรือไม่
5. วิธีการกำหนดเขตในทางปฏิบัติที่แตกต่างกันในแต่ละคดี โดยการแบ่งบริเวณออกเป็นส่วนๆ และใช้วิธีการต่างกันกำหนดเขตในบริเวณนั้น

จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศจะมีคำวินิจฉัยที่ตรงกันในส่วนที่เป็นหลักพื้นฐานและเกี่ยวข้องในคดีนั้นๆ แต่เนื่องจากแต่ละคดี มีข้อเท็จจริงและปัจจัยที่แตกต่างกันตามสภาวะการณ์เฉพาะกรณี จึงไม่อาจนำมาเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน